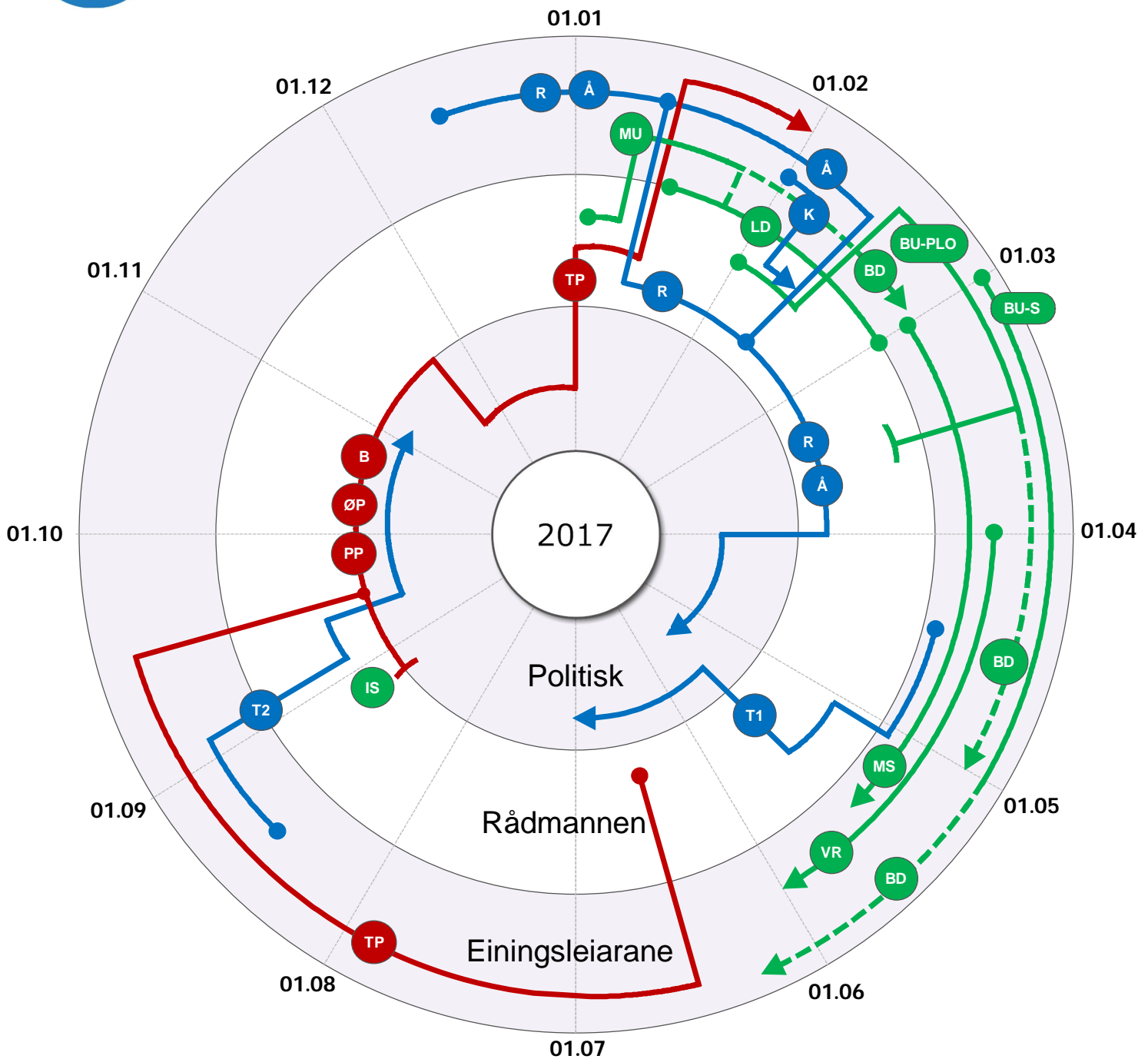

Årshjulet 2017 - Luster kommune

Teiknforklaring - Raud og Blå aktivitet styringsdialog	Teiknforklaring - Grøn aktivitet medarbeidar- og brukardialog
TP - Tenesteplan	LD - Leiardialog
B - Budsjett	BU-PLO - Brukarundersøking Omsorgstenesta
ØP - Økonomiplan	BU-S - Brukarundersøking Skule
PP - Planleggingsprogram	BD - Brukardialog
R - Rekneskap	MS - Medarbeidarsamtale anna kvart år (2017 og 2019)
Å - Årsmelding	VR - Vernerunde
T1 - Tertialrapport 1. tertial	IS - Introduksjonsseminar nye medarbeidarar
T2 - Tertialrapport 2. tertial	MU - Medarbeidarundersøking anna kvart år (2016 og 2018)
K - Kostra rapportering	

Saksprotokoll

Kommunestyret

16.12.2016

Sak: 75/16

Tittel: Saksprotokoll - Budsjett, økonomiplan og planleggingsprogram 2017
Arkivsak: 16/2911

Behandling:

Det låg føre tilråding frå formannskapet sitt møte 07.12.16., i sak 110/16. Innkomne merknader til budsjettframlegget ligg ved saka.

Ordføraren innleia til budsjettdrøftingane.

Rådmannen gjorde greie for oppretting av budsjetttilrådinga;

- Tilrådinga pkt. 1, 5 og 7.
- Tekst omkring tilleggsløyvingar side 17 i budsjettboka.
- «Utegløynde» kommunestyresaker. Storfeprosjektet 250.000(er finansiert via næringsfondet) og tiltak Urnes med løyving 150.000 som manglar finansiering og vert finansiert med disposisjonsfond.
- Store endringar i driftsinntekter på side 116 skuldast omlegging i omsorgstenesta.
- Regulering av godtgjersle for folkevalde i samsvar med lønsutvikling: 2,7%.

Knut Hauge stilte spørsmål om sin habilitet som einingsleiar ved Indre Hafslo oppvekstsenter, jf varsla framlegg frå Høgre omkring skulestruktur. Rådmann orienterte om det formelle og kommunestyret vedtok at Knut Hauge er habil til å delta i handsaming av saka.

Kommunestyret drøfta budsjettframlegget og det vart sett fram slike framlegg;

-H v/Geir Arve Sandvik fremja eit alternativt budsjettframlegg som følgjer som eige vedlegg til protokollen.

-Frp og Krf. v/Ernst Veum, 5 punkt. (endringar/tillegg)

(Eitt års kutt i alle einingar for 2017, Bustadfelt, Investeringar, Investeringar vatn og avløp, Eigedomsskatt.)

Følgjer også som eige vedlegg til protokollen.

Sp og V v/ Geir Paulsen:

Luster kommune set av kr. 300.000,- til ny reguleringsplan på parsellen Nes – Høyheimsvik. Arbeidet med reguleringsplanen skal starte opp snarast råd, men formannskapet får fullmakt til å tilpasse det i hht det øvrige planleggingsprogrammet. Inndekninga vert teke av disposisjonsfondet.

Ved avrøysting deltok 22 representantar i kommunestyret.

Det vart fyrst røysta over H sitt framlegg. Framlegget fekk Høgre sine 2 røyster og fall.

Det vart deretter røysta punktvis over framlegga frå Frp og Krf.
-Alle framlegga fekk 4 røyster(Frp, Krf og H) og fall.

Framlegget frå Sp og V om løyving til reguleringsplan Nes – Høyheimsvik vart samrøystes vedteke.

Løyving frå disposisjonsfond vert etter kommunestyrehandsaminga utvida med 0,45 mill, frå 6,566 mill. til 7,016 mill.(150' Urnes-prosjektet, 300' planarbeid.)

Til slutt vart det røysta over formannskapet si tilråding, oppretta versjon og med vedteke endringsframlegg frå møtet.

Framlegget vart vedteke med 20 mot 2 røyster (H).

VEDTAK:

Vedtak:

1) Kommunestyret godkjenner årsbudsjett 2017 og økonomiplan for 2017 – 2020 for Luster kommune slik det ligg føre i samsvar med spesifikasjon av drifts - og investeringsbudsjett;

Det vert vist til budsjettskjema 1A,1B,2A og 2B(pkt.7 - investeringsplan 2017-20.)

Det vert vidare vist til oversyn; Økonomiplan drift for 2017-2020.

2) Skatt på inntekt og formue vert skriven ut etter høgste gjeldande satsar.

Eigedomsskatten, jf. lov av 06.06.75, vert utskriven med 7 kr for kvar 1000 kr i takstverdi. Skatten vert utskriven på verk og bruk.

3)Nye betalingsattsar og avgifter vert gjort gjeldande frå 01.01.2017, ev frå dato som går fram av betalingshefte eller varslingsfristar.

4)Planleggingsprogrammet vert godkjent slik det ligg føre med tillegg av reguleringsplan Fv 55 Nes – Høyheimsvik;

Luster kommune set av kr. 300.000,- til ny reguleringsplan på parsellen Nes – Høyheimsvik. Arbeidet med reguleringsplanen skal starte opp snarast råd, men formannskapet får fullmakt til å tilpasse det i hht det øvrige planleggingsprogrammet. Inndekninga vert teke av disposisjonsfondet.

Handlingsprogrammet i kommuneplanen sin samfunnsdel vert rullert som det går fram av tabellar i tenesteområda og i eigen planprosess i 2017.

5)Kommunestyret vedtek slik bruk av fond i 2017;

Disposisjonsfond (drift): 7,016 mill.kr.

Næringsfond; Til funksjon 325, Generell bruk til næringstiltak,10,0 mill.kr. (av konsesjonsavgifter via næringsfond.)

Bruk av salsinntekter til eigenfinansiering investeringar: 6 mill.kr.

6)I samsvar med behov for lånefinansiering får rådmannen fullmakt til å godkjenne lånevilkår for nye låneopptak til investeringar i 2017 på inntil 27 million kroner med ei avdragstid på 30 år. Samla lånebehov er 42,68 million kroner inkl. bruk av ubrukte lånemidlar.

I tillegg får rådmann fullmakt til låneopptak i Husbanken med 5 mill.kr. til vidare utlån av formidlingslån til innbyggjarane.

7) Fullmakter elles:

- Rådmannen får fullmakt til å fordele tilleggsløyvingar løn og aktivitetsbasert utjamningstilskot barnehage og grunnskule.
- Kommunestyret gjev formannskap/rådmann fullmakt til å gjennomføre investeringar innanfor dei rammer/presiseringar som ligg i budsjettet.
- Rådmannen får fullmakt til å inngå avtalar om grunnkjøp innafor dei kostnadsrammer og presiseringar som ligg i budsjettet.
- Kommunestyret gjev kyrkjeleg fellesråd fullmakt til å disponera løyvinga på 250 000 kr til investeringar kyrkje.

8) Rådmannen rapporterer slik til kommunestyret (2017)

- Årsrapport og rekneskap i samsvar med kommunelova sine reglar.
- Rapportar pr 1. og 2. tertial med tilråding og naudsynte budsjettendringar innan dei definerte rammeområda definert i økonomireglement, jf . k - sak 63/14 .
- Separate byggje - og anleggsrekneskap for definerte investeringsprosjekt (kontoklasse 0) med eit samla kostnadsoverslag på minimum 3,0 mill.kr.
- Med grunnlag i vedteke reglement for finansforvaltninga, jf. k - sak 63/14

9) Rådmann får fullmakt til å redigere, rette opp feil og innarbeide merknader til framlegget. Det vert vist til formannskapet sitt arbeid med økonomiplan for 2017 - 2020.

10.) Budsjettarbeidet for 2017 har synt at Luster kommune har store utfordringar i høve til driftsutgifter dei næraste åra. For 2017 vert utfordringane i hovudsak løyst ved avdragsutsetjing på lån, bruk av fond og generell innstramming på drift . Frå 2018 må ein ta større grep for å få driftsutgiftene ned. Som grunnlag for krevjande politiske vedtak treng ein eit godt grunnlag som synleggjer alle dei ulike alternativa. Ein treng ein total gjennomgang av organisasjonen Luster kommune. Ein må halda utanom pleie - og omsorg som no er midt i ein viktig omstillingsprosess. Gjennomgangen må ta utgangspunkt i dei lovpålagde oppgåvene og sjå kva oppgåver og nivå Luster har på andre oppgåver som ikkje er lovpålagde. Alle sider ved drift og bruk av ressursar må ein sjå på. Framlegg til endringar må konsekvensutgreiast. Skulestrukturen må vera ein særskild del av denne gjennomgangen. Ein må ha ein fagleg/pedagogisk vurdering av alle endringsframlegg. Ein må også sjå kva handlingsrom ein har i høve til eksisterande bygningsmasse. Det må vera utgreiingar som synleggjer netto innsparingar med alle framlegg. Ein må også ha fokus på belastningar for borna i høve til reiseveg og trygg skuleveg. Som ein del av utgreiinga må ein og så sjå på kva betydning skulen har for bygdene. Ein må synleggjera kva som er skulefaglege -/pedagogiske vurderingar og kva som er "distriktpolitiske" vurderingar. Ein må leiga inn kompetanse/ressursar for å gjera denne jobben. Arbeidet må vera avslutta innan 1.juni 2017. Formannskapet må vera styringsgruppe for arbeidet.

Innhold:

0. Status og samandrag	3
1. Framskriving av økonomien –	5
2. Demografi som utgangspunkt for budsjett og planprogram.	11
3. Kommunen sine driftsinntekter.....	15
4. Kommunen sine driftsutgifter	17
5. Finansutgifter og inntekter – investeringar.	18
6. Tenesteområda	19
6.1 Tenesteområde Folkevalde	19
6.2 Tenesteområde Administrasjon	21
6.3 Tenesteområde Oppvekst	24
Barnehage	24
Grunnskule.....	30
6.4 Tenesteområde Helse.....	39
6.5 Tenesteområde Omsorg.....	46
6.6 Tenesteområde Sosiale tenester.....	55
6.7 Tenesteområde Tekniske tenester.....	61
6.8 Tenesteområde Næringsutvikling og naturforvaltning.....	69
6.9 Tenesteområde Kultur	80
7. Investeringsplan 2017 – 2020	85
8. Økonomiske taloversyn	112
Budsjettskjema 1A - drift.....	112
Budsjettskjema 1B – netto driftsutgifter pr. funksjon.....	113
Budsjettskjema 2A – investering	114
Budsjettskjema – økonomisk oversyn drift.....	115
Budsjettskjema – økonomisk oversyn investeringar.....	116
Økonomiplan 2017 – 2020, drift.....	117
Økonomiplan 2017 – 2020, investering.....	118
9. Planleggingsprogram 2017– 2020	119
10. Betalingssatsar - Luster kommune, 2017.....	141

0. Status og samandrag

Budsjett 2017 og ØP 2017-2020 avløyser B-16 og ØP 2016-19.

Opphavelig budsjett 2016 er regulert gjennom T1, T2 og eiga sak for regulering av investeringsbudsjett 2016.

ØP 2017-2020

På overordna nivå så syner framskriving av kommuneøkonomien i Luster ein svært krevjande situasjon. Dei kraftrelaterte inntektene får i 2017 eit stort inntektsbortfall med reduksjon i eigedomskatt på 12 million kroner. Prognosar tilseier at dette inntektsbortfallet vil bli større i 2018 og for så å kunne halde seg på det nivået ut perioden.

Inntektssystemet i kommunesektoren er revidert for 2017 og denne endringa slår ut negativt for Luster kommune, i 2017 med netto om lag 2,5 million kroner, og med høgare beløp vidare utover perioden.

Nokre av desse føresetnadane kan endra seg, men ubalansen er så stor at det må arbeidast aktivt med tiltak som kan betra budsjettbalansen.

Ut frå dette vil det ikkje i driftsbudsjettet vere rom for større nye tiltak og eksisterande drift må arbeide med ein generell reduksjon/effektivisering. Investeringar må prioriterast nøye og reduserast i høve eksisterande plan.(2016-19)

For å skape balanse i økonomiplanen vert det nytta ekstraordinære tiltak med avdragsutsetjing og bruk av fond inn i drifta.

Kommunestyret tilrår at det vert lagt til rette for utviding av eigedomsskatteordninga. I 2017 skal det utgreiast utviding av eigedomsskatteordning til bustad-, ev fritids- og nærings-eigedommar i heile kommunen. Prinsipp og retningslinjer skal drøftast. Det vert lagt inn inntektseffekt i øp frå 2018.

Utover dette må drifta analyserast betre, både når det gjeld driftsnivå med inntekter og utgifter og konsekvensar for ev endringar. I dette arbeidet skal skulestruktur drøftast nærare medan ein innan pleie- og omsorg skal avvente evaluering av omstillingsarbeidet tidleg i 2019.

Det er ei målsetjing at ekstraordinære tiltak ikkje vert nytta utover 2017 og 2018.

Det vert vist til vidare omtale og taloppstillingar seinare i budsjettdokumentet.

Budsjett 2017

Budsjettframlegget for 2017 er ei vidareføring av opplegget frå 2015 og 2016 budsjettet med ei ytterlegare innstramming i det økonomiske opplegget. Det er vesentleg svikt i inntektsføresetnader i kommuneopplegget og kraftrelaterte inntekter, vesentleg utover det som det er teke omsyn til i tidlegare økonomiplanlegging.(2016-19)

Ideelt sett skulle budsjettbalansen i drifta vore betre.

Budsjettframlegg er balansert, slik kommunelova krev, men;

- -Nivået på avdrag er redusert ved at det vert lagt til grunn avdragsfritak på låneavtalar på 10,0 million kroner. Med dette nivået er avdrag nær på forskriftas minimumsavdrag.

- -Det vert lagt opp til bruk av disposisjonsfond på 7,016 million kroner i sluttsaldering.

Budsjettframlegget legg til grunn;

- Einingane sine budsjetttråmer er justert opp med pårekneleg lønsutvikling, men det er i hovudsak ikkje gitt kompensasjon for prisutvikling for kjøp av varer og tenester.
- Utover dette er einingane sine råmer gjennomgått med mål om generell innstramming, m.a. er budsjetterte løyvinga på vikar, overtid og ekstrahjelp reduserte . Råmene i skulemodellen er regulert ned med 1,6 million kroner. (i hovudsak ved nedtrekk i elevkomponenten)
Eksterne tilskotsordningar har fått redusert råde med om lag 500.000.
- Budsjettregulering frå T1 og T2 i 2016 er vidareført når det gjeld endringar/tiltak av fleirårig karakter.
- 2017 verknaden av tiltak 2016 er budsjettert. (årsverknad.)
- Øp-tiltak (2017-19) frå 2016 budsjettet er revurderte og resultatet er referert under dei ulike tenesteområda. Innstramming i øp innan omsorgstenesta og oppvekst er vidareførte.
- Kjende tilleggsoppgåver og plikter, er budsjettert opp og referert under dei ulike tenesteområda.
- Budsjettet er justert med dei aktivitetsendringane som følgjer av endringar i tal barn i barnehage, elevar i skulen/klassar og brukarar av kommunale tenester.
- Budsjettframlegget har stor aktivitet på utviklingsarbeid.
- Det skal utgreiast utforming av framtidig eigedomsskatteordning.
- Det skal gjennomførast eit analysearbeid på driftsnivået i kommunen med vurdering av inntekter og utgifter med konsekvensar av ev endringar. I dette arbeidet skal skulestruktur og vurderast. Målet for arbeidet er å betra driftsbalansen.
- Investeringsplan legg opp til store investeringar i kommunale bygg og anlegg; Renovering Rådhuset, renovering/tilbygg Jostedal barnehage, renovering Yrkesskulebygget del I og tiltak innan VA-området er dei større tiltaka. Planen vidarefører rammeløyvingar på fleire område, jf tidlegare budsjetteringspraksis.

1. Framskriving av økonomien – Utvikling etter vedtak av Budsjett 2016, des. 2015 :

Rekneskap for 2015:

- Netto driftsresultat for 2015 vart 5,1 million kroner. Det var 1 million lågare enn 2014 og litt betre enn budsjettert. God budsjettdisiplin, mindreutgifter til pensjon og svært god avkastning av aksjefond var sentralt i dette resultatet.
- Resultatet synte høg aktivitet i planarbeid, utviklings/nærings-arbeid og investeringar. Som tidlegare år registrerte me avvik i framdrift med behov for rebudsjettering og vidareføring av tiltak inn i 2016.

Tertialrapport 1-2016:

- Avkastning aksjefond, stor negativ utvikling.
- Grunnlag for å redusere avsetjing til lønsoppgjeret. (1,5 mill.)
- Oppretting av feil KAD-budsjettering, dobbelføring av tilskot.(1,35 mill.)
- Oppretting av feil budsjettering, manglande tilskot frå HF til Jordmrvakt. (0,25 mill.)
- Auka forpliktelsar forvaltningsarbeid Ornes. (250.000 – 100.000 finansiert i 2016-budsjettet.)
- Oppsummering av overførte løyvingar ved avslutning av investeringsrekneskap 2015.

Tertialrapport 2-2016:

- Inntekter eigedomsskatteinntekter har vore sett for høgt. (-0,465 mill.)
- Prognose om betre ordinære skatteinntekter. (+ 0,465, prognose er høgare.)
- Bruk av bufferfond for å saldere påreknede negativt resultat; gevinst aksjefond og sal av konsesjonskraft. (4 mill.)
- Nye tiltak; Luster heimeteneste, ressurskrevjande teneste.-fondsfinansiert. (2 mill.)
- Tilleggsloving; Brannstasjon, bilar, infrastruktur bustad Fortun(tiltak bustadsosialt) til saman 2 mill som vert finansiert ved at løyving til Gaupne idrettshall vert sletta. Tiltak der er utsett.

Regulering av investeringsbudsjettet for 2016:

- For å tilpasse investeringsbudsjettet til prognosert behov i 2016 vart investeringsbudsjettet nedregulert med 20,950 million kroner i k/sak 64/16. Det er noko mindrebehov for opparbeiding av bustadfelt, men i det meste er saka periodisering (utsett gjennomføring.) Løyvingar, som prognosert ikkje vert nytta i 2016, vart trekte inn for ev rebudsjettering i 2017. Dette grunna endra planar, framdrift og/eller oppgjerstidspunkt.

Andre kommunestyrevedtak 2016:

I løpet av året er/vert det gjort kommunestyrevedtak, utover Rekneskap 2015, T1, T2 og 64/16 regulering av investeringsbudsjettet, som må omsyntakast i nytt budsjett/øp:

- Næringsaker m/finansiering.

- Busetjing av flyktningar.
- Rådsorganisering /vedtekter og val til råda.
- Kommunalt skuleskysreglement.
- Tenestetilbod pleie og omsorg.
- Tilskot til MR-Lærdal
- Storfeprosjekt
- Kulturskuletilbodet
- Norskoplæring flyktningar
- Byggjerekneskap Galdetoppen. (auka inv.kostn.)

Kommuneopplegg i statsbudsjettet for 2017:

- Hausten 2015 var det på høyring framlegg til endringar i inntektssystemet, jf og kopling til kommunereformarbeidet. Nytt opplegg vart vedteke i mai/juni -16. Basistilskot vart tilpassa struktur og kostnadsnøklar vart endra/tilpassa. Begge forholda gav negativ utteljing for Luster.
- Kriteriedata for 2017 for Luster er og slik at det gir nedgang i rammetilskot. Om systemet sitt reduserte utgiftsbehov kan realiserast i sparde utgifter er usikkert og varierar.
- Dette året gir omlegging/endring av inntektssystemet større variasjonar kommunane mellom og Luster kommune tapar relativt mykje på omlegging. (struktur, kostnadsnøklar og kriterie/registreringar –isolert sett tap til saman 7,7 mill, men kompensert m/tapskompensasjon 5,5, mill i 2017.)
- Kommuneopplegget kompensere i makro for løns- og prisutvikling, pensjonsutgifter og demografi.
- Det skal vere handlingsrom for ei viss styrking av tilbod innan; habilitering/rehabilitering, rus, psykiatri, skulehelseteneste/helsestasjon, aktivitetsplikt nav, tidleg innsats og oppgåveendring m/øhj. tilbod psykisk helse/rus , ei viss utviding av barnehagetilbodet. Detaljane i dette vert følgt opp når vilkår er klargjorde. (jf forlik om statsbudsjettet/kommuneopplegg i statsbudsjettet.)
- Det er «krav» om effektivisering, eks auka innslagspunkt ressurskrevjande teneste, 50.000 pr brukar. (4-500.000 for Luster kommune.)

Avsluttande arbeid med Budsjett 2017:

- Det har i lengre tid vore signalisert eit krevjande budsjettarbeid. Kraftrelaterte inntekter har vorte reduserte dei siste åra og våren 2016 kom revisjon av kostnadsnøklar og endring av inntektssystemet i kommunen sin disfavour. Ved utskrivning av eigedomsskatt for dei store kraftverka kom så sjokket med eit nedtrekk på 20% og 12 million kroner mindre i inntekt i 2017. Ein førebels prognose tidlegare antyda 10%.
- Kommuneopplegget i statsbudsjettet er dårleg for Luster samla sett. Det positive er likevel at område som vert trekt fram som satsingar er område der Luster allereide har eit godt tilbod. I budsjettframlegget til kommunen er det reservert noko midlar til å

imøtekome dei prioriterte satsingane (jf ovanfor) der ein etter nærare vurdering ser at Luster ikkje innfrir føringane. Ein avventar endeleg statsbudsjett og klargjering av vilkår/føresetnader før ein ev drøftar dette nærare for ev styrking av tenester.

- Med ein ubalanse opp mot 20 million kroner vart utfordringane i budsjettarbeidet slik at det ikkje er realistisk budsjettering å etablere balanse i drifta på eitt år og utan bruk av ekstraordinære tiltak.

Bemanningskostnader er hovudutfordringa, men det vert lagt til grunn at ein skal gjere det ytterste for å unngå oppseiingar. Som alternativ må medarbeidarar akseptere endring av arbeidsoppgåver.

Det vert vidare lagt til grunn at me skal oppretthalde nærings- og utviklingsarbeid i kommunen om lag på noverande nivå, jf finansiering i konsesjonsavgifter og næringsfond.

- Budsjettdrøftingane har drøfta innstramming i eksisterande budsjett, endringar i eksisterande opplegg og drift samt nye tiltak. Ut frå den økonomiske situasjonen er det få nye tiltak i budsjettet, men nokre fellestiltak/spleiselag er vurderte. Det vert vist til omtale i tenesteområda.

- Dei driftstiltak ein har arbeidd med over tid er innpassa i framlegget som planlagt. Omlegging av tenesteområde pleie og omsorg er søkt tilpassa til ei budsjetttramme på 120 million kroner, inkl ATS si budsjettmåle på 3,75 mill. Dette er eit nedtrekk på 5 million kroner i høve 2015-nivå. Omlegginga er så stor organisatorisk og planmessig at det hefter noko usikkerheit omkring budsjettarbeidet, men me meiner det er teke høgd for budsjettbehovet i framlegget.

Innan skule har ein tilpassa seg øp og i tillegg er det trekt ned 1,6 million kroner av råma.

Dei andre einingane har ikkje fått prisjustert kjøp av varer og tenester og det er avslutningsvis gjort ein runde på generell innstramming inkl reduksjon av tilskot /tiltak på 0,55 mill.

Det ligg til handsaming sak om framtidig legevakt og det vert tilrådd vidare arbeid for å etablere ei interkommunal legevakt innan 01.01.18.

Det har vore til handsaming sak om kulturskuleorganisering og det er vedteke å halde fram samarbeidet i Sogn Kulturskule.

- Auka busetjing av flyktingar og norskopplæring i eigen regi frå august -17, er omsynteke i framlegget. Det er pårekeleg at statstilskot til integreringsarbeidet vil finansiere oppgåvene, og ev gi eit mindre overskot. Overskotet er ikkje nytta til saldering av budsjett.
- Ut frå budsjettsituasjonen har kommunestyret vedteke at det skal leggjast til rette for å utvida eigedomsskatteordninga for å auka inntektsgrunnlaget i økonomiplanperioden. Vurderinga er at inngripen/reduksjon i tilbod og tenester vil bli større enn ein kan gå inn for utan denne inntekta. Å utvide ordninga krev ei større utgreiing og takseringsarbeid. Dette gjer at det ikkje er realistisk å utvide utskrivning av eigedomsskatt for inntektsåret 2017. Vidare utforming av ordninga vert drøfta nærare i 2017.

- Med utgangspunkt i den vanskelege økonomiske situasjonen ser ein behov for ein større utgreiing av tenestetilbodet inkludert ein økonomisk analyse over utgifter og inntekter med konsekvensar for ev endringar. Utgreiing omkring skulestruktur som ser på lokalisering, økonomi, skulefaglege vurderingar og skuleanlegga skal vere ein del av utgreiinga eller eit eige arbeid. Det vert lagt til grunn at det skal leigast inn ekstern kompetande til arbeidet/arbeida. Formannskapet vert styringsgruppe for arbeidet;

Gjennomgangen må ta utgangspunkt i dei lovpålagde oppgåvene og kva nivå Luster har på ikkje-lovpålagde oppgåver. Vidare må ein sjå på alle sider ved drift og bruk av ressursar. Framlegg til endringar må konsekvensutgreiast.

Skulestrukturen må vera ein særskild del av gjennomgangen. Eventuelle endringsframlegg må vurderast fagleg/pedagogisk og handlingsrom i eksisterande bygningsmasse utgreiast. Alle utgreiingar må synleggjere netto innsparingar. Ein må også ha fokus på kva belastning reiseveg og trygg reiseveg har for borna. Som ein del av utgreiinga må ein også sjå skulen si rolle i og for bygdene.

Arbeidet må vera avslutta innan 1.juni 2017.

- Framlegget til betalingsattsar vert regulert med føringar til løns- og prisutvikling (Kpi sept/sept : 3,6 % lønsutvikling:2,5%) og statleg regelverk/maks.tak mv. Der det er kommunalt handlingsrom og Luster har relativt låge sattsar så er det lagt inn ein viss auka utover løns/prisutvikling. (om lag 5%) Det gjeld og sjølvkostområde.
- I lys av den økonomiske situasjonen er tidlegare investeringsplan gjennomgått og redusert noko. Det er likevel lagt opp til investeringar i kommunale bygg og anlegg m.v. på vel 62 million kroner i 2017. Nærare 20 million kroner er rebudsjettering frå 2016. I og med at ein betalar låge avdraga i 2017 så aukar lånegjelda brutto m/30 million, men netto relativt lite i 2017 då ubrukte lånemidlar og leigeinntekter/ brukarbetaling(VA) vil dekke mykje dette året.
- Det vert i tillegg søkt om formidlingslån/startlån i Husbanken for vidare utlån på 5 million kroner og me må dekke opp eigenkapital i KLP på 1,3 million kroner.
- Avdragsutsetjing på 10 million kroner og 7,016 million kroner frå fond er nytta i sluttsaldering etter at andre vurderingar og tilpassingar er gjorde.

Økonomiplanen for 2017-20.

- Økonomiplanarbeidet syner at det vert krevjande arbeid med å balansere økonomien i åra som kjem.
- Dei kraftrelaterte inntektene er under press. Dei låge kraftprisane har ein periode gitt lågare inntekter til kommunen. Det har fram til no mest påverka gevinsten på sal av konsesjonskraft som har gått frå 20,4 mill i 2010 til 3,6 mill i 2015. Det er no utvikling på at prisen har svinga noko opp og me budsjetterar no med 8 mill pr år i heile øp-perioden.
- Det er usikkerheit på gevinst konsesjonskraft og endå større usikkerheit omkring eigedomsskatteinntektene frå store kraftverk. Førebelse utrekningar syner eit vidare

nedtrekk på mellom 5-8 million kroner i 2018 utover dei 12 i 2017. Det er dei dårlege prisane i 2012-15 som vil påverka verdiane negativt. Det bør budsjetterast med nedtrekk til 42 mill (frå 47) i 2018-2020.

- Det nye inntektssystemet frå 2017 gir svikt i inntekter for Luster kommune. Konsekvensane er uklare, men me ser at nivået på overføringane til Luster vert halde oppe av tapskompensasjons-ordninga INGAR. Det betyr at svikt utover 2017-nivået med 2 million må påreknast i alle fall for 2018 og 2019.
- Endringar i nasjonal politikk/statsbudsjettet kan påverka desse prognosane relativt mykje, jf sak om kapitaliseringsrente (eigedomsskatt) og ev høgare rammetilskot/skattenivå (inntektssystemet) til kommunane.
- Rentenivået er lågt og må budsjetterast lågt i økonomiplanperioden. Sjølv om ein risikerar noko svingingar så kan ein noko meir aktiv forvaltning av kapitalen tilseie at det er realistisk å oppretthalde kapitalinntektene på det nivået kommunen budsjetterar med i 2017 i økonomiplanperioden. Aksjefonda, til verdi om lag 65 mill, vert budsjettert med avkastning på 3 mill pr år i perioden.
- Renteutgiftene vil auke, men dog moderat, som følgje av auka lånegjeld i 2017 og vidare i perioden. Ei del av ny lånegjeld vert dekkja av leigeinntekter og brukarbetaling.
- Kommunen har betalt meir enn minimumsavdrag på lånegjeld tidlegare. I 2017 er det budsjettert med 10 million i avdragsutsetjing. Det betyr at ein er nær grensa for minimumsavdrag. Det vert lagt opp til det same nivået i 2018, med mål om å redusere bruk av denne reserven, som vert mindre, i 2019 og 2020.
- Grunna omlegging med å jamne ut og fordele pensjonskostnader så er det pårekeleg med noko realauke i kostnadene utover i perioden.
- Dei siste åra har ein i avgrensa grad nytta disposisjonsfond, konsesjonsavgiftsfond og næringsfond til finansiering av tiltak i drifta, til utviklingsarbeid og tilskot. Primært bør desse midlane vere buffer/reserve, utviklingsmidlar og eigenkapital i investeringar.
- I budsjettframlegget for 2017 er det nytta 7,016 million kroner frå disposisjonsfond til å balansere budsjettet. 10 million av konsesjonsavgiftene er lagt inn i drifta (som i 2016) og det er ikkje sett av noko av finansavkastninga på fond. (tidlegare avsett 2 mill.)
Slik ein vurderar status no vert det lagt opp til tilsvarande i 2018, med unntak av reduksjon i den generelle fondsbruken som vert redusert til 3,56 million kroner. For 2019 og 2020 bør ein unngå disponering av fond i ordinær drift.
- Ut frå dette må det arbeidast aktivt for å utgreie tiltak som kan betre balansen slik at uttak av fond/bruk av reserver vert så lågt og kortsiktig som mogeleg. Det vert i 2017 starta utgreiingsarbeid både generelt og på skulestruktur som grunnlag for dette arbeidet. I saldering av økonomiplan er det lagt til grunn vidare reduksjonar i drifta på 3,5 million i 2018 og 10,5 million i 2019 og 2020.

- Det skal vidare utgreiast vidare utforming av eigedomsskatteordninga. Frå 2018 og ut perioden er det balansert med auka inntekter frå utvida eigedomsskatteordning med inntekter på 6,5 til 8 million kroner pr år.
- Framlegget til økonomiplan (år 2-3-4.) skulle hatt betre vurderingar på nye tiltak/utvida tiltak med auka utgifter som det er naturleg og påreknleg vil kome. At desse kan dekkast av omprioritering, ekstern finansiering (rammeoverføringar mv.) ev anna vekst i økonomien er ei forenkling som svekkar den langsiktige planlegginga. Vidareutvikling av økonomiplanarbeidet bør ha auka fokus på dette.
- Investeringsprogrammet er omfattande, spesielt gjeld dette dei to første åra. Ein føresetnad for å gjennomføre eit så ekspansivt investeringsprogram er at ein greier å halde driftsrammer og oppnå gode driftsresultat i åra som kjem. Det er samtidig sett av nokre disponible investeringsmidlar til infrastruktur bustadbygging og andre tiltak seinare i perioden. Det vert vist til eigen omtale av tiltaka. (kap 7.)

KommunePlanenSamfunnsdel - Handlingsdel.

- Handlingsplan til kommuneplanen sin samfunnsdel har vore utsett for ein «lett» rullering i dette budsjettarbeidet. Ein vil retta nærare fokus på dette arbeid i eige planarbeid i 2017 der KPS skal rullerast.
- Ein finn der fokusområde som utgangspunkt for vidare satsingar. Ideelt sett skulle integrasjon til budsjett og øp-tiltak vore betre og meir samordna.

Planleggingsprogrammet for 2017-20

- Planleggingsprogrammet er revidert. Programmet er tilpassa etter framdrift i ulike planar i 2016 og noko nedjustert, tilpassa ei realistisk framdrift grunna kapasitet og at planarbeid er vorte meir tidkrevjande.
- Kravet til styring og samordning gjennom planlegging er blitt stadig sterkare.
- Planleggingsprogrammet omfattar i hovudsak desse plantypene:
 - Kommuneplan-nivået.
 - Fagplanar for utvikling og verksemd på ulike område.
 - Detaljerte arealplanar – reguleringsplanar
- Med nytt kommunestyre er me starta nytt 4-års hjul for overordna planlegging. Planstrategi, plan for planane, er vedteke. Det vert lagt føringar for enkel rullering av samfunnsdelen i 2017 og i hovudsak «stadfesting» av arealdelen i 2018.
- I planleggingsprogrammet vert det prioritert reguleringsplanar som oppfølging av arealplanen. Planar der utbyggingstiltak står for tur vert prioritert.
- Det vert vist til eige kapittel; Planleggingsprogrammet for 2017-20.

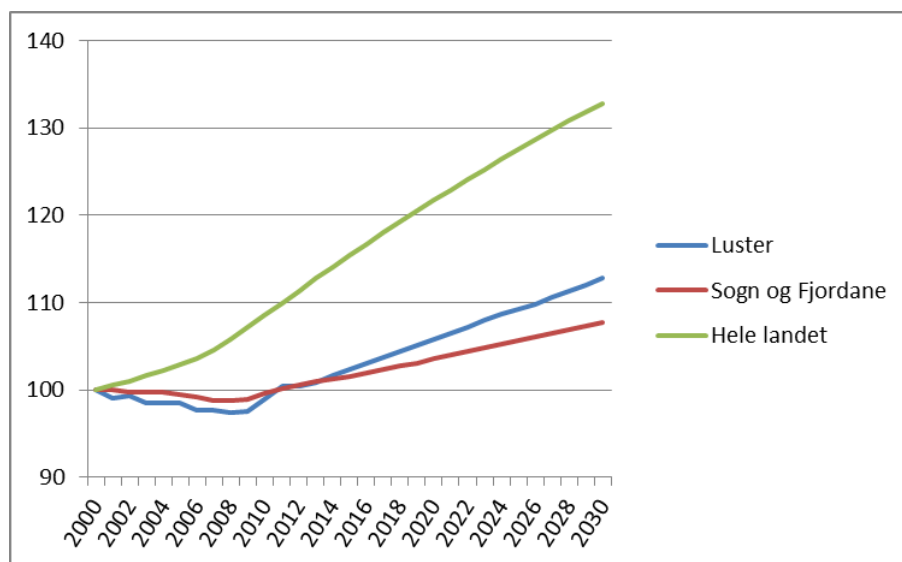
2. Demografi som utgangspunkt for budsjett og planprogram.

Forventa demografisk utvikling og økonomiske verknader av denne utviklinga i Luster kommune i perioden 2017-2020.

Kommunane har ansvar for tenester som i hovudsak er retta mot ulike aldersgrupper i befolkninga. Framtidig utvikling i folketal og alderssamansetjing er viktige faktorar for å planleggje tenester og vurdere meir- eller mindreutgifter for kommunane.

Telemarksforsking har i 2016 gjort utrekningar for Luster kommune når det gjeld meir-/mindreutgifter dei kommande åra fram til 2020 basert på demografiske endringar. Telemarksforsking har lagt Statistisk Sentralbyrå sitt såkalla «mellomalternativ» for folketalsframskriving til grunn for sine utrekningar. Dei skriv slik om «mellomalternativet»: *Dette alternativet forutsetter en middels utvikling i både fruktbarhet, levealder og innvandring.*

Frå 2014 til 2030 framskriv SSB ein vekst for Luster på 10,9 prosent, eller 553 personer. Til samanlikning er det forventa vekst for fylket og landet på hhv. 6,3 prosent og 16,4 prosent.

Figur 1 Befolkningsutvikling 2000-30, indeksert slik at nivået i 2000=100. Kilde: SSB

Prosentandel av befolkningen i ulike aldersgrupper pr 1.1.2014. Kilde: SSB.

	Luster	Sogn og Fjordane	Heile landet
0-5 år	7,0	6,9	7,4
6-15 år	13,1	13,0	12,1
16-66 år	63,0	64,3	66,9
67-79 år	10,5	10,2	9,4
80-89 år	4,9	4,4	3,5
90 år og eldre	1,6	1,2	0,8
0-66 år	83,1	84,2	86,3
67 år og eldre	16,9	15,8	13,7

Luster har generelt ein noko eldre befolkning enn landsgjennomsnittet.

Demografi og kommuneøkonomi;

Kommunane har ansvaret for mellom anna barnehagar, grunnskule og pleie- og omsorgstenester. Dette er tenester som i hovudsak er retta mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og der utgiftene vert påverka mellom anna av den demografiske utviklinga.

Me har berekna kor store meir-/mindreutgifter Luster kommune kan få som følge av folketalsutviklinga. Me har basert oss på same satsar og metodikk som vert nytta av TBU i «makroberekningane» til bruk i kommuneopplegget.

TBU presiserer at berekningane må betraktast som grove anslag. Det vert understreke at usikkerheit også vil auke når vi ser på fleire år framover i tid.

Folketalsframskriving («4M»), Luster kommune 2016-2020. Kjelde: SSB («4M»)

	2016	2017	2018	2019	2020
0-5 år	350	357	363	370	369
6-15 år	662	648	649	645	636
16-66 år	3 175	3 213	3 224	3 223	3 235
67-79 år	584	594	608	627	647
80-89 år	235	233	237	231	240
90 år og eldre	87	84	80	75	75
Totalt	5 093	5 129	5 161	5 171	5 202

Indeksert utvikling 2016=100. Kjelde: SSB	2016	2017	2018	2019	2020
0-5 år	100	102	104	106	105
6-15 år	100	98	98	97	96
16-66 år	100	101	102	102	102
67-79 år	100	102	104	107	111
80-89 år	100	99	101	98	102
90 år og eldre	100	97	92	86	86
Totalt	100	101	101	102	102

Fra 2016 til 2020 reknar SSB («4M») med ein folketalsvekst for Luster på rundt 2 prosent. Det er relativt stor variasjon i vurdert endring innan dei ulike aldersgruppene.

I aldersgruppa 67-79 år er det rekna med ein vekst på ca. 11 prosent, medan det i aldersgruppa 90 år og eldre er det rekna med ein nedgang på ca. 14 prosent.

Meir-/mindreutgifter i 2016 knytt til den demografiske utviklinga – oppdatert berekning

	Endring i folketal 2015		Meir-/mindreutgift 2016 (mill. kr)
	Personer	%	
0-5 år	-5	-1,4	-0,3
6-15 år	-19	-2,8	-2,6
16-66 år	-19	-0,6	-0,2
67-79 år	27	4,8	1,4
80-89 år	-13	-5,2	-2,1
90 år og eldre	4	4,8	1,6
Sum	-25	-0,5	-2,1

Basert på den faktiske folketalsutviklinga i 2015 får Luster kommune berekna mindreutgift på om lag 2,1 mill. kr i 2016. Nedgang i aldersgruppene 6-15 år og 80-89 år trekkjer spesielt i retning av reduserte demografikostnader for Luster i 2016.

Berekna meir- og mindretgifter i 2017 knytt til den demografiske utviklinga. Luster kommune. Kjelde: SSB/TBU/beregninger TF

	Anslått endring i folketal 2016		Meir-/mindretgift 2017 (mill. kr)
	Personar	%	
0-5 år	7	2,0	2,2
6-15 år	-14	-2,1	-2,0
16-66 år	38	1,2	0,7
67-79 år	10	1,7	0,5
80-89 år	-2	-0,9	-0,3
90 år og eldre	-3	-3,4	-1,3
Sum	36	0,7	-0,3

På bakgrunn av SSB sine framskrivingar for 2016, er det berekna at Luster kommune kan få mindretgifter på om lag 0,3 mill. kr i 2017. Nedgang i aldersgruppene 6-15 år, 80-89 år og 90 år og eldre trekkjer i retning av reduserte demografikostnader for Luster i 2017.

Berekna meir-/mindretgifter 2017-2020 knytt til den demografiske utviklinga. Luster kommune. Faste mill. 2016-kr. Kjelde: SSB/TBU/beregninger TF

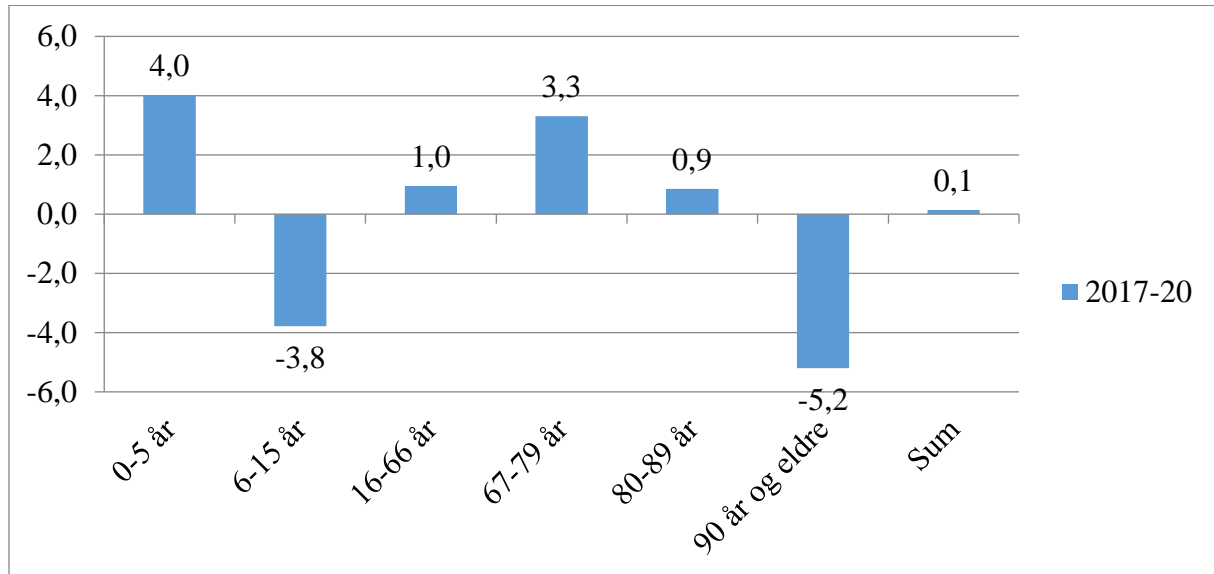
	2017	2018	2019	2020	2017-2020
0-5 år	2,2	1,0	1,1	-0,2	4,0
6-15 år	-2,0	0,1	-0,6	-1,3	-3,8
16-66 år	0,7	0,1	-0,1	0,2	1,0
67-79 år	0,5	0,7	1,0	1,1	3,3
80-89 år	-0,3	0,7	-1,0	1,5	0,9
90 år og eldre	-1,3	-1,7	-2,2	0,0	-5,2
Sum	-0,3	0,9	-1,8	1,2	0,1

I perioden 2017-2020 vert det vurdert at Luster kommune får auka demografikostnader på om lag 0,1 mill. kr.

Fleire barn i aldersgruppa 0-5 år trekkjer isolert sett i retning av auka utgifter til barnehage, medan færre barn og unge i aldersgruppen 6-15 år trekkjer i retning av reduserte utgifter til grunnskole.

Fleire eldre i aldersgruppene 67-79 år og 80-89 år bidreg isolert sett til auka utgifter til pleie- og omsorgstenestene, medan færre eldre i aldersgruppa 90 år og eldre trekkjer i motsett retning

Berekna demografikostnader for perioden 2017-2020

Oppsummering;

Denne vurderinga syner relativt små endringar i økonomiplanperioden. Folketalsutvikling syner seg vanskeleg å berekne mellom anna grunna tilflytting og busetjing av flyktningar. Luster kommune har hatt ei nettotilflytting i aldersgruppa 0-15 dei siste åra. Dvs at den typiske tilflyttaren til Luster kommune er ein banefamilie med relativt små barn, gjerne i barnehagealder. Utflyttaren er typisk ein person som er ferdig med høgare utdanning og får seg arbeid i ein annan kommune og melder flytting.

Spesielt i grunnskulen har me fått fleire barn enn prognosane tilseier, men i øp-perioden er det no påreknelig med ein viss nedgang og «sentralisering».

Busetjing av flyktningar har til ein viss grad påverka desse tala og det er grunn til å anta at dette vil påverka tala og framover.

For skule- og barnehage tek ikkje denne framskrivinga omsyn til om endra tal barn utløyser fleire/færre tal barnehageavdelingar og skuleklassar. Med så små tal og desentralisert struktur som me har her er det derfor ein noko upresis indikasjon på korleis utgifter utviklar seg.

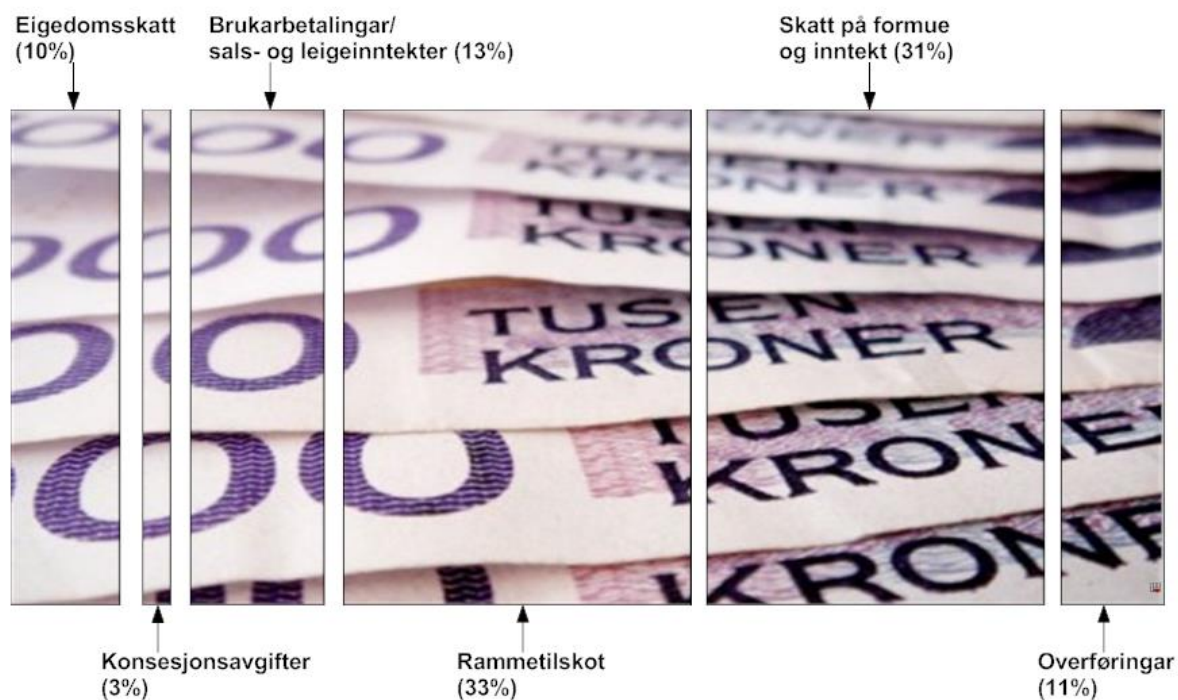
For eldre er det i større grad snakk om individuelle tenester og framskrivinga bør vere ein betre indikator på utvikling av utgifter. Men her er og dei faktiske tala, spesielt o/90, høgare enn prognosane. Trend vil over tid vere i samsvar med framskriving.

Denne vurderinga der ein ser på prognose opp mot dei faktiske tala nøytraliserar endringar ovanfor ytterlegare;

- Barnehage er siste åra løfta, vil krevja noko ekstra ressursar i perioden, men ev mindre enn prognose.
- Grunnskule, ev reduksjon vil i stor grad avhenge av om det vert strukturelle endringar,
- Pleie og omsorg, der vil det i og etter omstillingsarbeidet vere mulig å hente ut ein viss «demografiveinst.»

Det er viktig å vere klar over at innbyggjartilskotet i rammeoverføringane tek omsyn til desse endringane, folketalsutvikling og alderssamansetjing, og kompenserer for auka utgifter og trekker for sparde tenestebhov årleg. Summen av dette vert noko reduserte rammeoverføringar i ØP-perioden.

3. Kommunen sine driftsinntekter

I berekningsteknisk dokumentasjon til statsbudsjett(Grønt hefte), blir det lagt opp til ein reell vekst i dei frie inntektene (rammetilskot og skatteinntekter) på 0,1%, rekna frå anslag på rekneskap for 2016 i Prop 1S (2016 -2017). Pris- og lønsvekst (deflator) er anslått til 2,5%, og nominell vekst i frie inntekter 2,7% for heile landet. LK sin nominelle vekst er anslått til 1,6% Også basert på KS sin prognosemodell har dei frie inntektene for Luster kommune i 2017 ein nominell auke på 1,6%, noko som utgjer 5,0 mill kr. Mindreveksten i frie inntekter i høve landsgjennomsnittet skuldast endringar i inntektssystemet og reduserte grunnlagskriterie på nokre område.

Eigedomsskatten frå kraftverk er redusert med 11,8 mill kr. i høve budsjett 2016 Årsaka er lågare skattegrunnlag på kraftverk.

Sal konsesjonskraft er lagt inn med 8,0 mill kr. Dette er 1,85 mill høgare enn reg.budsjett 2016. Prisar har teke seg opp denne hausten. Det er venta noko høgare kraftprisar i 2017enn i 2016, men prisane har prognose på nedgang igjen i 2018 og 2019.

Skatt på formue og inntekt

Det kommunale skatteøre for personlege skattytarar er sett til 11,8 % som er 0,55 prosentpoeng høgare enn i 2016. Dette er i samsvar med framlegg til statsbudsjett.

Eigedomsskatt

Det er i 2017 budsjettert med 49,4 mill kr i eigedomsskatt (sjå over). Store kraftverk er budsjettert med ei inntekt på 47,4, linjer m.m med 2 mill.

Rammetilskot

Rammetilskotet for 2017 er budsjettert med 158,6 mill kr. Dette i samsvar med KS sin prognosemodell og regjeringa sitt framlegg til statsbudsjett.

Konsesjonsavgift

Det er budsjettert med konsesjonsavgifter på 15,3 mill kr. I samsvar med regelverket er heile summen fondsavsett. Det er så tilbakeført 10,0 mill kr til finansiering av tiltak i driftsbudsjettet.

Overføringer

Overføringer er dels frie inntekter, men også ein del inntekter som er bunde opp mot nivået på tenesteproduksjonen. Av dei største postane kan nemnast:

Konsesjonskraftvinst

Konsesjonskrafta vert disponert slik i 2017:

- Konsesjonskrafta til eige bruk vert teke ut til sjølvkost.
- Resten av kraftmengda vert seld i marknaden.

Det er i 2017 budsjettert med slik vinst av konsesjonskraftsalet:

• Bruk til eigne bygg mv	14,5 Gwh	0,0 mill kr
• Sal i marknaden	76,1 Gwh	<u>8,0 mill kr</u>
• Sum		<u>8,0 mill kr</u>

Dette forutset ein forventa snitt kraftpris over året på ca 24 øre for 2017. Dette er basert på pris i veke 46/16. I budsjettet er det lagt inn inntekt på 8,0 mill kr.

Øyremerka statstilskot ressurskrevjande brukarar

Dette er øyremerka statlege midlar innretta mot brukarar med store hjelpebehov.

Der kommunen har ressurskrevjande brukarar med kostnad over 1,15 mill så får kommunen statstilskot til 80% av dei overskytande kostnadane. Staten har auka innslagspunktet for utbetaling av statstilskot med 50.000 pr brukar utover deflator, med 8-10 brukarar i Luster så vert det innstramming på 4-500.000.

Mva-kompensasjon

I 2017 er budsjettert med ein forventa mva-kompensasjon på 11,8 mill kr (drift).

Momskompensasjon investeringar vert ført direkte i investeringsrekneskapen.

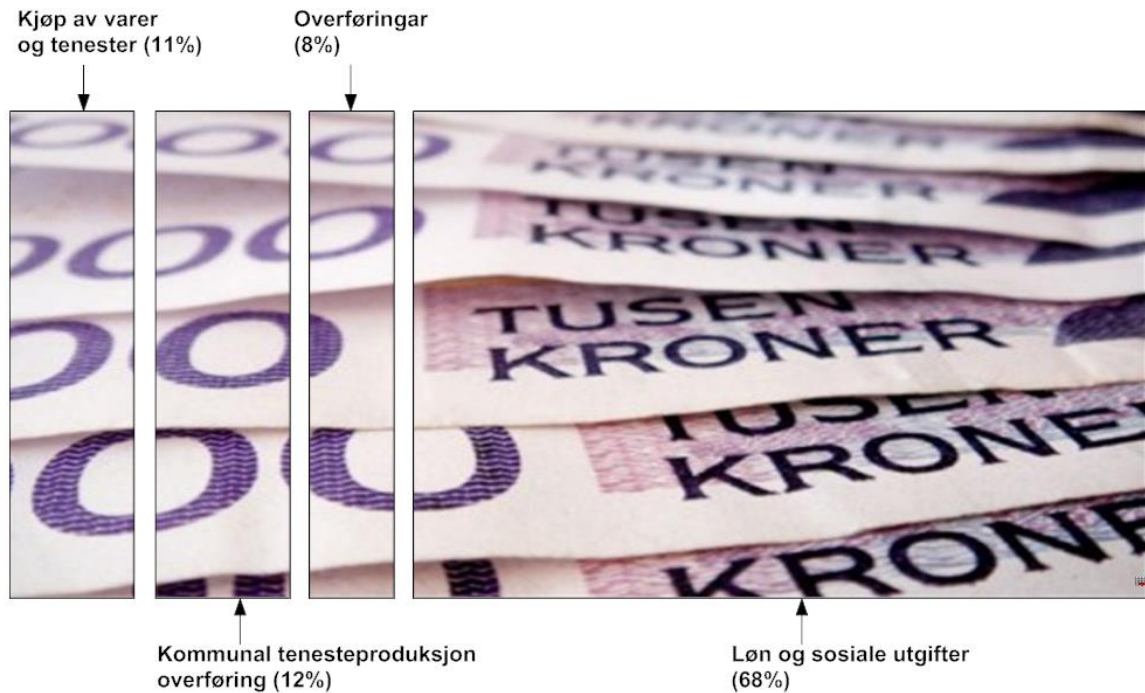
Brukarbetaling/leigeinntekter

Det er i budsjett 2017 lagt inn auke tilsvarande KPI i avgifter og betalingssatsar med nokre tilpassingar etter nærare vurdering av nivå.

Barnehage:

Betalingssats for ein 100%-plass i barnehage vert frå 01.01.2017 sett til kr 2.730,- pr måned, tilsvarande maksimalprisen. Alternative plasstorleikar vert sett til 60% og 80%. Matpengar dekker innkjøp av matvarer/matsservering og moderasjonsordningar er vidareført og noko utvida etter nasjonalt regelverk. (gratis kjernetid, låg betalingsevne.)

4. Kommunen sine driftsutgifter

Brutto driftsutgifter veks med 4,4 % frå budsjett 2016 til budsjett 2017.

Ny føringsmåte (bruttoføring)/utvida aktivitet flyktingar er meir enn 50% av denne auken.

Løn er i budsjettet ført som netto lønsutgifter etter refusjon av sjukeløn og refusjon permisjonar.

I driftsutgiftene er det prognosert lønsvekst (jf nedanfor), medan andre driftsutgifter i utgangspunktet ikkje er justert for prisstigning. Dette representerer ei innstramming i budsjettet som kan reknast til omlag 1,5 mill kr.

Lønsvekst

Det er avsett ein samlepost på 6,0 mill kr til dekking av lønsoppgjjer 2017/pensjonsoppgjjer 2017. Dette tilsvarar 1,9 % lønsvekst. Løyvinga føreset å skulle dekke tillegg lønsoppgjjer i 2017. Etterslep frå 2016 er medteke i innlagt budsjettal.

Tilleggsøyvingar

Reservepost løn er anslege til 5,8 mill.

1 mill er avsett for å møte «øyremerka prioriteringar» i statsbudsjettet for ev seinare fordeling. 0,3 mill er avsett til reguleringsplan Nes/Høyheimsvik.

Det er lagt inn 1 mill som generell tilleggsøyving, som løyving til utviklingsarbeid/endringsarbeid/utgreiingsarbeid.

Det er og lagt inn 0,15 mill kr til rådvelde for formannskapet.

5. Finansutgifter og inntekter – investeringar.

Det er lagt opp til investeringar i 2017 på 62,7 mill kr. Om lag 16 mill av desse vert finansiert av ubrukte lånemidlar frå tidlegare år. Frå 2017 -2020 er samla investering på 186 mill kr. I desse beløpa er formidlingslån i Husbanken på 5 mill kvart år og eigenkapitalandel i KLP med 1-1,5 mill pr år, tilsaman 25 mill.

Mill kr

	2017	2018	2019	2020
Saldo 1.1	388	405	420	425
Nye lån	32	30	30	30
Avdrag	15	15	25	25
Saldo 31.12	405	420	425	430

Av kapitalutgiftene vert ca 2,8 mill kr/år dekkja av staten som kompensasjon for låneopptak til investeringar innan pleie/omsorg, skule og Lustrabadet. Kapitalkostnader som vert inndeckja gjennom sjølvkostordningane tilsvarer ei lånegjeld på ca 45 mill kr.

Lånet til Gullringtunnelen (forskottering 115 mill kr) er i si heilheit oppgjort i 2016.

Renteutgiftene

Ca. 70 % av kommunen sine lån har flytande rente Det er i budsjett økonomiplan budsjettert med slike forventna renter:

2017 2,0 %

2018 2,0 %

2019 2,2 %

2020 2,2 %

Prognosen bygger på Kommunalbanken sin prognose og lånemodell.

Renteinntektene

Det er budsjettert med renteinntekter på 1,5 mill kr. for 2017. Heile dette beløpet er føresetta nytta i drifta. Det er budsjettert med aksjeutbyte på eigarskap med kr. 2,0 mill kr.

Det er budsjettert med gevinst på finansielle instrument/auka verdi på aksjefond 3,0 mill kr.

Dert er vidare budsjettert med med 8, 0 mill kr. i gevinst på sal av konsesjonskraft.

Meir/mindre inntekter på rente, aksjeutbyte, avkastning aksjefond og gevinst sal av konsesjonskraft vert saldert mot bufferfond som pr. 0101.2016 er på 15 mill.kr.

Avdrag på lån

Opptekne lån er i hovudsak budsjettert med avdrag i samsvar med inngått avtaler. Tre

låneavtalar er slått saman og lagt inn utan nedbetaling dei komande åra.(tilsv. 5 mill pr år.)

I tillegg er det for 2017 lagt inn reduserte nedbetalingar med 5.0 mill kr. Dette kan gjerast

fordi Luster kommune har hatt vesentleg større avdragsbetalingar enn minstekravet. For nye

lån er lagt til grunn ei nedbetalingstid på 30 år. Det er i år 1 fortutsett halvårsverknad av

kapitalkostnadane. Med 15 mill i avdrag, i 2017 og -18. er me på nivå med minimumsavdrag,

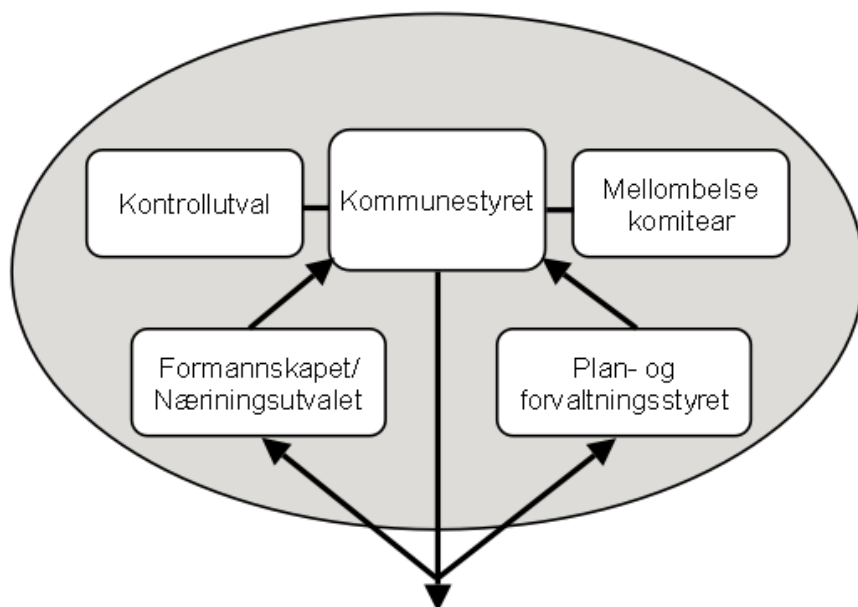
eit avdrag som vil auka i åra som kjem. Det vert gjort nærare vurderingar på dette.

6. Tenesteområda

6.1 Tenesteområde Folkevalde

Politisk organisering

Politisk styringsmodell vart sist justert ved vedtak i k-sak 34/07. Vidare vart tal kommunestyrerepresentantar redusert frå 29 til 25 frå ny valperiode hausten 2011, jf. k-sak 55/10.

Overordna mål:

- Gje dei folkevalde arbeidsforhold slik at alle i kommunen har høve til å delta i lokalpolitikken.
- Sikra gode avgjerdsprosessar og effektiv fordeling av oppgåver ved hjelp av delegering og klare retningslinjer.
- Leggje til rette for at politiske organ får frigjort tid til overordna oppgåver.
- Sjå til at Luster kommune i alle samanhengar opererer innafør gjeldande regelverk og nyttar fellesskapet sine midlar på ein effektiv og god måte.
- Arbeide godt med alle saker som måtte kome frå kommunen sine kontrollorgan.
- Styrke det interkommunale samarbeidet, både gjennom Sogn regionråd og på nordsida av fjorden.

Budsjett 2017

Tal i kr. 1000

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
100	POLITISK STYRING	3 577	3 370	6

Særskilt om 2017;

- Budsjettframlegget vidarefører noverande aktivitet. Råme er tilpassa etablert nivå.
- Godtgjersle ordførar/tapt arbeidsforteneste folkevalde vert regulert med 2,7%
- Gjennomføre Stortingsval, kostnad 175-200.000.
- Det er høve til å ha elektronisk manntal på valdagen. Fordi Luster har mange valkrinsar, mange som må opplærast og store avstandar frå valsekretariatet til krinslokala, blir det ikkje vurdert som gunstig å tilrettelegge for elektronisk manntal på valdagen. Kommunen held fram med papirmanntal. Valkrinsar vert som tidlegare.
- Det vert føresett ei viss effektivisering av politiske møte
- Gjennomføre temaøkter for kommunestyret: Trepartsamarbeid, oppvekst, økonomi.
- Kommuneplanen. Gjennomgå og revidere samfunnsdelen, KPS.
- I 2015 og 16 har Luster kommune delteke i «byregionsamarbeidet» mellom Leikanger, Sogndal og Luster. Dette prosjektet vert avslutta i juni 2017.
Tema; Tilflyttingspotensialet knytt til nye former for friluftsliv og aktivitetsbasert reiseliv. Bidra til å sikre eksisterande , og leggje til rette for nye statlege og fylkeskommunale arbeidsplassar i kommunane. Kople og utnytte kompetansmiljøa i kommunane til innovasjon og nyskaping.
- Avklare utforming av eigedomskatteordning i kommunen.
- Vurdere framtidig driftsnivå på ulike tenester, jf oppstart av utgreiing, «kommuneanalyse», der formannskapet er styringsgruppe, jf. pkt. 10 i kommunestyret sitt budsjettvedtak fremst i dette dokumentet.
- Formannskapet;Tilpasse reguleringsplan Nes–Høyheimsvik til planleggingsprogrammet, jf. pkt. 4 i kommunestyret sitt budsjettvedtak fremst i dette dokumentet.
- Revidere reglement for kommunestyret og eventuelt også for andre politiske utval, etablere reglement for sakskomitear.
- Handsame saker frå styret i Lustrabadet KF og gjennomføre årlege val til styret i selskapet. Formannskapet er valnemnd i dette arbeidet.
- Arbeide for at kommunen opprettheld status som Fairtrade-kommune.
- Følgje opp arbeidet med dei større investeringstiltaka i budsjettet.
- Følgje opp Sogn Regionråd sitt arbeid, til dømes oppfølging av samferdsleplan «lobbyarbeid på større samferdslesaker som Hemsedalsfjellet, Vikafjellet .

Tiltak 2017 frå samfunnsdelen til kommuneplanen:

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.

Driftsendringar etter 2017 (økonomiplan)

•

Tiltak etter 2017 (økonomiplan) frå samfunnsdelen til kommuneplanen:

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.

6.2 Tenesteområde Administrasjon

Organisering

Tenesteområdet omfattar rådmannen og stabseiningane.

Av desse arbeider næring, plan, eigedom, oppvekst, kultur, omsorg og folkehelse med oppgåver som heilt eller delvis vert belasta andre område, og desse vert omtalt der dei fagleg høyrer til.

Overordna mål

- Yta innbyggjarane gode tenester og vere eit effektivt forvaltningsorgan.
- Arbeide med å forenkle rutinar, prosessar og planarbeid.
- Gje dei folkevalde tilstrekkeleg grunnlag for å fatta vedtak.
- Følgje opp politiske vedtak og dei mål og arbeidsoppgåver som ligg i budsjett, økonomiplan, kommuneplan og andre planar.
- Initiere og leggje til rette for kontinuerleg organisasjonsutvikling.
- Skapa ein organisasjonsstruktur og -kultur som gjev rom for både omstilling og personleg og fagleg utvikling.
- Vidareutvikla og styrka samarbeidet mellom ulike fagområde.
- Leggja til rette for at tenesteeiningar får naudsynt støtte, rettleiing, kvalitetssikring, styring og koordinering.

Tenester og oppgåver - generelt

110 Revisjon og kontrollutval (KU)

Kommunen kjøper revisjonstenester hjå Sogn og Fjordane Revisjon IKS. KU leverer eiga årsmelding til kommunestyret. PricewaterhouseCoopers AS er sekretariat for KU.

120 Administrasjon

Området omfattar rådmannen, stabseiningane personal og organisasjon, økonomi, IKT og kvalitet og servicetorget sine tenester. Målgruppene for tenestene er *innbyggjarane, dei folkevalde og driftsorganisasjonen*.

Administrasjonen arbeider med saksførebuing til politiske organ og oppfølging av politiske vedtak. I høve den kommunale driftsorganisasjonen har ein ansvaret for overordna styring, støtte, rettleiing og kvalitetssikring. Døme på oppgåver er prosjektleiing, personalforvaltning, rekruttering, organisasjons- og kompetanseutvikling, seniortiltak, tillitsvaldsarbeid, kvalitetssystemet, IKT, budsjettering og økonomiplanlegging, finansforvaltning, rekneskap, løn, fakturering, eigedomsskatt, skatterekneskap, innkrevjing, arbeidsgjevarkontroll, innkjøp/rammeavtaler, forsikringar og kommunearkivordninga.

Servicetorget administrerer og samordnar informasjonstenesta gjennom Lustranytt, heimesida, facebook, annonsering og eigne trykksaker. Servicetorget omfattar sentralt publikumsmottak, sentralbord, postmottak, arkiv og trykkeriteneste. Servicetorget yter tenester i høve Husbanken sine støtteordningar, bustadformidling, skjenkeløyve, dør til dør transport, produksjonstillegg, støtte til kulturtiltak, kommunale avgifter mv.

Administrasjonen arbeider også med internopplæring, opplæring for folkevalde og administrerer dei folkevalde sine arbeidsvilkår. Sekretariatet for folkevalde organ ligg i staben.

121 Eignedomsforvaltning

Her vert ført forvaltningsutgifter i høve kommunen sin eigedomsmasse. Skadeforsikring for kommunal eigedom er samla på budsjettkapitlet.

130 Administrasjonsbygningar

Drift av rådhuset.

170/171 Premieavvik (pensjon)

Premieavvika er differansen mellom betalt og bokført pensjon. Etter nytt prinsipp vert denne utlikna i null kvart år.

180 Diverse fellesutgifter

Her er budsjettert reserve lønsoppgjør og generelle tillegg/reserveløyvingar. I tillegg fører vi her kommunen sin kostnad til lærlingar.

Styringsmål 2017

Styringsmål		Datakjelde	Status		Mål 2017
			Luster	Landet	
B	Tal saker med brot på forvaltningslova sitt krav om 3 vekers svarfrist *)	Kostra / ESA sak og arkiv	-	-	0
B	Tal klagesaker m/omgjæringsvedtak	Registrering	0		0
Ø	Økonomisk resultat i tråd med budsjett eller betre	Rekneskap Visma	93%		<100%
M	Medarbeidartilfredsheit (skala 1-6), siste status er 2014	Betre Kommune	5		4,8
M	Sjukefråvær, siste status 2015	Fråværsstatistikk	2,6		<2,3

B = Brukarmål, M = Medarbeidarmål, Ø = Økonomimål

Budsjett og årsverk 2017

Tal i kr. 1000

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
110	KONTROLL OG REVISJON	1 034	1 016	2
120	ADMINISTRASJON	24 899	24 574	1
121	FORVALTNINGSUTGIFTER I EIENDOMSFORVALTNINGEN	1 970	1 804	9
130	ADMINISTRASJONSLOKALER	1 269	1 049	21
172	PENSJON	50	-	-
180	DIVERSE FELLEUTGIFTER	9 914	9 235	6
	SUM	39 136	37 678	

121-litt lågare prosjektinntekter.

130-noko felleskostn. kommunale bygg er plassert her.

180-reservert løyving til lønsoppgjjer og pensjonsoppgjjer er lagt inn, reservert løyving frå statsbudsjettet er lagt inn, tilleggsløyving drift og til disposisjon for formannskapet.

Årsverk:

2014 29,1 årsverk

2015 27,5 årsverk

2016 29 årsverk

2017 29,7 årsverk

Særskilt om 2017

- Arbeide vidare med å følgje opp administrativ analyse og ikt-analyse 2015. Effektivisering, effektiv forvaltning, digitalisering og interkommunalt samarbeid skal prioriterast, jf. auka investering IKT.
- Følgje opp administrativ organisering av august 2016 og fullføre administrativt delegeringsreglement.
- Tiltak for å redusere lønsutgifter i organisasjonen:
 - «stillingsstopp» - vurdere om nyttilsetjing er naudsynt eller om oppgåver kan løysast på anna vis/fjernast. - La stillingar stå ubemanna for ein periode, utsetje tilsetjing.
 - Stramme inn på vikarbruk, overtid og ekstrahjelp.-Kjøp av tenester vs utføring i eigen regi må i større grad vurderast når det gjeld kva som er økonomisk gunstig.
- Innsparing innan HMT og kompetanseutvikling.
- Prioritere avlevering av arkiv til fylkesarkivet. Her har me ikkje nådd dei målsetjingar me har hatt tidlegare år.
- Gje ut 2 nummer av Lustranytt.
- Gjennomføre medarbeiderundersøking i januar 2017. Utsett frå november 2016. Bruk av nytt KS-verktøy; 10-faktor.
- Gjennomføre brukarundersøking i omsorgstenesta.
- Gjennomføre brukarundersøking skule.
- Revidere diverse reglement for dei tilsette. Utarbeide lønspolitisk plan.
- Vidareføre arbeidet med kompetanseplan og rekrutteringstiltak.
- Bidra i forvaltningsrevisjonen som kommunestyret og kontrollutvalet har prioritert: *økonomi- og prosjektstyring.*
- Følgje opp politiske vedtak og leie utviklingsprosjekt.
- Administrativt få på plass utviding av eigedomsskatteordninga.
- Leggje til rette for «kommuneanalyse»; driftsnivå, utgifter inntekter og konsekvensar for ev endringar for å betre budsjettbalansen.
- Fullføre renovering av Rådhuset m/fasadeprosjektet.
- Anbudsrunde sekretariat kontrollutvalet.

Driftsendringar etter 2017 (økonomiplan)

- Reduksjon i administrativ bemanning ved naturleg avgang.
- Ytterlegare digitaliseringstiltak.

6.3 Tenesteområde Oppvekst

Tenesteområde oppvekst er organisert med barnehage, skule og SFO. Det er tre reine barnehagar; Gaupne, Gamlestova og Hafslo barnehage. Fem einingar er organiserte som oppvekstsenter med barnehage, barneskule og SFO. I tillegg er det tre reine grunnskular; Gaupne skule, Hafslo barne- og ungdomsskule og Luster ungdomsskule. Veitastrond skule er administrativt knytt til Hafslo barne- og ungdomsskule medan Veitastrond barnehage er organisert som ei avdeling under Gamlestova barnehage.

PPT Luster gjekk frå 1. januar 2016 inn i den nye fellestenesta Sogn PPT med Sogndal som vertskommune. Dei andre samarbeidskommunane i den interkommunale tenesta er Aurland, Leikanger, Sogndal og Vik.

Staben i tenesteområdet Oppvekst er representert gjennom kommunalsjef oppvekst (100 % stilling), pedagogisk konsulent for barnehage (60 % stilling) og rådgjevar tilpassa opplæring (20 % skuleåret 2016/17).

Barnehage

Overordna mål

Desse måla tek utgangspunkt i barnehagelova (2011, s.9) i §1:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene»

I tillegg til barnehagelova er den statlege rammeplanen styrande for barnehagedrifta.

Luster kommune sine overordna mål er å:

- ha full barnehagedekning med høg kvalitet på tilbodet. Ha tilstrekkeleg med plassar slik at ein kan ta inn nye barn i løpet av året, jf. gjeldande vedtekter
- gje alle barn eit godt barnehetilbod som er variert og brukartilpassa og som byggjer på eit heilskapleg læringssyn med omsorg, lek og læring som sentrale deler
- leggja til rette for at barna også får aktivitetar utanfor barnehagen sine lokale og område, dvs. gjera seg nytte av nærmiljøet og naturen
- styrkja det pedagogiske tilbodet i barnehagane med faglege satsingsområde og kompetanseheving av personalet
- syta for at barnehagepersonalet er i stand til å gje omsorg og opplæring i samsvar med sentralt gjevne føringar og målsetjingar

Tenester og oppgaver

Barnehage

Tre reine barnehagar; Gaupne, Gamlestova og Hafslo barnehage. Fem einingar er organiserte som oppvekstsenter med barnehage, barneskule og SFO – Skjolden, Luster, Jostedal, Indre Hafslo og Solvorn. Barnehagen på Veitastrond er administrativt lagt under Gamlestova barnehage.

Alle barn som har rett på barnehageplass får plass ved hovudopptak. Kommunen har også suppleringsopptak frå 1. januar. Bemanningssituasjonen er god og stabil, det kan i periodar vera nokre utfordringar med å skaffe vikarar.

Overgang barnehage – skule

Kunnskapsdepartementet legg føringar for at det skal vera gode rutinar for overgang mellom barnehage og skule. Det ligg gjennomarbeidde prosedyrar i vårt kvalitetssystem for overgang barnehage-skule. Desse prosedyrane vert også teke opp til drøfting på rektor-styremøte. Det siste som er lagt til er at det på møtet på vårparten også vert teke opp korleis det fagleg gjekk med 6-åringane som byrja i skulen i tillegg til at skulen kan få ei første orientering om dei komande førsteklassingane.

Tverrfagleg samarbeid

Barnehagane samarbeider med nærmaste skule, andre barnehagar, Sogn barnevern, helsestasjonen og BUP for å ivareta barna best mogeleg. Barnehagane samarbeider dessutan tett med PPT når det gjeld utgreiing og oppfølging av enkeltbarn og grupper. HSP-team (helse, sosial, psykisk helse) har to møter i året. Innarbeidde rutinar vert evaluerte med jamne mellomrom for å få til dei best moglege tilboda.

I tillegg deltek pedagogisk konsulent barnehage som fast representant for Oppvekst i det tverrfaglege forumet Familieforum der Helsestasjonen, psykisk helseteam, møter fast i tillegg til at PPT, Sogn barnevern og BUP møter ved høve.

Barn med særskilde behov skal vera ein del av barnegruppa, men samtidig få særskild støtte ut frå egne behov. Eit tett samarbeid med PPT, Sogn barnevern, helsestasjonen og BUP er her naudsynt. Gode rutinar for eit slikt samarbeid har vorte utvikla gjennom det tverrfaglege prosjektet «Saman for barn og unge». Det er utarbeidd ei handbok for tverrfagleg samarbeid.

Språkutvikling og lesing

Barnehageåret 2016-17 er språkutvikling og lesing felles satsingsområde for barnehagane i Luster. Det har vore gjennomført fleire fagsamlingar gjennom året for å stø opp om satsinga; kurs om song og musikk i barnehagen, kurs om korleis gjera samlingsstunda meir variert og opplevingsrik og fagøktar om korleis den gode samtalen kan bidra til språkstimulering gjennom heile barnehagedagen. Til gjennomføring av det sist nemnde kurstilbodet har kommunen også fått kr 60 000,- frå Fylkesmannen i midlar til kompetanseheving.

I 2015 vart det gjennomført kommunalt fagnettverk for barnehage og lærarar på 1.-2. trinn om den første leseopplæringa i samarbeid med Statped Aust. Denne organiseringa er ført vidare i 2016/17 med dei to utdanna språk- og leserettleiarane i kommunen som fagleg ansvarlege. Det er ein stor fordel at pedagogar i barnehage og skule møtest for erfaringsdeling og for å drøfta vidare fagleg utvikling.

Barnehageåret 2015-16 tok ni pedagogar og assistentar nettkurset «Barn og språk» arrangert av Norsk nettskole i samarbeid med Dysleksi Norge. Dette barnehageåret er det fem pedagogar og assistentar som tek dette kurset som gjev ei grundig innføring i korleis barn utviklar språket sitt og korleis ein kan førebyggje lese- og skrivevanskar. I tillegg til desse kommunale tiltaka har kvar barnehage også sett opp eigne mål og tiltak når det gjeld språkutvikling og lesestimulering.

Regionale nettverk

Minst to tilsette frå kvar barnehage deltek i regionale barnehagenettverk. Det er eitt nettverk for kvart av dei sju fagområda i rammeplanen. Luster har ansvar for å driva nettverket Etikk, religion og filosofi. Nettverka rullerer på å dra på studietur. Nettverket Etikk, religion og livsfilosofi var vinteren 2016 på studietur til Roma.

Oppvekstbibliotek

Som ein del av satsinga på oppvekstbibliotek har barnehagane i Luster etablert mini-utlån av bøker i garderobeområdet i barnehagen. På denne måten er det enkelt for barn og føresette å låna med seg bøker.

Fysisk aktivitet

I 2015-16 var barnehagane med på eit forskingsprosjekt styrt av Høgskulen i Sogn og Fjordane, det såkalla PRESPAS (The Sogn og Fjordane Preschool Physical Activity Study). Hovudmålet var å undersøkje kor fysisk aktive 3–5 år gamle barnehagebarn i Sogn og Fjordane er og korleis den fysisk aktiviteten heng saman med faktorar som motorisk utvikling, kjønn, alder, vektstatus og sosial bakgrunn. I 2016/17 vert dette prosjektet vidareført ved at Høgskulen no forskar vidare på korleis aktivitetsnivået er for desse barna når dei har byrja i skulen.

Psykisk helse

Tre av barnehagane i Luster – Solvorn, Indre Hafslo og Gamlestova – har delteke i eit forskingsprosjekt om angst blant småbarn, «kule krabatar leikar», i regi av Høgskulen i Sogn og Fjordane. Forskingsprosjektet inngår i eit tverrfagleg prosjekt der Luster kommune også har fått stønad frå Fylkeskommunen. Det er no laga kurs- og rettleingsmaterieill som også dei andre barnehagane i kommunen kan gjera seg nytte av. Ressursperson ved HiSF har også delteke på personalmøte i alle barnehagar for å skulere dei tilsette.

IKT

Barnehagane hadde ein representant med på den årvisse IKT-konferansen NKUL (Norsk konferanse om bruk av IKT i utdanning og læring). Seinhaustes 2016 har det vore opplæring i nytt administrativt dataverktøy Visma barnehage, mellom anna til bruk ved opptak. Modulen Notus vert frå 2017 teken i bruk for føring av timelister.

Barnehageplassar

Barnehageåret 2015/16 vart det for første gongen tilbydd fulltidsbarnehage i Veitastrand fire dagar i veka. Ved hovudopptaket for 2016 var det solide søkartal i alle barnehagar, og det er opp mot fullt ved dei fleste av barnehagane utifrå noverande bemanning. Per 1. november 2016 er det nokre ledige plassar i barnehagane i Solvorn, Indre Hafslo, Jostedal, Veitastrand og Gaupne. Etter suppleringsopptaket med verknad frå 01.01.2017 er det fullt i alle barnehagar unnateke ved Jostedal, Indre Hafslo, Veitastrand og Gaupne. Også ved suppleringsopptaket for 2016-17 med søknadsfrist 15. oktober var det høge søkartal. Til saman 34 søkarar søkte ved suppleringsopptaket. 20 av desse var nye søkarar. 14 søkarar hadde allereie plass i ein barnehage, men søkte utvida eller redusert plass.

Ny teljemåte for 3-åringane i barnehagen innført frå og med januar 2015 som inneber at barn fødte i januar–juni i hovudsak tel som ein plass og ikkje to og elles ledig kapasitet, vil langt på veg gje søkarane plass innafør eksisterande rammer.

Tal plassar i dei ulike barnehagane fordeler seg slik pr. 15.11.16:

Barnehage	Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Gaupne	101	104	100	101	95
Hafslo	61	62	61	60	57
Luster	26	30	26	30	29
Gamlestova	65	65	60	65	61
Jostedal	20	20	17	19	20
Solvorn	13	14	14	12	13
Skjolden	19	18	18	18	19
Indre Hafslo	31	35	31	35	30
Veitastrand	12	12	12	12	Stengt
Sum	348	360	339	352	324

På Veitastrand er det no fulltidsbarnehage måndag - torsdag. Både ved barnehagane i Jostedal og i Indre Hafslo er det planlagt ombyggingar og/eller ei mindre utviding for å møte trongen for fleire barnehageplassar og tilfredsstillande arbeidsmiljøkrav for personalet.

Årsverk og tilleggsressursar

Endringar i tal barn, tal årsverk og tilleggsressursar (spesialpedagogiske tiltak) frå 2015/2016 til 2016/2017 per. 15.11.2016 er slik:

Barnehage	Barn 2015	Barn 2016	Årsverk 2015	Årsverk 2016	Spes.ped. 2015	Spes.ped. 2016
Gaupne	78	77	19,4	19,8	0,56	1,10
Hafslo	43	46	11,0	11,0	0,44	0,44
Luster	24	24	5,5	5,5	0,44	
Gamlestova	45	50	10,0	12,0	1,27	1,10
Jostedal	13	14	4,38	4,15	0	
Solvorn	14	11	3,35	3,35	0	
Skjolden	14	15	3,95	3,35	0,85	
Indre Hafslo	21	24	5,50	6,5	1,40	
Veitastrond	5	8	2,40	2,0	0	1,07
Totalt	257	269	65,48	67,65	5,25	3,71

Pr. 15.11.16 har 269 barn barnehageplass. Av desse får 6 barn spesialpedagogisk tilbod. Barnehageåret 2016/2017 har lustrabarnehagane ein personalressurs på 67,65 årsverk innan ordinær drift, 3,71 årsverk innan spesialpedagogiske tiltak og 3,78 årsverk innafor styrka tiltak, totalt 75,14 årsverk. Dette er ein auke på om lag 4,4 årsverk samanlikna med året før. Det er ein bemanningsauke ved Gamlestova og Indre Hafslo grunna fleire barn. I tillegg skuldast endringa ein auke i generelle styrkingstiltak i barnehagane.

Barnehage

Styringsmål			Datakjelde	Status		Mål 2017
				Luster	Landet	
Felles	B	Tal saker med brot på forvaltningslova sitt krav om 3 vekers svarfrist *)	Kostra / EDB sak og arkiv	-	-	0
	B	Tal klagesaker m/omgjeringstiltak	Registrering	0	-	0
	Ø	Økonomisk resultat i tråd med budsjett eller betre	Rekneskap 2016 Visma			
	M	Medarbeidartilfredsheit (3 barnehagar, skala 1-6)	BedreKommune (2015)	4,7	4,6	4,8
	M	Sjuefråver - barnehage	Fråversstatistikk (2015)	9,4 %	-	5,5 %
Barnehage	B	Oppmøteprosent på foreldremøte haust	Registrering 2016	70 %	-	90 %
	B	Brukartilfredsheit (skala 1-6)	Brukarspørjing	5,1	5,2	5,2
	B	Andel styrarar og leiarar utan pedagogisk utdanning	SSB	0 %	%	0 %
	B	Andel assistentar med relevant utdanning	SSB			

B = Brukarmål, M = Medarbeidarmål, Ø = Økonomimål

Budsjett og årsverk 2016

Tal i 1000 kr.

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
201	FØRSKOLE	33 021	31 774	5
211	STYRKET TILBUD TIL FØRSKOLEBARN	3 431	2 826	21
221	FØRSKOLELOKALER OG SKYSS	2 841	2 692	6
	SUM	39 293	37 292	

Årsverk:

2015	65,9 årsverk
2016	70,7 årsverk
2017	75,7 årsverk (75,14)

Særskilt om 2017

- Språkutvikling og lesing som felles satsingsområde for barnehagane
- Oppvekstbibliotekordninga skal fullførast
- Vidareføring av prosjektet Angst blant småbarn – psykisk helse i samarbeid med HiSF
- Lokalt fagnettverk saman med lærarar 1.-2. trinn
- Noko høgare bruk av midlar til styrka tiltak frå hausten 2016 som del av tidleg innsats
- Innføring av ny rammeplan
- Innføring og bruk av nytt administrativt verktøy Visma barnehage og Notus
- Tilbygg Indre Hafslo barnehage er teke i bruk hausten 2016
- Tilbygg og ombygging Jostedal barnehage skal gjennomførast i 2017

Øp;

- Arbeide for innføring av to-pedagog-ordning i barnehagane i Luster, jf og satsing i statsbudsjettet på fleire barnehagelærarar.

Grunnskule

Overordna mål

- Arbeida for ein inkluderande skule, med god trivsel, høg fagleg kvalitet og gode resultat
- Arbeida systematisk med både den første og den andre leseopplæringa – korleis lese for å læra – og skiving som grunnleggjande dugleik på tvers av fag.
- Auka kunnskapen blant pedagogisk personale om lese- og skrivevanskar hjå elevane
- Flytta fokuset frå spesialundervising til tilpassa opplæring og auka kvaliteten på spesialundervisinga
- Gje skulefritidstilbod (SFO) til elevar på 1.-4. klassesteg så langt som mogleg ved heimeskulen
- Gje tilbod om opplæring på grunnskulenivå for vaksne og norskopplæring med samfunnskunnskap for innvandrarak/flyktningar
- Tilby vidareutdanning og kompetanseheving for å betra fag- og kompetansegrunnlaget i lustraskulen
- Oppretthalda ein desentralisert skulestruktur med vekt på lustraidentitet

Tenester og oppgåver – generelt

202 Grunnskule

Obligatorisk grunnskuleopplæring er basert på opplæringslova og læreplanar.

Det er 661 elevar i grunnskulen i Luster skuleåret 2016/17. Elevtalet varierer frå 7 til 212 elevar på dei ulike skulane. Elevane er delte i 40 grupper / klassar. 56 elevar får spesialpedagogiske tilbod etter enkeltvedtak, same tal som skuleåret før. Dei to siste skuleåra har det vore ein tydeleg nedgang frå åra før til dømes 79 elevar hadde enkeltvedtak 2014/15. 23 elevar får særskilt norskopplæring etter § 2-8 i opplæringslova og enkeltvedtak, noko som er litt meir enn i fjoråret då 19 elevar hadde dette opplæringstilbodet.

Veitastrond skule vert administrert frå Hafslo barne- og ungdomsskule. Elevane på Veitastrond har, i samarbeid med heimane, eit tilbod der dei går på Hafslo barne- og ungdomsskule einiskiddagar. Fagplanar og opplegg blir tilpassa slik at dei kan gå inn i ordinær undervising. Ordninga blir praktisert når vegforholda gjer det mogeleg.

Luster kommune har fem barn som går på skule i andre kommunar og som kommunen må betala utgifter for. Luster kommune har i skuleåret 2016/17 tre gjesteelevar.

Skule	2015-16	2016-17
Gaupne skule	135	145
Hafslo barne og ungdomsskule	219	212
Indre Hafslo oppvekstsenter	40	38
Jostedal oppvekstsenter	26	28
Luster oppvekstsenter	44	41
Luster ungdomsskule	131	131
Skjolden oppvekstsenter	37	37
Solvorn oppvekstsenter	19	22
Veitastrond skule	7	7
SUM	658	661

Elevar fordelt på alderssteg 2016/17

Klasse	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Elevar	Klassar
Luster ungd.								47	45	39	131	6
Hafslo b. og ungd.	16	24	18	20	19	29	17	30	21	18	212	12
Gaupne skule	23	17	22	28	17	16	22				145	7
Luster oppv.	4	4	8	7	3	8	7				41	3
Skjolden oppv.	4	2	4	6	6	6	9				37	3
Indre Hafslo oppv.	4	6	5	2	8	6	7				38	3
Jostedal oppv.	6	0	8	5	3	3	3				28	3
Solvorn oppv.	5	2	3	3	3	3	3				22	2
Veitastromd	1	1	1	1	1	1	1				7	1
	63	56	69	72	60	72	69	77	66	57	661	40

Trivsel og miljø – sosial kompetanse

Olweus-programmet, eit haldningsskapande arbeid mot mobbing og antisosial åtferd og arbeid for auka sosial kompetanse, held fram. Det er avsett 10 % til ein felles koordinator, for kvalitetssikring av programmet. Sju av skulane i Luster er med på programmet.

Olweus-satsinga er eit ledd i det kontinuerlege arbeidet med å forhindre mobbing i skulen.

Hafslo barne- og ungdomsskule arbeider med utviklingsprogrammet PALS. Dette er ein tiltaksmodell for å styrke sosial kompetanse, førebyggje og meistra åtferdsproblem.

Overgang barnehage – skule

Kunnskapsdepartementet legg føringar på at ein skal få til gode rutinar for overgang mellom barnehage og skule. Det ligg gjennomarbeidde prosedyrar i kvalitetssystemet til Luster kommune.

Lesing som fagleg satsingsområde

Ein overordna kommunal leseplan som gjeld både for barnehage og skule vart innført ved oppstart barnehage- og skuleåret 2014-15. Leseplanen har sidan vorten følgt opp med ei rekke konkrete støttetiltak, mellom anna gjennom eitt samarbeid med Statped Aust med fagøktar og rettleiing både for barnehage og skule 2015/16. Den kommunale leseplanen vert revidert hausten 2016. Kvar skule har elles nedfelt eigne mål og tiltak for lesing i utviklingsplanane sine for å realisera ambisjonane den kommunale leseplanen.

Frå spesialundervising til tilpassa opplæring

Skuleåret 2014-15 reetablerte Oppvekst eit lokalt fagnettverk om spesialundervising.

Det har vore lagt opp til to-tre nettverksmøter kvart halvår. Ansvarleg lærar/koordinator for spesialundervising på kvar skule møter i nettverket, eventuelt også rektor. Intensjonen med fagnettverket er å ha eit forum for å diskutera problemstillingar knytt til spesialundervising og tilpassa opplæring, dela både erfaringar, utfordringar og gode løysingar.

I samband med søkelyset på tilpassa opplæring gjennomførte Oppvekst ei kartlegging om tidleg innsats i barnehagar og skular og tilgrensande hjelpeinstansar hausten 2015. Denne vert følgt opp med ein ny kommunal plan om spesialundervisning og tilpassa opplæring våren 2017. Førre tilsvarande plan er frå 2006.

Ungdomstrinnsatsing

Ungdomstrinnsatsinga 2013–2017 med utgangspunkt i Stortingsmelding 22, *Motivasjon – Mestring – Muligheter*, er ei nasjonal satsing med tilbod om støtte til lokalt utviklingsarbeid i klasseleiing, rekning, lesing og skriving.

Målsetjinga er auka motivasjon og læringsutbytte på ungdomstrinnet gjennom meir praktisk, variert og relevant undervisning for å heve nivået i rekning, lesing og skriving spesielt. Dette skal auka gjennomføringa i vidaregåande skule.

Ungdomsskulane i Luster – til liks med brorparten av dei andre ungdomsskulane i Sogn – er med i pulje 4 som byrja hausten 2016. Begge ungdomsskulane i Luster har valt skriving som satsingsområde. Gjennom ungdomstrinnsatsinga får skulane tilbod om skulebasert undervisning over tre semester med rettleiing frå Høgskulen i Sogn og Fjordane. Skulebasert kompetanseutvikling vil seia at skulen, med leiing og alle tilsette, deltek i ein utviklingsprosess på eigen arbeidsplass der målet er å utvikla samla kunnskap, haldning og ferdigheit på skulen når det gjeld læring, undervisning og samarbeid. Eit konkret delmål for satsinga i Luster er tettare samarbeid mellom dei to ungdomsskulane i kommunen. I samband med UiU-satsinga er det tilsett kommunal ressurslærer i 20 % stilling i perioden 2016/17 og 2017/18 som også deltek på dei nasjonale ressurslærarsamlingane på Gardermoen saman med ein lærar frå Hafslo barne- og ungdomsskule og Luster ungdomsskule.

Entreprenørskap

Grunnskulen i Luster skal legge til rette for at barn og ungdom får god opplæring og kunnskap i entreprenørskap som kan stimulere til nyetablering. Alle elevane skal få øving i og høve til å utvikle dei kreative evnene sine gjennom arbeid med idear som dei kan utvikle. Ungdomsskulane har også tradisjon for entreprenørskap gjennom årvisse elevbedrifter.

Fagnettverk

Skulane deltek i ulike regionale fagnettverk der det er faste felles kursdagar. Dei siste åra har det vore fagnettverk i matematikk, engelsk og norsk lagt til ein planleggingsdag i august og ein i januar ved semesterstart. Dette er no under revisjon, særleg bruken av dagen i januar. I tillegg er det nettverk for kunst og handverk m.fl., entreprenørskap, psykisk helse, spesialpedagogisk undervisning, fådelt skular, IKT, rektorar og rådgjevarar.

Forutan regionale nettverk har Luster kommune også eigne kommunale fagnettverk. I 2016 er det gjennomført kommunale fellesøktar om lesestrategiar både for skule og for barnehage og lærarar 1.-3. trinn om den første leseopplæringa. I tillegg har det vore samlingar om organisering og innhald i lesekurs og om skriving i naturfag og matematikk.

Oppvekstbibliotek

I samband med omlegginga av bibliotektenesta i kommunen, har Luster folkebibliotek saman med Oppvekst samarbeidd om etableringa av såkalla oppvekstbibliotek, det vil seia kombinerte barnehage- og skulebibliotek. I august 2015 blei det nye biblioteket ved Skjolden oppvekstsenter opna, og biblioteket i Skjolden er pilot for satsinga med automatisert utlån. Mykje av bibliotekarressursen i prosjektet er knytt til oppvekstbiblioteket på Hafslo som skal vera tilgjengeleg for både skuleelevane og barnehagebarna i krinsen. Dette bibliotekprosjektet vil dreia seg både om det bibliotektechniske – automatisert utlån – og om oppvekstbiblioteka som ein stad for litteraturformidling og leselyst. Fylkesmannen har gjeve eit mindre tilskot til satsinga. Per november 2016 står det att ei mindre oppussing av bibliotekarealet i Jostedal og på Veitastrond elles har alle oppvekstsentra og Hafslo barne- og ungdomsskule oppfriska bibliotekareal med automatisert utlån.

Leiing

Til oppstart skuleåret 2016/17 blei det tilsett to nye rektorar ved Luster ungdomsskule og Hafslo barne- og ungdomsskule i tillegg til ny inspektør ved Luster ungdomsskule. To rektorar tek vidareutdanning som leiarar gjennom det nasjonale utdanningstilbodet kalla rektorskulen.

Forsterka opplæring – intern kompetanseheving

Mange elevar får spesialundervisning etter enkeltvedtak. Det vert sett i gang arbeid for å få til forsterka opplæring som i større grad ivaretek enkeltelevane utan at dette skjer gjennom spesialundervisning/enkeltvedtak. Dette vert eit satsingsområde i skuleregion Sogn gjennom «System for styrka læring».

Ein lærar og ein leiar er i gang med å ta eit etterutdanningskurs i lese- og skrivevanskar i regi av Dysleksi Norge og Norsk nettskole. Førre skuleår tok seks lærarar og leiarar dette kurset, året før heile 27 stk. Det langsiktige målet er at skulane skal ha god kompetanse i eigne rekker innafor lese- og skrivevanskar slik at denne elevgruppa i større grad kan få dekkja behova sine gjennom den ordinære tilpassa undervisinga i staden for spesialundervisning.

Fysisk aktivitet

Nasjonalt er det stort fokus på auka fysisk aktivitet, noko og folkehelsearbeidet stadfestar. Alle skulane i kommunen har stort fokus på fysisk aktivitet, der det vert integrert fysisk aktivitet i dei ulike faga Fysak.

Valfag

Hausten 2014 vart det innført valfag også for 10. trinn, mellom anna trafikk. Dette medfører ein utvida timetalsauke samanlikna med tidlegare skuleår. Ved Hafslo barne- og ungdomsskule tilbyd ein fire ulike valfag: Programmering, Natur, miljø og friluftsliv, Trafikk, Produksjon av varer og tenester. Ved Luster ungdomsskule tilbyd ein fem valfag: Programmering, Fysisk aktivitet og helse, Design og redesign, Innsats for andre og Trafikk.

Programmering som valfag er eit treårig forsøksprosjekt innført av Utdanningsdirektoratet. Luster kommune får kr 100 000,- kvart år i treårsperioden prosjektet varar til kjøp av utstyr og kompetanseheving av lærarar til dømes gjennom samlingar i Oslo.

IKT

Innføringa av IKT i alle fag og digital ferdigheiter som ein av dei fem grunnleggjande ferdigheitene, gjer det viktig å ha ei brei satsing på IKT både når det gjeld programvare, maskinvare og pedagogisk bruk. Hausten 2014 blei strategigruppe for IKT oppvekst gjenoppretta og vil arbeide systematisk med IKT i barnehage og skule. Det er også etablert eit lokalt fagnettverk av IKT-kontaktar/pedagogar som har møte eit par gonger i halvåret.

Våren 2016 byrja innføringa og opplæringa av programpakka Microsoft365. Innføringa av denne programvaren skjer gradvis. Det viktigaste er bruk av OneNote som samarbeids- og arbeidsverktøy og skylagring gjennom OneDrive. Fleire av skulane har byrja å ta i bruk ei kombinert berbar datamaskin og nettbrett, kalla Surface. I utgangspunktet er dette ei investering som skulane tek over eige budsjett. Skulane har hausten 2016 også teke i bruk Visma Flyt Skule som skuleadministrativt system. I tillegg har skulane også byrja å bruka Visma Sampro som reiskap for digitale individuelle opplæringsplanar.

Inn på Tunet

Nokre grunnskuleelevar får tilbod om alternativt pedagogisk opplegg i delar av skuleveka . Den praktiske opplæringa utgjer ein sentral del av opplegget. Det finst tre «Inn på Tunet»-tiltak som grunnskulen nyttar pr. i dag. Alle tiltaka er i tilknytning til gardsbruk. Finansieringa av dei pedagogiske tiltaka skjer over budsjettet til den enkelte skule.

Leksehjelp

Skuleåret 2015-16 blei leksehjelp endra frå å gjelda 1.-4. trinn til å gjelda 4.-7. trinn. Årsaka til dette er at skulane opplevde at leksehjelpordninga ikkje var særleg verknadsfull for dei yngste elevane. Samstundes er leksene gjerne meir utfordrande høgare opp i klassestega, og difor er det fornuftig at elevane i auka grad kan få hjelp med leksene medan dei er på skulen. Det er 143 elevar som dette skuleåret nyttar leksehjelpordninga. I fjor – 2015/16 – var talet 135 elevar når ordninga gjaldt 1.-4. trinn. Leksehjelp er gratis. Elevane på 4.-7. trinn får tilbod om leksehjelp to timar per veke. Organiseringa er ulik frå skule til skule for å tilpassa ordninga best mogeleg lokalt.

Nyutdanna

Kunnskapsdepartementet og KS har inngått avtale om å arbeide målretta for at nyttilsette og nyutdanna pedagogar i skule og barnehage skal få eit tilbod om rettleiing. I Luster har me ei eiga mentorordning og eit eige program for nyttilsette med fleire samlingar per semester. Oppfølginga vert samordna for alle skulane og barnehagane i Luster kommune. Det er også tett samarbeid med Høgskulen i Sogn og Fjordane om mentorordninga. I år deltek meir enn ti lærarar på nyutdanna/nyttilsettprogrammet.

Erasmus+

Luster kommune deltek for første gang i eit europeisk skuleprosjekt. Saman med partnerar i fem andre land (Danmark, Island, Irland, Hellas og Kroatia) har Luster søkt om midlar til eit prosjekt kalla RECEPTION (Role of Early Childhood Education in Positive Transition / Induction Outcomes for New pupils) som skal vara frå 2016-2019. Hovudtema er kvalitet i begynnaropplæringa og overgangen barnehage-skule. Prosjektet er finansiert av midlar frå EUs utdanningsprogram Erasmus+. Oppstartmøtet vart halde i Ennis i Irland november 2016 og der deltok kommunalsjef, to rektorar og to lærarar.

Samarbeidspartar

Skulane samarbeider tett med PPT, som har samarbeidsrutinar i det sakkunnige arbeidet og i oppfølgingsarbeidet. Frå og med 1. januar 2016 har Luster felles PP-teneste med Sogndal, Vik, Leikanger og fylkeskommunen for Sogndal vidaregåande skule. I utgangspunktet vert rutinar og søknadsprosedyrar vidareført som i dei førre skuleåra.

Skulane samarbeider elles med Sogn barnevern, helsestasjonen og BUP. Tverrfaglege team (HSP-team) er samansette av personar frå helse, sosial og psykisk helse. Teama har faste møter på alle skulane. Det er samarbeid med folkehelsekoordinatoren når det gjeld førebyggjande arbeid.

215 Skulefritidsordninga (SFO)

SFO er eit friviljug tilbod om ein trygg og god stad å vera for skulebarn på 1.- 4. klassesteg, før og etter skuletid, og i skuleferiar. Skuleåret 2015/16 var det ei omlegging av SFO når det gjeld prisstruktur slik at det no er ein fast timepris.

I SFO skal barna få tilsyn og omsorg ut frå lokale og individuelle behov. SFO skal vera ein stad for lek, tryggleik og trivsel, og det skal leggjast til rette for fysisk aktivitet, god helse og tiltak for auka sosial kompetanse. Barna skal ha medverknad i val av aktivitetar. Det vert gjeve SFO-tilbod i alle krinsar, med unntak av Veitastrond. I skuleferiar er det tilbod i Gaupne og på Hafslø.

Våren 2015 vart det laga nye vedtekter og plan for SFO. Plan og vedtekter vart vedteke i kommunestyret 18. juni 2015. Hausten 2015 hadde dei SFO-tilsette felles seminar på rådhuset der dei mellom anna laga grunnlaget for ein felles idé- og aktivitetsbank for SFO i Luster. Ein overordna kommunal leseplan som gjeld både for barnehage og skule vart innført ved oppstart barnehage- og skuleåret 2014-15. Leseplanen har sidan vorten følgt opp med ei rekke konkrete støttetiltak, mellom anna gjennom eitt samarbeid med Statped Aust med fagøktar og rettleiing både for barnehage og skule 2015/16. Den kommunale leseplanen vert revidert seinhaustes 2016. Kvar skule har elles nedfelt eigne mål og tiltak for lesing i utviklingsplanane sine for å realisera ambisjonane den kommunale leseplanen.

Elevar i SFO 2016/17

Skule/barnehage	2015-16	2016-17
Luster oppvekstsenter	10	9
Gaupne skule	47	62
Hafslo barne og ungdomsskule	35	30
Indre Hafslo oppvekstsenter	11	11
Jostedal oppvekstsenter	7	10
Skjolden oppvekstsenter	4	4
Solvorn oppvekstsenter	6	7
Sum	120	133

223 Skuleskyss

Elevane i grunnskulen i Luster vert årleg registrerte for den strekninga der dei har krav på skyss. Dette gjeld også elevar som har fått denne retten på individuelt grunnlag, då som regel grunna farleg skuleveg. Skuleåret 2014-15 blei det innført elektroniske reisekort. Det er Fylkeskommunen som står for utsending og drift av desse. Vinteren 2016 vart eit kommunalt reglement for skuleskyss vedteke av kommunestyret.

213 Vaksenopplæring

Norskopplæring for innvandrarak busette i Luster, med rettar/plikter etter introduksjonslova, vert gjennomført i eit samarbeid mellom Luster, Leikanger, Lærdal og Sogndal. Opplæringa føregår i Sogndal. Utgiftene vert dekte av særskild statstilskot og refunderte til Sogndal etter refusjonskrav. Det vil vera eit aukande tal personar som går i norsk vaksenopplæring og norskopplæring for framandspråklege då Luster kommune har forplikta seg til å ta imot fleire flyktningar dei komande åra.

Grunnskuleopplæring for vaksne iflg. § 4A i opplæringslova

Personar som har behov for fornya grunnskuleopplæring, t.d. på grunn av sjukdom, skade eller mangelfull dugleik innan einskilde skulefag, har rett på slik opplæring. Vaksne utan fullført grunnskule kan også ha slik rett. Per november 2015 er det tre vaksne flyktningar som tek grunnskuleopplæring for vaksne. Dette tilbodet vert organisert gjennomført i Sogndal.

202 Pedagogisk psykologisk rettleiingsteneste (PPT)

I juni 2015 konkluderte kommunestyret med at Luster slutta seg til samarbeidsavtalen om felles PP-teneste i Sogn saman med Vik, Leikanger, Sogndal og fylkeskommunen. Aurland slutta seg til samarbeidet frå og med august 2016. Sogndal kommune er vertskommune for den interkommunale PP-tenesta. Tilbodet i Sogn PPT er bygt opp i løpet av 2016.

Våre PPT-tilsette fekk tilbod om stilling i Sogn PPT. Psykolog gjekk over i stilling som kommunepsykolog.

Styringsmål 2017

Grunnskule

Styringsmål			Datakjelde	Status		Mål 2017
				Luster 2016	Landet 2016	
Felles alle	B	Tal saker med brot på forvaltningslova sitt krav om 3 vekers svarfrist	Kostra / EDB sak og arkiv	-	-	0
	B	Tal klagesaker m/omgjeringvedtak	Registrering	0	-	0
	Ø	Økonomisk resultat i tråd med budsjett eller betre	Rekneskap 2015	101	-	<100
	M	Medarbeidartilfredsheit (2 skular, 5 oppv. senter, skala 1-6)	BedreKommune 2014	4,9	4,6	5,0
	M	Sjuefråver	Fråversstatistikk 2015	3,9		<5,0
Grunnskule	B	Grunnskulepoeng	Skoleporten	40,3	41	41,5
	B	Elevmotivasjon 7. trinn 10. trinn	Elevundersøking	4,0	4,0	4,1
				3,4	3,5	3,6
	B	Trivsel 7. trinn 10. trinn	Skoleporten	4,6	4,4	4,7
				4,1	4,2	4,3
B	Mobbing på skulen 7. trinn 10. trinn	Skoleporten	1,1	1,1	1,0	
			1,2	1,2	1,0	
Nasjonale prøver	Nasjonale prøvar – 5. trinn (2014-15)			Luster	Landet	Mål 2017
	B	Lesing	Skoleporten	50	50	51
	B	Engelsk	Skoleporten	49	50	50
	B	Rekning	Skoleporten	50	50	51
	Nasjonale prøvar – 8. trinn (2015-16)			Luster	Landet	Mål 2017
	B	Lesing	Skoleporten	49	50	50
	B	Engelsk	Skoleporten	49	50	50
	B	Rekning	Skoleporten	51	50	51
	Nasjonale prøvar – 9. trinn (2015-16)			Luster	Landet	Mål 2017
	B	Lesing	Skoleporten	53	53	54
	B	Rekning	Skoleporten	58	54	55
	Resultat eksamen – 10. trinn			Luster	Landet	Mål 2017
	B	Norsk hovudmål skriftleg	Skoleporten	xx	3,5	3,5
	B	Engelsk skriftleg	Skoleporten	3,8	3,6	3,8
	B	Matematikk skriftleg	Skoleporten	3,4	3,3	3,4

B = Brukarmål, M = Medarbeidarmål, Ø = Økonomimål

* Nasjonale prøvar vert frå og med skuleåret 2014/15 lagt om og det vert laga ein ny poeng-skala. Difor er det først frå skuleåret 2015/16 at ein kan setja opp nye samanliknande mål.

xx Luster kommune fekk ingen elevar opp i norsk skriftleg eksamen skuleåret 2015/16.

Budsjett og årsverk 2017

Tal i 1000 kr.

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
202	GRUNNSKOLE	77 071	76 668	-
213	VOKSENOPPLÆRING	200	120	67
215	SKOLEFRITIDSTILBUD	1 772	1 798	-1
222	SKOLELOKALER	9 344	9 203	2
223	SKOLESKYSS	2 300	2 300	-
	SUM	90 687	90 089	

202 – reduserte råde til eiga skuledrift/fordeling på skulane med 2,6 mill frå 2016-17. Noko reduksjon spesped, nedtrekk på råde i skulemodell 0,5 og 1,6 mill. Auka betaling for elvar i andre kommunar.

Årsverk:

2015	117,5 årsverk (ikkje samanliknbart med tidl.)
2016	114,5 årsverk
2017	113,6 årsverk

Særskilt om 2017

- Ungdomstrinnsatsinga 2016/17 med vekt på skriving som grunnleggjande ferdigheit og vurdering for læring
- Lokale fagnettverk skriving som grunnleggjande ferdigheit på tvers av fag med meir
- Innføring og oppfølging av ny plan for tilpassa opplæring
- Større omfang og auke i norskopplæring for minoritetsspråklege elevar
- Framhald innføring og vidareutvikling IKT-satsing Microsoft 365 og Programmering som valfag
- Deltaking i europeisk prosjekt Erasmus+ med tema kvalitet i begynnarpplæring og overgang skule og barnehage.
- Vidareutdanning av lærarar kompetanse for kvalitet, 2017/18 særleg vekt på vidareutdanning i engelsk regionalt tilbod
- Utgreiing omkring skulestruktur skal gjennomførast; lokalisering, fagleg tilbod, økonomi og skuleanlegg skal vurderast nærare.
- Vidareutvikling av prosjekt oppvekstbibliotek med satsing på innhaldssida
- Nedtrekk på økonomisk råde til skulane.(0,5 +1,6 mill.)

Andre tiltak etter 2017;

- Skulestruktur

6.4 Tenesteområde Helse

Organisering

Tenesteområdet er organisert som ei sjølvstendig eining leia av helsesjefen. Det overordna ansvaret for folkehelsearbeidet er lagt til folkehelsekoordinator i stab hjå rådmannen.

Overordna mål og delmål

Overordna mål:

- Alle brukarar med eit fagleg definert behov for kommunale helse- og omsorgstenester skal få naudsynte førebyggjande tenester, rehabilitering og behandling.

Delmål:

- Styrke den helsefremjande og førebyggjande innsatsen.
- Vidareutvikle og betre evna til tidleg innsats, individuell tilpassing og fleksibilitet basert på BEON prinsippet (beste effektive omsorgsnivå).
- Vidareutvikle korttidsavdelinga og øyeblikkeleg hjelp plassane.
- Ha god kontroll og kvalitet på tildeling av tenester og ressursbruk.
- Ha eit godt tilbod til gravide og til barn/unge 0-20 år som fremjar psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold og førebyggjer sjukdom og skader.
- Ha eit godt fungerande miljøretta helsevern.
- Ha ei fagleg sterk og godt dimensjonert fastlegeteneste med god trening i akuttmedisin
- Ha ei godt utstyrt og – drifta legevakt med god samhandling med ambulansetenesta.
- Ha ei tilgjengeleg og fleksibel rehabiliteringsteneste.
- Ha lågterskeltilbod med høg kompetanse innan psykisk helse.
- Vere god på koordinering og fagleg oppfølging av kommunen sitt førebyggjande rusarbeid, samt av den einskilde rusmiddelbrukar.
- Vidareføre og vidareutvikle folkehelsearbeidet.
- Utvikle ein felles og målretta informasjonsstrategi.

Tenester og oppgåver – generelt

232 Helsestasjon/skulehelseteneste/jordmorteneste:

Fødselsførebuande kurs og svangerskapskontrollar. Følgje ”Veileder 0-20 år for kontroller på helsestasjon/skulehelsetjensten”. Støtte og styrke foreldrerolla. Faste tider på kvar skule med open dør. Delta i tverrfaglege ansvarsgrupper og i samarbeidsmøte med foreldre, skule, barnehagar og andre fagmiljø. Delta i kriseteam. Råd og rettleiing til foreldre, barnehagar og skular. Delta i foreldremøte og undervisning på ulike klassetrinn (pubertet, samliv, rus, psykisk helse, fysisk aktivitet, kost m.m.). Fokus på overvekt/fedme hjå barn og unge og tilbod om helseundersøking/-samtale. Helsetilbod til flyktingar, fyrste gongs undersøking og oppfølging av barn/barnefamiliar.

233 Smittevern/reisevaksine:

Tilby barnevaksinasjonsprogrammet og utføre influensavaksinering til definerte målgrupper. Tilby reiseråd, reisevaksine og utføre TBC kontrollar av aktuelle grupper. Tuberkulosekontroll etter aktuelle retningslinjer av definerte grupper. Delta i revisjon i regi av miljøretta helsevern. Gje råd og rettleiing til barnehagar og skular.

233 Samfunnsmedisin:

Miljøretta helsevern gjeld alt som verkar på helsa, t.d. ureining i vatn, luft, støy, inneklima, radon, drikkevatt og badevatn. Godkjenning av campingplassar, skular og barnehagar mm. Samarbeid med miljøhygienikar (interkommunalt), mattilsyn og helsesøster. Oppfølging av samhandlingsreforma med vekt på tolking og bruk av folkehelseprofilar og samhandlingsbarometeret. Støtte opp under lokalt ØH-tilbod.

233 Folkehelse:

Helsestasjon/skulehelsetenesta har stor merksemd på førebyggjande og helsefremjande arbeid. Sentralt i dette arbeidet er å oppdage tidleg og tidleg innsats. Fysioterapitenesta gjennomfører trening for eldre med vekt på styrke og balanse (Betre balanse) i samarbeid med frivillige.

Folkehelseoversikt (FHO):

FHO skal gje grunnlag for eit systematisk og kunnskapsbasert folkehelsearbeid, og skal ha opplysningar og vurderingar om befolkningssamansetning, oppvekst/levetår, fysisk og sosialt miljø, skader/ulykker, helserelatert atferd og helsetilstand. Kommunen skal ha ein løpande oversikt og kvart fjerde år skal det utarbeidast eit omfattande oversiktsdokument som skal føreligge ved oppstart av arbeidet med planstrategi. FHO skal danne grunnlag for strategiar, mål og tiltak forankra i plansystemet etter plan- og bygningslova. FHO Luster kommune 2016 – 2020 vart vedteke av kommunestyret 21.4.2016. I møte fatta kommunestyret eit vedtak i 11 punkt. Arbeidet med oppfølging av vedtaket vil bli vidareført i 2017.

Frisklivssentralen Sogn:

Frisklivssentralen Sogn er ei interkommunalt helsefremjande og førebyggjande helseteneste for Leikanger, Luster og Sogndal. Målgruppa er personar i alle aldrar som ynskjer ei livsstilsending, har auka risiko for eller som har utvikla sjukdom og treng oppfølging til å endra levevanar og å meistra sjukdom. Drifta er fordelt i samsvar med gjeldande avtale (Luster 42,5 %, Sogndal 42,5 % og Leikanger 15 %).

Aktuelle tilbod frå Frisklivssentralen Sogn:

- Individuell rettleiing og motivasjonssamtale for å endre levevanar knytt til fysisk aktivitet, kosthald, snus- og røykeslutt.
- Ulike lærings- og meistringstilbod som: Kurs i depresjonsmeistring for studentar og vaksne. Bra-Mat kurs, sluttakurs, kurs for pårørande til personar med minnesvikt og demens, kurs om mat for eldre, smertemeistringskurs, hjelp til etablering av sjølvhjelp og sjølvhjelpsgrupper, kosthaldskurs for flyktningar i introduksjonsprogram mm.
- Gruppetilbod i alle dei tre kommunane innan fysisk aktivitet.

Nokre av tilboda blir finansiert av prosjektmidlar i ein utprøvningsfase. Frisklivssentralen samarbeider med fagmiljø i kommunane, fylkeskommunen, frivillige lag og organisasjonar, private, Helse Førde og Høgskulen. Aktivitet og kurstilbod i alle 3 kommunane.

SLT Politiråd Luster, Leikanger og Sogndal

Kommunane Luster, Leikanger og Sogndal har etablert eit regionalt SLT Politiråd (SLT = Samordninga av lokale kriminalitetsførebyggjande tiltak).

- SLT er ein modell for samordning og ikkje eit aktivitetsprogram. Målet er å få meir ut av allereie igangsette tiltak ved at forskjellige sektorar støttar og utfyller kvarandre sitt arbeid. Særleg fokus: barn og unge.
- Organet er eit samarbeid mellom dei tre kommunane, der kvar kommune har ei undergruppe/arbeidsgruppe lokalt.
- Organet er forankra i kvar kommune ved ordførarane og representant(ar) frå administrasjonen, og politiet ved regionlensmann.

Trygge lokalsamfunn (TL):

TL er eit WHO- konsept som vektlegg forankring, systematikk, langsiktigheit og samarbeid på tvers av fagområde og organisatoriske skilje som metode for å førebygge skader og ulykker. Forsking viser at denne arbeidsmetoden har effekt, og at ulykkesrisiko for mange grupper og type skader kan reduserast med 25 – 40 % dersom ein klarer å mobilisere sentrale instansar som næringsliv og frivillige organisasjonar i tiltaksarbeidet lokalt. Luster kommune har oppfylt krava og vart sertifisert i 2016 som Trygt lokalsamfunn. Folkehelserådet er styringsgruppe og der er 4 satsingsområde:

- Trygge eldre – førebygging av fall
- Trygg skuleveg – gå/sykle til skulen
- Folkehelseoversikt
- Lokal skaderegistrering

Ambulant buteam(AB)/tverrfagleg buoppfølgingsteneste

AB er eit statleg finansiert tverrfagleg samarbeidsprosjekt mellom flyktingtenesta/NAV, rus-psykiatri, servicetorg og eigedom. Fokus er å fremja meistring i eige liv, knytt til forhold rundt det å bu. AB er oppfølgingspunkt i Bustadsosial handlingsplan.

FriMoro (friluftsdagar for barn) – vart gjennomført for fjerde gong i 2016. Ungar frå dei ulike bygdene møtest og har to dagar fylte med friluftaktivitetar. Tilbodet er eit samarbeid med fleire lag og organisasjonar, er gratis og målgruppa er 4 – 7 klasse.

Interkommunalt krisesentertilbod:

Luster sitt krisesentertilbod vert ivareteke av eit interkommunalt samarbeid med Flora som vertskommune. Krisesenteret skal oppfylle kommunane sine plikter om krisesentertjenester etter *Lov om Krisesenter* §§ 1 og 2. Tilbodet skal sikre eit godt og heilskapleg krisesentertilbod til kvinner, menn og barn som er utsette for vold eller trugsmål om vold i nære

relasjonar. Helse forvaltar kommunen sitt driftstilskot til krisesenteret i Sogn og Fjordane. Grunnlaget for tildelinga er KS Sogn og Fjordane sin modell for tildeling av driftstilskot.

Senter for incest og seksuelle overgrep:

I oktober 2012 opna nytt senter for incest og seksuelle overgrep i Førde(SMISO). Senteret er finansiert med 20 % frå dei fleste kommunane i fylket og resten frå Staten. Senteret er eit dag-tilbod med tilbod om eine-samtalar, temakveldar, sjølvhjelpstilbod mm. Det vil og bli arbeidd førebyggjande mot skular.

Permanent overgrepsmottak:

Staten har gjeve føringar om at det skal vere eit overgrepsmottak i kvart fylke, gjerne knytt til eit av legevaktsamarbeida. Dette er eit kommunalt ansvar, for 2015 både seksualisert vold og vold i nære relasjonar, og kommunane i fylket har gått saman om slikt tilbod. Mottaket er plassert på SYS-IKL (Sunnfjord og Ytre Sogn interkommunale legevaktssamarbeid) som er fysisk lokalisert til akuttmottaket Førde Sentralsjukehus.

241 Fysioterapi:

Privat praksis og kommunal fysioterapi. Fysioterapeutar undersøker og behandlar, driv opptrening og rehabilitering etter operasjonar, sjukdom, skade, ved funksjonssvikt, sjukdom/plager i muskel- og skjelettsystemet mm. Behandlinga føregår individuelt og/eller i grupper. Spesialkompetanse blant fysioterapeutane i bl.a. manuell terapi og trigger-punktbehandling. Kommunale fysioterapitenester ved omsorgssentra og i korttidsavdelinga - heimebesøk ved behov. Driv «Betre balanse»- grupper og deltek i anna førebyggjande arbeid. Leiande fysioterapeut deltek i koordinerande eining (KE) og er ansvarleg for elektronisk IP.

241 Allmennlegeteneste:

Drift av fastlegeordninga. Ha tilstrekkeleg kapasitet til å møte etterspurnad på kontrolltimar og augeblikkeleg hjelp. Ha fokus på krav i fastlegeforskrifta. Utdanning av spesialistar i allmennmedisin, opplæring av turnuslegar og legevikarar samt strukturert rettleiing til legar som har behov for dette. Sjukeheimslege; besøk 2ggr pr. veke ved kvar sjukeheimsavdeling, dagleg på KA. Intern-opplæring kvar veke. Fokus på fagutvikling. Høg standard og trening på akuttmedisin. Ligge i forkant med IKT utvikling, spesielt med meldingsutveksling eksternt. Ta i bruk ny og fagleg rett teknologi for å gje best mogleg fagleg og moderne tilbod.

241 Ergoterapi:

Funksjonstrening og tilrettelegging av omgjevnader for fysisk funksjonshemma, inkludert hjelp til syns- og hørselshemma. Kartlegging av funksjonstap og treningsbehov. Formidling av hjelpemiddel. Leiar for Demensgruppa. Førebyggjande tilbod i samarbeid med fysioterapeut, folkehelsekoordinator og frivillige. Ansvar for TT-skyss og Service-skyss. Organiserer lager for hjelpemiddel. Samarbeid med ergoterapeut i heimetenesta om eit best mogleg tenestetilbod for flest mogleg.

241 Psykisk helsevern:

Psykisk helseteam arbeider både førebyggjande og behandlande. Samtalebehandling individuelt og i grupper. Dagtilbod 2 dagar per veke på "Huset" som er eit lågterskeltilbod for samtaler og aktivitetar, samt på "Bruvoll" - eit eige butilbod. Heimebesøk til brukarar slik at dei kan meistre kvardagen. Rettleiing til personale i omsorgstenesta. Gjennomfører kurs i depresjonsmeistring (KID). Teamet har eige tilbod om fysisk aktivitet med miljøterapeut/aktivitør, og har eigen avtale om trening ved treningssenteret. Leiar er koordinator i psykososialt kriseteam. Heile psykisk helseteam deltek etter behov. Teamet vart i 2016 styrka med kommunepsykolog som arbeider mot alle aldersgrupper og under dette klinisk arbeid, familieterapi og krisearbeid. Psykolog er kommunen sin AKAN kontakt.

241 Legevakt:

Akuttberedskap 24 timar alle dagar. Legevakt i Gaupne med godt utstyrt akuttbil. Kjøper LV-sentraltenester (telefonsentral) av Lærdal kommune. Bruk av nytt naudnett og øvingar i lag med ambulansetenesta. Etablere og drifte bakvaktfunksjon til ikkje vaktkompetente legar. Sterk satsing på fagutvikling og periodevis innleige av vikarar for å redusere vaktbelastning.

243 Rusomsorg:

Ruskonsulenten gjev eit individuelt tilpassa tenestetilbod til alle som har eit rusproblem. Fokus på førebygging, behandling og rehabilitering. Oppfølginga består av individuelle samtalar, heimebesøk, rettleiing, kartlegging, arbeid med familiar, koordinering, oppfølging på arbeids- og treningssenter, eller anna arbeid/aktivitetstiltak. Tett samarbeid med interne og eksterne instansar. Tenesta er styrka med eigen erfaringskonsulent i ei prosjektstilling, der målsetjinga er auka hjelp til personar med rusproblem til å koma seg i arbeid/aktivitet.

Styringsmål 2017

Styringsmål		Datakjelde	Status		Mål 2017	
			Luster	Landet		
Felles	B	Tal saker med brot på forvaltningslova sitt krav om 3 vekers svarfrist	Kostrå / EDB sak og arkiv	0	-	0
	B	Tal klagesaker m/omgjeringsvedtak	Registrering	0	-	0
	Ø	Økonomisk resultat i tråd med budsjett eller betre	Rekneskap Visma	94 %		<= 100 %
	M	Medarbeidartilfredsheit (skala 1-6)	Betre Kommune	4,9	4,6	5,0
	M	Sjukefråvær	Fråværsstatistikk	5,0 %	-	< 6,0 %
Helse	B	Gjennomføringsgrad heimebesøk til nyfødde innan 2 veker	SSB/ Registrering	96,2 %	-	95 %
	B	Gjennomføringsgrad helseundersøking 2 år	SSB/ Registrering	100 %	-	100 %

	B	Gjennomføringsgrad helseundersøking 1. klasse.	SSB/ Registrering	100 %	-	100 %
--	---	--	----------------------	-------	---	-------

B = Brukarmål, M = Medarbeidarmål, Ø = Økonomimål

- Sjuefråværsutviklinga er positiv.
- Gjennomføringsgrad heimebesøk til nyfødde vil variere fordi det er ikkje alle som ynskjer heimebesøk.

Budsjett og årsverk 2016:

Tal i kr. 1000

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
232	FOREBYGGING - HELSESTASJONS- OG SKOLEHELSETJENESTE	4 016	4 182	-4
233	ANNET FOREBYGGENDE HELSEARBEID	2 579	2 649	-3
241	DIAGNOSE, BEHANDLING, RE- /HABILITERING	14 146	13 816	2
243	TILBUD TIL PERSONER MED RUSPROBLEMER	817	810	1
	SUM	21 558	21 457	

*232 Uendra driftsnivå, auka inntekter er ført inn.(feil 2016.)

*233 Reduserte ungdomskontakt m/30% stilling.

Årsverk:

- 2014 19,8 årsverk
- 2015 21,5 årsverk (inkl. folkehelsearb 1,5 årsv. 2015)
- 2016 21,8 årsverk
- 2017 23,9 årsverk

Særskilt om 2017:

- Legevaktorganiseringa i Luster vert utfordra av nye nasjonale krav, mellom anna ny akuttmedisinforskrift. Det er stilt krav om vaktkompetanse for leger og dei som ikkje har dette må ha ein bakvakt. Dagens legeavtaler gjer at det må leigast inn meir enn 100 vakt døgn for legevakt. Nye ordningar peikar på endå «sjeldnare» vakt og dermed endå meir vikarbruk og dette er ikkje framtidsretta. Stor bruk av vikarar utfordrar kvalitet og tryggleik og det har høg kostnad. Mogleg løysing kan vere å gå inn i ein interkommunal legevakt. Vik, Leikanger, Sogndal og Luster arbeider med eit utgreiingsarbeid der felles legevakt vert vurdert, og det vert tilrådd at Luster kommune er med i arbeidet for ei interkommunal legevakt frå seinast 01.01.18.
- *Plan for legetenesta* går ut i 2016 og vil bli revidert i 2017.
- Vidareutvikle innsatsen i rusfeltet kor det nå er etablert eit kompetent team med ruskonsulent, psykolog og erfaringskonsulent. Psykologstillinga blir delfinansiert medan erfaringskonsulenten er fullfinansiert på. Tilskotet er gjeve for eit år men ein kan søkje årleg i inntil 3 år (så lenge styrking av rusarbeid er eit nasjonalt satsingsområde). Målsetjinga er å få fleire personer med rusrelaterte problem ut i jobb og/eller meningsfull aktivitet. Tiltaket medfører ei klar styrking av rusarbeidet i kommunen.

- Etter søknad har Luster fått tilskot på kr. 1 164 600,- til å utvikle eit tverrfagleg samarbeid i høve buoppfølging og innføre modellen *Housing First*. Fokus er å fremja meistring i eige liv, knytt til forhold rundt det å bu. Prosjektet vil bli vidareført i 2017.
- Kommunen har fått eit tilskot på kr. 150 000 til opplæringsprogrammet *Tidleg inn*. Programmet er initiert av Helsedirektoratet og Barne- ungdoms og familiedirektoratet og målgruppa er tilsette som i det dagleg møter småbarnsforeldre og gravide. Programmet er modulbasert og kommunen har avtale med regionalt opplæringsteam for gjennomføring (ferdig medio juni 2017). Målsetjinga er at ein skal bli betre på å avdekke problem tidleg i høve vanskar knytt til psykisk helse, rus og vald i nære relasjonar.
- Det fylkeskommunale tilskotet på kr 150 000 til stillinga som folkehelsekoordinator vil bli teke vekk frå og med 2017.
- Ungdomskontakten har sagt opp si 50 % stilling og sluttar 31.12.2016. Det vert mellombels vidareført ein ressurs på 20 % for å ivareta arbeidet med Luster danseverkstad. Resterande ressurs på 30 % vert trekt inn. Oppgåveporteføljen elles i stillinga vert fordelt.
- Vidareføre koordinatorfunksjonen i SLT/politirådsamarbeidet (eksternt finansiert).
 - Revisjon av smittevern plan (forenkling) og pandemiplan.
 - Ta i bruk ny og fagleg rett teknologi og vidareutvikle bruk av fagprogram.
 - Vidareutvikle bruk av E-portal i kommunikasjon med pasientar og samarbeidspartnarar.
 - Ta i bruk og vidareutvikle dei moglegheitene som ligg i telemedisin.
 - Delta i «spleiselag» for felles kommunal stilling som samhandlingskoordinator. Kostnad 50.000 pr år. (finansiert av reserve/tilleggslyøving)
- Prioriteringar frå Statsbudsjettet skal vurderast nærare for ev tilleggslyøvingar.

Tiltak 2017 frå samfunnsdelen til kommuneplanen:

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
Gode og føremålstenlege fagprogram og tilgang til støtteverktøy.	Ta i bruk tilgjengeleg og utprøvde program.	Pleie og omsorg. IKT
Utvikla og etablera lågterskel tilbod som organiserte aktivitetar i bygdene, turstiar, bade plassar m.m.	Vert arbeidd vidare med ulike tiltak.	Sogndal og Leikanger. Fylkesmann og Fylkeskommune n

Driftsendringar etter 2017(økonomiplan):

- Vidareføre arbeidet med realisering av *Friskhuset*.
- Legevaktordning

6.5 Tenesteområde Omsorg

Organisering

Tenesteområdet er organisert i 5 tenesteeiningar; Luster omsorgssenter, Gaupne omsorgssenter, Hafslo omsorgssenter, Grandmo busenter og Arbeids- og treningssenteret (ATS).

Overordna mål og delmål

Overordna mål:

Alle brukarar med eit fagleg definert behov for kommunale pleie- og omsorgstenester skal få naudsynte førebyggjande tenester, ØH- tilbod, rehabilitering, behandling, pleie og omsorg

Delmål:

- Styrke den helsefremjande og førebyggjande innsatsen.
- Vidareutvikle dagtilbod for eldre heimebuande.
- Vidareutvikle og betre evna til tidleg innsats, individuell tilpassing og fleksibilitet basert på BEON prinsippet (beste effektive omsorgsnivå).
- Styrke helse- og omsorgstilbodet til heimebuande med stort omsorgsbehov.
- Vidareutvikle heildøgns teneste i omsorgsbustad og omsorgsplass.
- Vidareutvikle og styrke korttidsavdelinga, ØH – tilbodet og demensomsorga.
- Ta i mot alle ferdigbehandla pasientar frå sjukehus.
- Gje tilbod om sjukeheimplass, omsorgsplass eller bustad med heildøgns teneste til brukarar med fagleg definert behov.
- Gje yrkeshemma eit godt tilpassa og meningsfylt arbeids- og opplæringstilbod.
- Legge til rette for og kontinuerleg arbeide for at tilsette får størst mogleg stillingar.
- Utvikle ein felles god og målretta informasjonsstrategi.
- Auka samarbeidet med frivillige organisasjonar.

Tenester og oppgåver – generelt

Tenester og oppgåver kan fordelast på følgjande funksjonar:

- Hjelp i heimen
- Butilbod utanfor institusjon
- Institusjon
- Aktivisering – eldre og funksjonshemma
- Aktivisering – Arbeids- og treningssenteret (ATS)

Verktøyet ”IPLOS” (Individbasert PLeie- og OmsorgsStatistikk) vert brukt ved vurdering av medisinske og pleierelaterte behov (og nivå for tenestetildeling), samt behov for sjukeheimplass. Verktøyet sikrar ei grundig og einsarta vurdering av alle pasientar og bidrar til gode interne prioriteringar. Alle kommunar vart frå 2006 pålagde å bruke ”IPLOS”.

254 Hjelp i heimen

Heimehjelp – praktisk bistand til daglege gjeremål:

Målet med tenesta er å gje heimebuande med særlege hjelpebehov praktisk bistand i heimen og ivareta eigenomsorg og personleg stell. Brukaren skal i størst mogleg grad takast med i gjeremåla. Brukar betalar ein eigendel i månaden ut frå husstanden si inntekt. Det kan - etter individuelle vurderingar - gjevast tilbod innan følgjande område (jf. regelverk haust 2010):

- Reinhold av kjøkken, stove, soverom, bad/toalett og gang/entre og oppvask. Vask av vindauga - maks 2 gongar pr. år. Vasking av brukaren sine klede
- Personleg hygiene t.d. av- og påkledning, hjelp til dusj/hårvask.
- Sengeskiift.
- Hjelp til å sette opp handleliste, bestille varer og gjere innkjøp frå næraste butikk dersom handelsstanden ikkje bringar varer.
- Tillaging av tørrmat, oppvarming av middag, hjelp til å bestille middag frå omsorgssenteret.
- Opplæring/trening i daglege oppgåver.

Praktisk bistand - opplæring:

Målet med tenesta er å gjere den enkelte brukar mest mogeleg sjølvstendig i dagleglivet. Dvs. hjelp til å skapa/oppretthalde eit sosialt nettverk, opplæring i husarbeid, matstell/innkjøp, personleg hygiene, påkledning, klevask, økonomi, burettleiing og til å strukturere kvardagen.

Matombringning:

Dette vert tildelt heimebuande som grunna helse- eller funksjonssvikt ikkje greier å lage varm mat sjølv. Middagen vert levert av frivillige og/eller heimetenesta.

Tryggleiksalarm:

Tenesta vert, etter individuell vurdering, tildelt åleinebuande utan tilsyn delar av døgnet. Søkjar må vere klar og godt motivert. Alarm til Alarmsentralen (Florø). Alarmen kan verte formidla attende til pårørande eller heimesjukepleie. Ingen akuttberedskap.

Heimesjukepleie - pleie og omsorg utanfor institusjon:

Tenesta er døgnbasert. Behov for heimesjukepleie må vera grunna i helsesvikt. Gruppa av brukarar er samansett og ein brukar kan vere mellombels eller kronisk sjuk, skada, funksjonshemma eller alvorleg sjuk. Heimesjukepleie kan ikkje tilby følgje til lege/sjukehus eller tenester som vert dekkja av andre tenester, t.d. heimehjelp.

Dagsenter:

Føremålet med tenesta kan være hjelp til eigenomsorg, sosial støtte, aktivisering og opplæring i daglege gjeremål. Dagsenter er eit gratis tilbod for alle bebuarar ved eldresentra.

Individuell plan (IP):

Brukarar med behov for langvarige og koordinerte tenester frå det offentlege har rett til IP. IP er eit verktøy for samarbeid og skildrar tenester som brukar har behov for. IP synleggjer eit forpliktande samarbeid og ei ansvarsfordeling mellom ulike einingar.

Brukarstyrt personleg assistanse(BPA):

BPA er ei alternativ organisering av praktisk og personleg hjelp til personar med funksjonshemming som har behov for dagleg bistand, både i og utanfor heimen. Brukar har rolla som arbeidsleiar med ansvar for organisering, rettleiing og innhald, alt innan dei tidsrammer som kommunen sitt vedtak gjev.

Omsorgsløn:

Dette er ei ordning som skal gje kompensasjon til personar med særleg tyngjande omsorgsoppgåver. Omgrepet ”særleg tyngjande” inneber at oppgåvene må vare ei viss tid og ha eit omfattande omfang. Omsorgsløn er ei teneste ein ikkje har rettskrav på og er oftast ei delteneste i tillegg til andre omsorgstenester.

265 Butilbod utanfor institusjon

Omsorgsbustadar:

Omsorgsbustad vert prioritert til personar med fysiske/psykiske pleie- og omsorgsbehov. Ein leiger bustaden og denne vert sett på som brukaren sin heim. Bustaden er lagt til rette for funksjonshemma. Leigetakar kan få heimetenester på vanleg måte. Ei samling av omsorgsbustader vert kalla eldresenter. Det er 3 eldresenter i kommunen (Hafslo, Luster og Gaupne) og følgjande fordeling av omsorgsbustader :

Hafslo:	16
Luster:	18
Gaupne:	36 (27 i Gaupne, 9 Grandmo)
Sum	70 omsorgsbustadar i kommunen

Omsorgsplassar med heildøgns tenester:

Omsorgsplassar er ei buform som vert prioritert til personar med fysiske/psykiske pleie- og omsorgsbehov. Ein kan, som heimebuande, få tenester frå heimetenesta. Ein leiger husværet og dette vert sett på som brukaren sin heim. Bebuaren kan nytte seg av felles vaskerom og kjøkken/stove (på gruppa). Straum og alle måltid (frukost, middag, kaffi og kveldsmat) inngår i husleiga. Måltida blir serverte på stova på gruppa. Det vert i 2017 etablert 28 omsorgsplassar ved Gaupne omsorgssenter og 18 på Hafslo omsorgssenter – alle med heildøgns tenester.

Tildeling av omsorgsbustad og omsorgsplass:

Tildeling av bustad skjer etter ei samla vurdering av søkjaren sin fysiske, psykiske og sosiale situasjon. Dette inneber at det ikkje vert teke omsyn til kor lenge søkjaren har vore registrert med søknad til omsorgsbustad eller omsorgsplass med heildøgns tenester.

261 Institusjon:

Kommunen sitt institusjonstilbod vert gjeve i form av 30-33 langtidsplassar ved Luster omsorgssenter og 8-12 korttidsplassar ved Gaupne omsorgssenter (i korttidsavdelinga/KA). To av plassane i KA er kommunale akutte døgnplassar (KAD). Den samla institusjonskapasiteten i kommunen er frå 2017 38 – 45 plassar.

Kommunen sitt tildelingsteam står for tildeling av omsorgsbustadar, omsorgsplassar med heildøgns tenester, institusjonsplassar og transport-/parkeringskort for funksjonshemma. Teamet er samansett av leiar for omsorgstenesta, leiar av Gaupne omsorgssenter/stedfortredar for leiar av omsorgstenesta og helsesjef/kommuneoverlege. Det er møte kvar veke og det vert ført protokoll frå møta.

Institusjonstilbodet har følgjande plasskategoriar:

- Langtidsopphald.
- Korttidsopphald.
- Augeblikelig hjelp opphald (KAD).
- Tidsavgrensa opphald (utredning/behandling, rehabilitering), avlastningsopphald, dagopphald og nattopphald.

Dei fleste nye som får plass i institusjon blir tildelt ”Tidsavgrensa opphald”. Dette er gjerne pasientar som treng opptrening, rehabilitering eller utredning/behandling. Ved tildeling veg medisinsk-faglege forhold tyngst. Særleg vanskelege sosialmedisinske forhold vert og vektlagde. Ved kvar tildeling vert *alle* aktuelle pasientar vurderte.

Dagopphald er eit aktiviseringstilbod for heimebuande eldre for å motverke einsemd og sosial isolasjon. I tenesta inngår middag og transport til og frå omsorgssenteret. Aktivitetsstova ved sjukeheimane har fast opningstid og aktivitetar som song, kulturinnslag, musikk, bingo og baking. Stova er open for pasientar ved omsorgssenteret, bebuarar i omsorgsbustadar og omsorgsplassar, samt heimebuande. Fotpleiar og frisør kjem til omsorgssentra etter avtale.

234 Aktivisering, eldre og funksjonshemma

Støttekontakt:

Støttekontakt vert nytta overfor born, unge og vaksne med psykiske problem, yngre og eldre funksjonshemma og familiar med samansette problem. Støttekontakten si oppgåve er å hjelpe den enkelte til ei meiningsfull fritid. Oppgåvene kan innebera sosialt samvær, aktivisering og følge til fritidsaktivitetar.

Avlastning utanfor institusjon:

Tenesta er avlastningstiltak for personar/familiar med eit særskilt tyngande omsorgsarbeid. Avlastningstiltak kan vera besøksheim eller avlastningsbustad der tilsette i heimetenesta avlastar dei som får tenesta. Enkelte funksjonshemma barn kan ha eit så stort omsorgsbehov at dette overstig foreldra si omsorgsevne. I slike høve vil det føreliggja ei hjelpeplikt, som å tilby avlastning.

Ressurskrevjande tenester:

Dette er tenester til brukarar med store/samansette hjelpebehov. Det blir, i tett dialog med pårørande/brukar, fatta vedtak i høve tenester som omsorgsløn, støttekontakt, avlastning, besøksheim, praktisk bistand, opplæring, brukarstyrt personleg assistanse mm.. Behov og innsats innan dette er som elles i landet aukande og det er eit eige øyremerkt statstilskot til ordninga som sler inn når hjelpebehovet vert stort.

Dagtilbod for demente:

I tråd med nasjonale føringar og kommunestyret sitt vedtak i april 2016 vert det frå februar 2017 etablert eit dagtilbod for demente ved Hafslo omsorgssenter.

273 Aktivisering - Arbeids- og treningssenteret (ATS)

Hovudoppgåva til ATS er opplæring og arbeidstilbod til yrkes-/utviklingshemma (dagtilbod). Tilbodet er behovsprøvd. Søkarar kan få eit tilbod under føresetnad av at det er ledig plass og at det finst høvande oppgåver å tilby. Senteret har i dag ca. 30 yrkeshemma arbeidstakarar på fast plass og eit varierende tal yrkeshemma på ulike mellombelse avtalar.

Det vert lagt stor vekt på trivsel, meningsfulle oppgåver tilpassa den einkilde og kontakt med lokalsamfunnet gjennom dei varer og tenester som vert produserte. ATS er den største vedprodusenten i distriktet og for andre produkt og tenester har ein etterkvart oppnådd godt tilpassa tilbod både for arbeidstakarar og kundar. ATS tilbyr i tillegg til dei faste plassane også mellombelse plassar for brukarar frå vidaregåande skule, NAV, Sogneprodukter, Luster Arbeidssenter m.fl. Senteret jobbar tverrfagleg og på tvers av avdelingsgrenser. Tilbodet er under utvikling og justering for å kunna gje eksisterande og nye arbeidstakarar eit best mogeleg tilpassa og variert tilbod innafor tilgjengelege ressursar.

Det er viktig å oppretthalde eit relativt stort volum (brukarar og arbeidsoppgåver) for å kunne gje aktuelle nye brukarar gode og tilpassa tilbod, samstundes som eit stort volum sikrar betre moglegheit til å gje dagens brukarar eit godt og individuelt tilpassa tilbod.

ATS har tredobla tal brukarar over ein periode på 12-13 år. Dette har skjedd utan vesentleg auke i løyvde midlar, og har vore mogleg ved at:

- Brukarar med evne til å yte hjelp får gjere det som ein del av sin jobb.
- Samarbeid med heimetenestene for brukarar som treng mykje oppfølging.
- Auka inntening som følgje av auka sal av varer og tenester.

ATS kan tilby følgjande oppgåver til sine brukarar:

- Vaskeri (rulling av dukar, gardiner, utleige av dukar, reparasjon av arbeidstøy).
- Vedproduksjon, inkludert transport ut til kundar.
- Matlaging/kantinedrift/catering.
- Digitalisering/scanning av bilete og dokument.
- Skule- og jobbfrukt.
- Grøntarbeid/hagestell og gravstell.
- Bil-reingjering.

- Vaktmeisteroppgåver og drift av lager for hjelpemiddel.
- Internt transportrute for tøy og matrute
- Vareruter for COOP Byggmix og transportoppgåver for Jostedal Industrier
- Postruter
- Riving og pakking av bomullstøy
- Pakking av strøsand
- Monteringsarbeid, inkl. div. pakking
- Flyttehjelp
- Makulering
- Utplussing i andre verksemder

Styringsmål 2017

Styringsmål		Datakilde	Status		Mål 2017	
			Luster	Landet		
Felles	B	Tal saker med brot på forvaltningslova sitt krav om 3 vekers svarfrist	Kostra /EDB sak og arkiv, Gerica	0	-	0
	B	Tal klagesaker m/omgjeringsvedtak	Registrering	0	-	0
	Ø	Økonomisk resultat i tråd med budsjett eller betre: <ul style="list-style-type: none"> • Luster omsorgssenter • Gaupne omsorgssenter • Sentralkjøkenet • Hafslo omsorgssenter • Grandmo busenter • ATS 	Rekneskap Visma			< 100 %
	M	Medarbeidartilfredsheit (skala 1-6): <ul style="list-style-type: none"> • Luster sjukeheimsteneste • Luster heimeteneste 	Betre kommune 2014	4,5 4,1	4,6 4,6	4,5 4,6
	M	Sjukefråvær: <ul style="list-style-type: none"> • Luster omsorgssenter • Gaupne omsorgssenter • Sentralkjøkenet • Tenestekontoret • Hafslo omsorgssenter • Grandmo busenter • ATS 	Fråværsstatistikk		11,7 %	< 7,0 % < 7,0 % < 5,0 % < 5,0 % < 7,0 % < 8,0% < 6,0%
Omsorgstenesta	B	Andel årsverk med fagutdanning: <ul style="list-style-type: none"> • Luster omsorgssenter • Gaupne omsorgssenter • Hafslo omsorgssenter 	SSB/KS i prosent SSB/KS i prosent		7275 %	75 %
	B	Liggedøgn på sjukehus for utskrivingsklare pasientar	Samhandlingsbarometeret	0	16,3	0

Styringsmål		Datakilde	Status		Mål 2017
			Luster	Landet	
B	Avvik knytt til legemiddelhandtering: <ul style="list-style-type: none"> • Luster omsorgssenter • Gaupne omsorgssenter • Hafslo omsorgssenter • Grandmo busenter 	LKK		-	10
B	Avvik knytt til fall med brot: <ul style="list-style-type: none"> • Luster omsorgssenter • Gaupne omsorgssenter • Hafslo omsorgssenter • Grandmo busenter 	LKK		-	0
B	Avvik knytt til screening – ernæring: <ul style="list-style-type: none"> • Luster omsorgssenter • Gaupne omsorgssenter • Hafslo omsorgssenter • Grandmo busenter 	LKK		-	0

B = Brukarmål, M = Medarbeidarmål, Ø = Økonomimål

Kommentar til tabellen:

- Ny organisering frå 1.1.2017 gjer at ein ikkje har statustal for dei nye einingane.
- Ny medarbeidarundersøking vert gjennomført i januar 2017.
- Eit noko dårleg resultat på andel årsverk med fagutdanning skuldast i stor grad at busistentar og heimehjelp er med i grunnlaget.

Budsjett og årsverk 2017

Tal i kr. 1000

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
234	AKTIVISERING OG SERVICETJENESTER OVERFOR ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	12 447	8 835	38
253	BISTAND, PLEIE, OMSORG, I INSTITUSJONER FOR ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	41 746	55 819	-25
254	BISTAND, PLEIE OG OMSORG TIL HJEMMEBOENDE	68 994	50 207	37
261	INSTITUSJONSLOKALER	-1 450	1 772	-182
265	KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER	-5 079	-3 207	58
273	KOMMUNALE SYSSELSETTINGSTILTAK	3 711	3 919	-5
	SUM	120 369	117 345	

Kommentar til tabellen:

- I samband med ny organisering er budsjett bygt opp på nytt frå grunn av. Samla er det budsjettert innanfor ei ramme på 120 mill, som er i samsvar med føringar i Øp med tillegg av nye oppgåver innan 234. Det er innan denne ramma lagt inn ei mindre

reserveløyving på 0,9 mill grunna det usikre i ny oppbygging. Ev regulering via T1/T2.

- I funksjon 234 ligg ressurskrevjande tenester. Auken skuldast nye tiltak som kom til i 2016.

Årsverk:

2014	176,7 årsverk
2015	175,2 årsverk
2016	167,5 årsverk
2017	167 årsverk

Særskilt om 2017

I tillegg til ordinær drift vil 2017 i stor grad handle om oppfølging av kommunestyret sitt vedtak i 11 punkt frå april i 2016 - formulert slik:

- 1) Luster kommune skal ha gode tilbod på alle nivå i kommunen si helse- og omsorgstrapp. Overordna strategi for å møte nye krav og framtidige utfordringar i tenesteområde pleie og omsorg er styrking av dei lågare nivåa i helse-/omsorgstrappa. Kommunen sitt generelle folkehelsearbeid og det konkrete arbeidet med førebyggjande tiltak som kvardags-rehabilitering, velferdsteknologi og dagtilbod skal vidareførast og prioriterast. Besøkstenesta bør styrkast.
- 2) Det skal så langt som mogleg leggjast til rette for å kunne bu lengst mogleg i eigen bustad eller i omsorgsbustad med tenester etter behov, også heildøgns tenester om naudsynt.
- 3) Etter ei gradvis omlegging vert tenestetilbodet ved dei tre omsorgssentra slik:

Luster omsorgssenter:

- 30 langtids sjukeheims-/institusjonsplassar + 3 rom som bufferkapasitet.
- Tenester i omsorgsbustader etter behov.

Gaupne omsorgssenter:

- 8 korttids sjukeheims-/institusjonsplassar + 4 rom som bufferkapasitet.
- 2 av desse plassane skal vidareførast som augeblikkeleg hjelp plassar.
- 28 omsorgsplassar i bufellesskap med heildøgns tenester.
- Tenester i omsorgsbustader etter behov.

Hafslo omsorgssenter:

- Kompetansesenter for demensomsorg.
- 18 omsorgsplassar i bufellesskap med heildøgns tenester.
- Dagtilbod for demente.
- Tenester i omsorgsbustader etter behov.

Om det syner seg at ein har feil dimensjonering av langtidsplassar så føreset ein rom i modellen for å endra dette.

- 4) Det vert så snart som mogleg gjennomført ei mindre ombygging ved Hafslo omsorgssenter slik at romma og uteområde vert tilpassa det nye tenestetilbodet. Det vert løyvd kr 1 mill. frå disposisjonsfondet til ombygging på Hafslo og andre aktuelle tiltak. Det vert på lengre sikt planlagt med ei større renovering av Hafslo omsorgssenter.

- 5) Rådmannen får mynde til å gjennomføre utviklingsarbeidet og tilpasse organiseringa av tenesteområde pleie og omsorg til det nye tenestetilbodet. Det skal etablerast ein organisasjon som fremjar kvalitet, fleksibilitet, god ressursutnytting og som har ein tydeleg leiarstruktur. Informasjonsbehovet må ha stort fokus særleg i høve innhaldet av tenester på omsorgsplass med heildøgns tilbod.
- 6) Ein må ha sterk fokus på å betra transporttilbodet for både eldre og pårørande som har behov for det.
- 7) Ein må ha sterk fokus på rekruttering av arbeidskraft med rett kompetanse. Det må lagast ein rekrutteringsplan som og fokuserer på uønskt deltid.
- 8) Rus og psykiatri er eit aukande problem som må få større merksemd i det vidare arbeidet.
- 9) I det vidare arbeidet må ein vurdere å slå saman heimetenesta og sjukeheimstenesta til 1 eining.
- 10) Alle tre institusjonane skal oppretthalde sitt tilbod om fysioterapi og aktivitetar for bygdefolk/heimebuande som soknar til institusjonane.
- 11) Planen skal evaluerast etter 2 år.

Vidare:

- Fylkeskommunen har gjennomført ein regional anbodsrunde på kjøp av vaskeritenester der Luster har opsjon på deltaking i tenestekjøpet. Anbodsrunnen er avslutta i november 2016 og eit tenestekjøp for Luster gjev ein innsparing på om lag kr 500 000. Andre samanliknbare kommunar som har kjøpt slike tenester er godt nøgde med kvaliteten og dei vil vidareføre tenestekjøpet etter ny anbodsrunde. Med grunnlag i at kvaliteten på tenestene kan vidareførast til ein redusert kostnad vert vaskeriet i Luster avvikla og Luster kommune inngår avtale om kjøp av vaskeritenester frå og med 2017. (april/mai-17)
- Pleie- og omsorgstenesta har organiserte eige reinhald, jf ordning med buassistentar. Det vert etablert eit eige prosjekt der ein ser på å koplå saman heile den kommunale reinhaldstenesta i ei ordning. (jf omtale og under teknisk drift.)
- Tilby KAD/ØHD plassar psykisk helse og rus ved KA Gaupne omsorgsenter.
- Vidare satsing på velferdsteknologi, m.a. ny fellesstilling for kommunane ved Alarmsentralen, kostnad 50.000, delvis abonnementsfinansiert tryggleiksalarmar m.v.
- Vidareutvikla tilbodet ved ATS med m.a. auka skulering og fleire oppgåver med større variasjon og utfordringar. Ta i bruk transportløyve, auka oppgåver innafor transport, grøntarbeid, vaktmeister-arbeid, kjøken m.m. Ved-produksjonen vert teken noko ned.
- Drøfte nye tiltak ved ATS med bruk av eksisterande lokale/ledige lokale(ikkje nybygg).
- Sal av mat heimebuande.

Driftsendringar etter 2017

- Oppfølging av kommunestyret sitt vedtak frå april 2016.
- Evaluering av omstillingsarbeidet 2019.

6.6 Tenesteområde Sosiale tenester

Organisering

Tenesteområdet består av NAV Luster og Sogn barnevern. NAV Luster er eit partnerskap mellom stat og kommune og Sogn barnevern ei interkommunal teneste mellom kommunane Leikanger, Sogndal, Balestrand og Luster - med Sogndal som vertskommune.

Overordna mål

- Fremja økonomisk og sosial tryggleik, betre levekår for vanskelegstilte og førebyggja sosiale problem. Prioriterte grupper er ungdom, flyktingar, einslege forsørgjarar og barnefamiljar.
- Gje opplysning, råd og rettleiing som kan bidra til å løyse eller førebyggja sosiale problem og tilbod om gjelds- og økonomirådgeving til personar som har utfordringar.
- Tett oppfølging av mottakarar av økonomisk sosialhjelp og aktiv bruk av arbeidsmarknadstiltak for å få flest mogleg over i arbeid/aktivitet og hindre ny-rekruttering av sosialhjelp mottakarar.
- Kommunen skal tilby aktivitetstiltak for personar som har arbeid som eit langsiktig mål og som i dag tildeles økonomisk stønad.
- Kvalifiseringsprogrammet skal bidra til at fleire kjem over i arbeid og aktivitet.
- Integrering av flyktingar gjennom introduksjonsprogrammet på heiltid og fulltid, med norskopplæring, arbeids- og språkpraksis og tett samarbeid med dei frivillige organisasjonar for ein meiningsfull fritid.
- Medverke til at barn og unge får gode oppvekstvilkår.
- Sikre at barn og unge, som lever under forhold som kan skade helse og utvikling, får naudsynt hjelp og omsorg til rett tid.
- Samarbeide tett med andre faggrupper for å sikre best mogleg tenesteyting, og for å gje eit samla godt tenestetilbod til brukarar.

Tenester og oppgåver – generelt:

242 Sosial rådgjeving og 281 Økonomiske sosialhjelp/-rettleiing:

Økonomisk stønad (sosialhjelp) er ein del av samfunnets økonomiske sikkerheitsnett og skal sikre at alle har nok midlar til livsopphald. Hjelpa er meint å vere midlertidig og skal bidra til å gjere den enkelte mottakar sjølvhjelpen, skape sosial tryggleik og betre levevilkår. Hjelpa kan ytast som bidrag, lån eller garanti for lån, og er ei skjønnsmessig yting der alle søkjarar har krav på individuell vurdering ut frå sitt behov. Sosial ulikskap er meir enn noko anna knytt til arbeidslivet og det er eit mål at alle skal være i stand til å forsørgje seg sjølv.

Råd og rettleiing i forhold til eigen økonomi er svært viktig i arbeidet med sosialhjelp. Føremålet er ikkje bare å løyse eksisterande problem, men å førebyggje at problem oppstår. Tilbodet kan innebere rettleiing i samband med oppsett av hushaldsbudsjett og til å få oversikt over eigen økonomi. Det vert arbeidd saman med brukar for å finne årsaker til overforbruk og

tiltak for å redusere forbruket. Slikt arbeid gjev gode resultat hos mange av brukarane. Det skal difor gjevast tilbod om gjelds- og økonomirådgeving til personar som har utfordringar. Det vert og gjeve hjelp til å førebu saker for namsmannen der ein ikkje har kome til ei løysing med kreditorane og brukar stettar krava til å få gjeldsordning.

276 Kvalifiseringsprogrammet:

Programmet rettar seg mot personar med vesentleg nedsett arbeids- og inntektsevne. Det handlar i stor grad om personar som - utan eit slikt program - ville vore avhengig av økonomisk sosialhjelp som hovudinntektskjelde over lengre tid. Programmet er eit tilbod om opplæring og arbeidstrening, det skal bestå av arbeidsretta aktivitetar i kombinasjon med andre tiltak som kan forberede overgang til arbeid. Programmet skal vere heilårleg og på full tid. Rettleiar og brukar skal saman planlegge innhaldet i programmet. Det er viktig at brukar har stor medverknad på innhaldet i programmet og får tilpassa oppfølging.

Flyktingtenesta:

Luster har sidan 2010 teke i mot flyktingar i “nyare tid”. Ein liten del av desse har flytta frå kommunen. Det er truleg mange årsakar til flytting, men mest vanleg er utdanning, jobb og/eller kjende i anna kommune. I mars 2015 vart det vedteken ny strategi for integrering av arbeids-innvandrarar og flyktingar som gjev mål og overordna føringar for flyktingarbeidet i kommunen. Per 1. november 2016 var det 76 flyktingar derav 42 vaksne og 34 barn under 18 år busett i Luster. 5 personar har avslutta i introduksjonsprogram i 2016 med overgang til; utdanning (2 personar), flytta (1 person), NAV tiltak (2 personar) med supperande sosialstønad. I tillegg har ein person fått forlenga introduksjonsprogram med eit ½ år.

Flyktingane har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet med opplæring i norsk og samfunnskunnskap, samt arbeids- og språkpraksis. Programmet skal vere på heiltid og fulltid. Innhaldet skal være individuelt tilrettelagt og ta utgangspunkt i den einkilde sin bakgrunn og kompetanse. Målet er normal deltaking i arbeids- og samfunnsliv og økonomisk sjølvstende.

251 Barnevernsteneste i familien:

Hjelpetiltak i heimen er som hovudregel frivillig tiltak der familien har samtykka til hjelp. Fleire familiar tek i mot hjelpetiltak av ulik karakter frå barnevernstenesta. Sogn barnevern har fokus på å gje rett tiltak til det enkelte barn og familie/heim og har eigne stillingar for tiltaksarbeid i familien.

252 Barnevernsteneste utanfor familien:

Plassering av barn utanfor heimen skjer både i fosterheim og institusjonar, alt etter behova til barnet. Slike plasseringar skjer både etter samtykke (frivillig) og ved omsorgsovertaking. Dette er ressurskrevjande tiltak som vert gjort når det ikkje er mogleg å avhjelpe situasjonen ved hjelpetiltak i heimen. Barnevernstenesta er pålagt ved lov både å følgje opp barn som er plasserte og familien til barnet etter plassering. Tenesta har som mål å i større grad unngå omsorgsovertakingar ved å sette inn gode rettidige hjelpetiltak i heimen for å betre omsorgssituasjonen til utsette barn

283 Tilskot til etablering/tilpassing:

Det ligg to tilskotsordningar i funksjon 283. Bustadtilskotet skal medverke til etablering i eigen bustad og til å sikre eigna bustader for vanskelegstilte på bustad-marknaden. Tilskotet skal og sikre at vanskelegstilte kan bli buande i ein eigna bustad. Det kan òg søkjast om tilskot til tilpassing av bustad dersom nokon i husstanden har nedsett funksjonsevne og har særskilde behov for å gjere bustaden betre eigna. Kommunen blir tildelt midlar frå Husbanken, og føretek tildelinga.

Andre stønadsordningar frå Husbanken:

Startlån: Husbanken gjev lån til kommunen for vidare utlån til enkeltpersonar. Startlån skal syte for at personar med langvarige bustadfinansieringsproblem kan skaffe seg ein eigna bustad og behalda denne. Føremålet med startlånet er at det skal bidra til gode løysingar for vanskelegstilte på bustadmarknaden slik at disse kan få eit trygt og godt buforhold. Nye retningslinjer for tildeling er gjeldande frå 1.4.2014. *Bustønad* er ei statleg økonomisk støtteordning for dei som har høge bu-utgifter og låg inntekt. Husbanken forvaltar ordninga og betalar ut midlane. Kommunen tek i mot og registrerer søknadene i Husbanken sitt system.

Styringsmål:

Sosiale tenester i NAV:

Styringsmål		Status Luster			Landet	Mål 2017
		2013	2014	2015		
1	Tal klagesaker	3	1	2	-	0
2	Snitt stønadslengde (md) 18-24 år	4,7	4,2 md	2,6	-	2,5 md
	Snitt stønadslengde (md) 25-66 år	4,5	5,5 md	4,0	-	3,5 md
3	Andel som går over 6 md. på stønad	37 %	41 %	21 %		20 %
4	Andel mottakarar som får gjeldsrådgeving/økonomisk rådgeving	-	13 saker	12,55	8,4 %	15 %
5	Andel med sosialhjelp som hovudinntektskjelde (av 66 mottakarar)	46,9	40 %	53 %	47,3 %	25 %

Kommentar til tabellen/det einskilde styringsmål:

- 1) To klagesaker begge stadfesta av Fylkesmannen. Totalt tal saker i 2015 var 466.
- 2) Det var eit mål at tid med sosialstønad vert så kort som mogleg. Personar i alderen 18-24 hadde i 2014 eit snitt på 4,7 md (SSB) for 2015 er dette talet redusert til 2,6 md. Det var forventa resultat av oppfølgingsarbeidet i 2015, og utvikling i høve stønadslengde er positiv.
- 3) Personar som fekk stønad over 6 md. er redusert frå 37 % til 23 %. Dette syner ei positiv utvikling og det er eit klart mål at andelen vert ytterleg redusert på sikt. Det er totalt 4 personar som har sosialstønad etter 10 md, men ingen av desse har sosialstønad som hovudinntekt.
- 4) Av tal klientar i 2015 var det 12,5 % som fekk gjeldsrådgeving/økonomisk rådgeving, dette inkludera både enkelt personar og familiar. Det er ikkje tal å samanlikna med frå SSB, men det er litt over målet for 2015. Dette er også eit område det vert arbeidd særskild med.
- 5) Av 66 mottakarar i 2015 var det 53 % som hadde sosialstønad som hovudinntektskjelde. Dette var ei auke frå 2014. Det var eit mål at denne andelen går noko ned.

Sogn barnevern:

Styringsmål		Status Luster			Mål
		2013	2014	2015	2017
1	Tal mottekne meldingar	44	41	20	-
	Tal henlagte meldingar	11	6	2	-
	Tal fristbrot oppfølging av meldingar (frist på 7 dg)	0	0	0	0
2	Tal avslutta undersøkingar	34	35	25	-
	Tal henlagte undersøkingar	11	21	12	-
	Tal fristbrot (frist på 3 md.)	7	6	6	0
3	Tal barn med tiltak pr. 31.12	78	74	47	-
	Andel barn i tiltak pr. 31.12 med tiltaksplan	80 %	69 %	92 %	100 %

Kommentar til tabellen/det ein skilde styringsmål:

- 1) Når det kjem inn ei *melding* om bekymring for barn skal barnevernstenesta innan 7 dagar avgjere kva som vert gjort med meldinga, anten legge den vekk eller følgje opp. Sogn barnevern hadde ingen fristbrot på oppfølging av meldingar i 2015.
- 2) Når barnevernstenesta har konkludert med at meldinga skal følgjast opp er fristen for å gjennomføre ei *undersøking* tre månader, i særskilde tilfelle kan fristen utvidast til seks månader. Det var i 2015 seks fristbrot. Målet er null fristbrot, jf. krav i barnevernslova. Dette kravet/målet har ein ikkje klart å oppfylle i 2015.
- 3) Eit *hjelpetiltak* er som hovudregel eit frivillig tiltak og i alle tiltak skal det liggja føre ein *tiltaksplan*. Tiltaksplanen skal evaluerast jamleg og etter behov, minimum fire gonger i året. Lovkrav og målsetjinga er at alle skal ha tiltaksplan. Sogn barnevern har ikkje klart å oppfylle målsetjinga i 2015, men det er ei betring samanlikna med tidlegare år.

Budsjett og årsverk 2017

Tal i kr. 1000

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
242	RÅD, VEILEDNING OG SOSIALT FOREBYGGENDE ARBEID	1 789	1 500	19
276	KVALIFISERINGSPROGRAMMET	650	700	-7
281	ØKONOMISK SOSIALHJELP	11 035	1 740	534
	SUM	13 474	3 940	

*242 Heilårsverknad; gjeldsrådgjevar og utvida lokale.

*281 Flyktningeområdet er budsjettert inn med brutto. utg. Økonomisk sosialhjelp på nivå med tidl.

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
244	BARNEVERNTJENESTE	2 593	2 593	-
251	BARNEVERNTILTAK I FAMILIEN	1 098	1 098	-
252	BARNEVERNTILTAK UTENFOR FAMILIEN	6 165	5 763	7
	SUM	9 856	9 454	

252 –Nytt/endring i tiltak for 2017

Særskilt om 2017

NAV Luster/sosial kommune:

- Ny *Strategi for integrering av arbeidsinnvandrere og flyktingar 2015-2019* vart vedtekt i kommunestyret 5.3.2015. Det vil i 2017 bli arbeidd med oppfølging av denne.
- Prosjekt «Buoppfølging og Housing first» starter på hausten 2016 og skal fortsetje i 2017. Det er eit samarbeid mellom, Helse ved rus og psykiatri og NAV
- Prosjekt «kamp mot barnefattigdom» vidareførast i 2017 dersom vi får midlar frå direktoratet og Fylkesmannen i Sogn og Fjordane.
- Kommunestyret har i 2015 vedteke at det skal busetjast totalt 65 vaksne flyktingar i perioden 2016 – 2019. Vedtak for 2017 er 15 vaksne. Familiesameining kjem i tillegg.
- Kommunestyret vedtok den 22.9.2016 at Luster sjølv skal ta ansvar for opplæring i norsk og samfunnsfag for flyktingar frå august 2017.
- Bustadsosial handlingsplan 2015 – 2019 vart vedteke i kommunestyret den 5.3.2015. Det vil i 2017 bli arbeidd med oppfølging av denne. Prioriterte tiltak er:
 - Auka sirkulasjon i bustadmassen ved at fleire eig bustad – «leige til eige». Leigetakar i kommunale bustader med ynskje og potensiale om å eige bustad, får tilbod om kjøp av bustaden dei bur i eller anna kommunal bustad.
 - Fullføre innfasing av dei 18 bueiningane i Løkjane i dette arbeidet.
 - Startlån til fleire personar med lita betjeningsevne. Kommunen kan ta auka risiko og med dette tildele fleire startlån.
 - Utarbeide nye retningslinjer for bustadsosialt arbeid i tråd med sentrale føringar som skal sikre at økonomiske verkemidlar, tildeling av tenester og bustad blir sett under eitt ved tildeling.
 - Samarbeide med privat leigemarknad.
 - Utreie og vurdere nytt tiltak for fornying av bustadsosialt tilbod Grandmo busenter.
- Nasjonale føringar stiller vil no krav til aktivitet for økonomisk stønad for ungdom under 30 år. Dette vil bli fylgt opp med aktivitet frå 1.1.2017. Det vert vurdert om budsjettet bør styrkast, avsett reserve på inntil 100.000.

Sogn barnevern:

- Sogn Barnevern har totalt 13,5 stillingar og har vore gjennom ein krevjande omstillingsprosess siste året. Tidlegare arbeidsmiljøutfordringar er no i stor grad løyst og det er etablert ei barnevernseining som har mål om å yte kvalitetssikra tenester til barn og familiar. Det er på denne bakgrunn stilt forventningar om at tenesta er:
 - Ei open, tilgjengeleg og fagleg kompetent teneste som tek i vare alle barna som treng Sogn barnevern, i eit godt samarbeid med barna og deira familiar.
 - Ei teneste som samarbeider godt både med eksterne og interne samarbeidspartnarar.
 - Ei teneste som tek i vare alle myndekrava til tenesta.

- Kravet til forsvarlige tenester etter barnevernslova tilseier at alle kommunar må ha tilstrekkeleg og rett kompetanse tilgjengeleg også utanfor vanleg kontortid. Sogn barnevern har såleis som målsetjing å få etablert ei døgnbasert barnevernsvakt i 2017.
- Budsjettnivået er på nivå med 2016, men det er innlagt ekstra tiltak/endinga av tiltak som er meldt på opp mot 500.000 i 2017.

6.7 Tenesteområde Tekniske tenester

Organisering

Tenesteområdet omfattar stabseiningane Plan, Eigedom og tenesteeininga Teknisk Drift.

Hovudoppgåve Plan:

- Ansvar for kommune- og samfunnsplanlegging, spesielt arealplanlegging
- Forvaltning av areal, byggetiltak og tilskotsordningar.
- Kartforvaltning og oppmåling.

Hovudoppgåve Eigedom

- Drift, forvaltning og utbygging av kommunal eigedom.
- Drift, forvaltning og utbygging av infrastruktur og tenester innan kommunalteknisk område.
- Førebyggjande brannvern (tilsyn, feiing), brann- og beredskapsoppgåver via SBR-IKS.

Hovudoppgåve Teknisk drift:

- Teknisk drift er ei utøvande eining "Eigedom" sit som "eigar og forvaltar" av alle kommunale bygg og anlegg. Eigedom "kjøper" tenester hjå teknisk drift for å drifte og vedlikehalde bygga og anlegga.

Overordna mål

- Sikre at Luster kommune har eit oppdatert plangrunnlag som til ei kvar tid er i samsvar med overordna mål for utviklinga av kommunen, dvs. areal- og temaplanar som gir prinsipp og retningslinjer for byggje- og utviklingstiltak i kommunen.
- Sikre at kommunen har eit oppdatert offentleg kartgrunnlag for dei føremål som blir omhandla i plan- og bygningslova.
- Yte god service og rettleiing til tiltakshavarar, innanfor dei rammer som gjeld i lovregulerte forvaltningssaker.
- Oppretthalde realkapitalen i kommunal eigedom. Sikre god drift og utvikling av kommunale bygg og anlegg slik at brukarar og medarbeidarar har gode råmer for sine tilbod og sitt virke.
- Gje den kommunale infrastrukturen (VAR) ein standard som gir innbyggjarar og næringsliv tilbod med tilstrekkeleg kapasitet og kvalitet, samt sikrar gode miljømessige løysingar til så gunstige prisar som mogleg.
- Ha eit kommunalt vegnett som dekker innbyggjarane og næringslivet sitt behov slik at transporttilbodet kan bli trygt og rasjonelt.
- Sikre at kommunen har eit godt nivå på førebyggjande arbeid på teknisk område, samt sikre at generell beredskap og vakt- og beredskapsordningar gjer kommunen budd på unormale hendingar slik at skadeverknader og konsekvensar vert så små som mogleg.

Tenester og oppgåver - generelt

Budsjettmessig har tenesteområdet 16 funksjonar og i tillegg er nokre plan-, forvaltnings-, drifts- og utviklingsoppgåver. Desse siste er budsjettmessig plasserte på andre funksjonar direkte eller via interne overføringar.

190 Drift

Budsjettmessig omfattar tenesta driftsutgifter for Teknisk drift, leiging, ingeniør v/a, formenn, fagarbeidarar uteseksjon, vaktmeistarar og reinhaldarar, samt kostnader felles maskindrif. Budsjetteknisk legg ein opp til at funksjonen skal balansere, kostnadane vert dekkja opp ved sal av tenester til dei ulike tenestestadane, kommunale bygg og anlegg. Tenesta sel og nokre tenester til kyrkjesektoren, bustadorganisasjonane og private.

Vedlikehaldsavdeling, røyrleggarar, maskinkøyrarar og reparatør, dekkar opp ein relativt stor del av drift og vedlikehald av kommunalt vatn- og avløpsanlegg, kommunalt vegnett og anlegg. Kommunal maskindrif disponerer nokre større maskiner, bla, hjullastar, veghøvel og lastebil med kran.

Kommunen kjøper tenester til brøyting og strøying av vegar, samt meir spesialiserte vedlikehaldsoppgåver på bygg(ventilasjon, elektro mv). Desse utgiftene vert belasta aktuell tenestestad direkte.

Vaktmeistertenesta dekkar heile den kommunale bygningsmassen på driftssida. Snekkarar og målar supplerer for større vedlikehald av kommunale bygg og anlegg basert på årlege vedlikehalds- og byggutviklingsprogram .

Teknisk drift har ansvar for reinhald av alle kommunale bygg, unnateke pleie/omsorg.

265 Kommunale bustader

Kommunen har ein stor bustadmasse. Ca halvparten er organisert i stifting (SLU, Stiftinga Luster Utleigebustader), og ein leilegheit i bustadbyggjelag, Steinahagen, med eige budsjett/rekneskap. Bustadmassen dekkar kommunale bustadplikter, sosiale behov, rekruttering og etablering. Utleige er administrert av Servicetorget, og ei bustadnemnd står for prioritering/inntak. Husleigesatsane vert fastsett i årleg sak om kommunale betalingsattsar. Vedlikehalds-oppgåvene vert dekkja av teknisk drift og større arbeid vert gjort når det er skifte av leigetakarar. Rådmannen v/Eigedom, ev SLU, har ansvar for sal og nybygg.

301 Plansak

Tenesta har ansvar for overordna kommune- og samfunnsplanlegging, med vekt på arealplanlegging, oppfølging av kommuneplanen sin arealdel med utarbeiding av reguleringsplanar, forvaltning av desse og handsaming av private reguleringsplanar. Tema- og utviklingsplanar for dei ulike tenestemråde skjer i regi av desse. *Det vert utarbeida årlege planleggingsprogram som følgjer budsjettet/økonomiplanen.*

302 Byggesak

Tenesta er forvaltning og tilsynsoppgåver i medhald av plan- og bygningslova, herunder arealbruksplanar i medhald av lova. Vidare oppgåver er handsaming av byggesøknader, delingssøknader, dispensasjonar frå planar og veglov, utsleppssøknader og avfallsplanar, samt tilsyns- og sanksjonshandsaming i medhald av plan- og bygningslova og ureiningslova. Kommunen sine utgifter til forvaltning etter plan- og bygningslova vert delvis dekkja av kommunal gebyrordning der satsane vert fastsett i årleg sak om kommunale betalingsattsar.

303 Oppmåling

Tenestestaden skal syta for at kommunen har eit oppdatert offentleg kartgrunnlag for dei føremål som blir omhandla i plan- og bygningslova (§2-1). Nykartlegging og periodisk vedlikehald/oppdatering av kart skjer i all hovudsak gjennom avtalt samarbeid i Geovekst og NorgeDigitalt. Kommunen forvaltar delingslova og matrikkellova og tilhøyrande tenesteproduksjon, herunder registrering i medhald av matrikkellovgjevinga. Kommunen sine utgifter til forvaltning og tenesteproduksjon vert dekkja i kommunal gebyrordning der satsane vert fastsett i årleg sak om kommunale betalingssettar. ROS-kartlegging, digitalisering av arealplanar og digitalt planarkiv har ansvars plassering på andre tenestestader.

315 Bustadbygging – bustadfelt

Budsjetteknisk vert det budsjettert nokre mindre vedlikehaldstiltak på kommunale bustadfelt som ikkje går inn under veg, veglys og VA.

Tilskot til spreidd bustadbygging: Kommunen har ytt eit tilskot på kr 75 000,- per tomt til spreidd bustadbygging etter nærare utarbeidde retningslinjer. Ordninga er avvikla frå 01.01. 2017 for nye saker.

Kommunal bustadbygging: Kommunen har store arbeidsoppgåver i å leggje til rette for bustadbygging. Planlegging, opparbeiding og utvikling av bustadfelt. Kommunen har utarbeidd retningslinjer for tildeling av tomter. Jf. elles investerings-/planleggingsprogrammet.

330 Samferdsle

Kommunen sitt ansvar og engasjement er Solvornferja. Det er avtale med Lustrabaatane AS for gjennomføring av ferjeruta. Anbodsperioden for ferja er t.o.m. 2021, ev tosidig opsjon t.o.m. -24. Fylkeskommunen gir tilskot til tiltaket med grunnlag i skuleskyss og regional utvikling/ reiseliv, kr 450.000 pr år.

Leige av kai/kaiområde vert ført på funksjonen.

332 Kommunale vegar

Kommunen har eit omfattande kommunalt vegnett, ca. 120 km og plassar/parkeringsanlegg. Vegnettet, fast dekke, grusveg og bruer skal ha kontinuerleg vedlikehald sommar og vinter. Drift og vedlikehald vert gjennomført i eigen regi og med innleige av maskiner. Brøyting vert utført via anbodkontraktar med private med avtale t.o.m. 30.04.2017. Større tiltak på vegnettet vert gjennomført som anleggsutviklingstiltak med årlege prioriteringar.

Kommunen yter tilskot til vedlikehald av privat veg (33303).

332 Trafikktryggleikstiltak

Med utgangspunkt i kommunal trafikktryggingssplan vert det gjennomført ein årleg prosess for kartlegging, planlegging og gjennomføring av mindre tiltak. Det vert søkt om midlar til tiltaka. Tiltak som får tilskot, vanlegvis om lag 50% av kostnaden, vert prioritert for gjennomføring. Driftsmidlar dekkjer mindre sikringstiltak. Eigendel til ”Aksjon skuleveg” vert finansiert over investeringsplanen.

335 Offentleg toalett

I Luster Kommune er det ein del toalett, som er opne for alle, særleg om sommaren. Det er fleire overnattings- og serveringsverksemdar, bensinstasjonar, butikkar og liknande, som i praksis har toalett som alle kan nytte. Einskilde verksemdar har grunna lokalisering meir ”offentleg” toalettbruk enn andre. Luster Kommune har ikkje driftsansvaret for mange toalett. Offentleg toalett med offentlig driftsansvar er relativt dyrt å drifte.

Her vert budsjettert tilskot til offentlig tilgjengelege toalettanlegg i kommunen og kommunen sine utgifter til eigne anlegg.

338 / 339 Førebygging mot brann og ulukker/beredskap mot brann/ulukker

SBR-IKS har ansvaret for både førebygging og beredskap mot brann/ulukker.

Gjennom SBR-IKS har kommunen ein brann- og ulukkesberedskap som ivaretek kommunen sine plikter i medhald av brannlovgevinga, deltek i ordninga for akutt ureining (IUA) og i det interkommunale selskapet ALSF (Alarmsentralen Sogn og Fjordane).

345 Vassverk

Kommunal vassforsyning er omfattande og kjenneteikna av mange og relativt små vassverk. Vedlikehald av 12 vassverk med m.a. tilhøyrande leidningsnett og basseng. Driftsovervaking av tilknytte vassverk og basseng minimum 2 gonger/dagleg og analyse av vatnet i henhald til drikkevannsforskriften. Vassprøvar vert teke kvar 14 dag. Generelt vedlikehald, lekkasjesøk og reparasjonar etter behov. Talet på vassverk gjev mange utfordringar for å sikra nok og sikker forsyning.

353 Kloakk

Som for vassforsyning er det mange anlegg for drift og ettersyn. Tilsyn på 50 kloakk-pumpestasjonar og driftsovervaking minst 2 gonger/dagleg. Kloakkprøvar vert gjennomført 4-6 gonger i året . Generelt vedlikehald, reparasjonar av pumper og staking av kloakkrør.

354 Tømming av slam

Tømming av slamavskiljarar vert gjennomført i regi av Simas. Simas har og ansvaret for fakturering av slamabonntar. Alt etter type anlegg er det tømming kvart år, anna kvart år eller fjerde kvart år.

355 Renovasjonsordninga

Kommunen får løyst sine oppgåver i det interkommunale selskapet Simas. Selskapet tek seg av innsamlingsordning og handsaming av innsamla avfall.

Simas kjøper tenester frå kommunen v/Teknisk Drift til drift av Miljøstasjonen i Gaupne.

Kommunen har sjølv ansvaret for renovasjon i sentrumsområde, utfartsområde og badeplassar. Føresetnaden er kommunal kostnadsdekning.

Styringsmål 2017

Styringsmål			Datakjelde	Status		Mål 2017
				Luster	Landet	
Felles	B	Tal saker med brot på forvaltningslova sitt krav om 3 vekers svarfrist *)	Kostra / EDB sak og arkiv	-		0
	B	Tal klagesaker m/omgjeringssvedtak	Registrering	0		0
	Ø	Økonomisk resultat i tråd med budsjett eller betre	Registrering Visma	106		<100
	M	Medarbeidartilfredsheit (skala 1-6)	BedreKommune 2014	4,8	4,6	4,6
	M	Sjukefråvær (Teknisk drift)	Fråværsstatistikk 2015	8,3		<5,0
Teknisk	B	Vasskvalitet, prøvar utanfor grenseverdi	Resultat vassprøvar	4		0
	B	Sakshandsamingstid oppmålingsforretning (snitt dg)	Kostra	65		60
	B	Andel søknader om tiltak der kommunen overskrid lovpålagt sakshandsamingstid	Kostra	7%		0

Budsjett og årsverk 2017

Tal i kr. 1000

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
190	TEKNISK DRIFT		90	
315	BOLIGBYGGING OG FYSISKE BOMILJØTILTAK	720	720	-
330	SAMFERDSELSBEDRIFTER/TRANSPORT TILTAK	2 220	2 210	-
332	KOMMUNALE VEIER, MILJØ- OG TRAFIKKSIKKERHETSTILTAK OG PARKERING	7 703	7 628	1
333	KOMMUNALE VEIER, NYANLEGG, DRIFT OG VEDLIKEHOLD	350	400	-13
335	REKREASJON I TETTSTED	305	305	-
	SUM	11 298	11 353	

330 –tilskot til private vegar er redusert til 350.000

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
301	PLANSAKSBEHANDLING	335	285	18
302	BYGGE- OG DELESAKSBEHANDLING OG SEKSJONERING	692	564	23
303	KART OG OPPMÅLING	1 721	1 533	12
	SUM	2 748	2 382	
Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
338	FOREBYGGING AV BRANNER OG ANDRE ULYKKER	650	600	8
339	BEREDSKAP MOT BRANNER OG ANDRE ULYKKER	4 595	4 480	3
345	DISTRIBUSJON AV VANN	-4 110	-3 910	5
353	AVLØPSNETT/INNSAMLING AV AVLØPSVANN	-2 531	-2 236	13
354	TØMMING AV SLAMAVSKILLERE, SEPTIKTANKER O.L.	-100	-100	-
355	INNSAMLING AV HUSHOLDNINGSAVFALL	-300	-300	-
	SUM	-1 796	-1 466	

301 –litt auka kjøp av tenester.

302 – auka kostnader byggesaks kontroll, litt lågare inntekter.

303 – auka stilling, 10% netto budsjettert

Årsverk:

2014	47,8 årsverk
2015	47,1 årsverk
2016	50,1 årsverk (+ reinhaldar, røyrliggjar, byggesak...)
2017	50,5 årsverk (+ oppmåling, reinhaldar)

Særskilt om 2017

Eigedom og anlegg; Drift, vedlikehald og utvikling (190, 265,315)

- Styrka vedlikehald av grøntområde.
- Utvide overvåkingsanlegget innan va. Prioriterer anlegg i utkantanlegga. Dette vil gje tryggare og sikrere drift.
- Arbeide aktivt med lekkasjesøk og førebygging med mellom anna utskifting av gamle leidningar og pluggkøyning/utspyling av vassleidningar. Bruke eige kamera til å sjekke lekkasjar/tilstand på leidningsnettet.
- Arbeide med kartoppfølging med direkte innlegging av hendingar/bilete ute i felten
- Arbeidet med oppfølging av enøkplan, gjennomføring av enøktiltak og betre styring av energibruken, kompetanseheving, utnytting/bruk av SD-anlegg skal ha fokus.
- Arbeid med adresseprosjektet for heile kommunen starta opp i 2014. Adressenamn er vedtekne, og arbeidet med tildeling av adresse er nærmar seg fullført. Arbeidet fortset i 2017 med skilting.
- Det er eit mål om auka aktivitet innan geodataområdet, m.a. via regionalt samarbeid. Det vil på sikt gje vinstar, også på andre forvaltningsområde.
- Kompetansebygging innan eigedomsforvaltning av kommunale bustadar
- Arbeide for å få tilbod om offentleg toalett i Gaupne og Solvorn

- Timeskriving kommunale arbeidarar vert gjort digitalt, ikkje på papir, dette gjeld alle. Ta i bruk mobiltelefon til timeregistrering snarast råd - dvs. vidareutvikle systemet me har i dag.
- Arbeidsoppgåver vaktmeisterar og fagarbeidarar, må avklare kva som er eigaroppgåver og kva som er brukaroppgåver.
- Det vert gjort ein ny gjennomgang av reinhaldsområdet der og reinhald innan pleie og omsorg vert vurdert integrert i ei samla ordning for heile kommunen.
- Det er ønskeleg å ta i bruk meir maskinelt utstyr til reinhald - nye Hafslø barne- og ungdomsskule og Luster ungdomsskule peikar seg ut som aktuelle bygg. Reinhaldskostnadane er budsjettert ned i framlegget.(samla om lag 500.000)
- Tilskot til bygging utan kommunal VA vert avvikla. Dei som har vedtak, søkt/starta i 2016 får tilskot som rekna med. Innsparing frå 2018 og utover.

Plan og byggjeaktivitet (301, 302, 303)

- Reguleringsplanlegging vert prioritert i 2017, jf planleggingsprogram.
- Betalingsattsar oppmåling er auka med 3 %. Satsane er per i dag på same nivå som i nabokommunane, med unntak av Sogndal, som ligg vesentleg høgre.
- Innan oppmåling blir det rekna med nedgang i stillingsstorleik for nokre tilsette i dag. Det er tilsett ny oppmålingsingeniør, lønsbudsjetten må aukast tilsv. 10% stilling. Dette er lagt inn i talbudsjetten.
- Betalingsattsar byggesak dekkar og mindre andel av sjølvkost og kommunen har relativt låge satsar. Satsane er auka med 5 %

Infrastruktur, veg og anlegg (330, 332, 333, 335, 338, 339, 345, 353, 354, 355)

- Trafikktryggingstiltak/aksjon skuleveg 2017, tek utgangspunkt i plan m/tiltaksliste.
- Tilskot til private vegar er redusert til 350.000.
- Følgje opp nytt brannsikringsanlegg og vasspostar i Solvorn.
- Vurdere om det skal gjennomførast fleire brannsikringstiltak i Solvorn.
- Driftstilskot SBR IKS er på nivå med 2016. Det vert pålagt feiing og feiegebyr for fritidseigedommar. Gebyr vert auka med 4% og fritidseigedommar får minstegebyr.
- Investeringsprogrammet gir omtale av dei prioriterte VA-investeringane for 2017. *Avgiftsnivået vatn vert auka med 3 % der det er om lag 100% sjølvkostinndekking. Avgiftsnivået avløp vert auka med 5 %, her er sjølvkostinndekkinga om lag 90%, jf betalingsregulativet.*
- Simas har sagt opp gjeldande driftsavtale for miljøstasjonen, ny driftsavtale frå 01.01.2017. Også i ny avtale vil Luster kommune/ teknisk drift vil vere sterkt inne i drifta av miljøstasjon. Det er vedteke ny forskrift for renovasjon- og slam. Det vert pålagt renovasjonsordning for alle fritidseigedommar. Renovasjonsgebyr vert justert med 4 % etter framlegg frå Simas.
- I samband med ny kontrakten for ferjeruta Solvorn - Urnes skal kommunen arbeide for å utvide tal parkeringsplassar i Solvorn.
- Etablere KTP- Luster (Kommunal Transport Plan – Luster)
- Gjeldande kontraktsperiode på brøyting går ut våren 2017. Ny periode må lysast ut på tilbod, og entreprenørar tilsetjast. Vurdering av roder, standard og opplegg vert drøfta.

Tiltak 2017 frå samfunnsdelen til kommuneplanen:

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
Gjennomgå kommunen si drift av kommunale samfunnshus og private forsamlingshus	Tar utgangspunkt i Plan for lokale kulturhus 2010 – 2021, vedteken i Luster kommunestyre 24.09.2009.	Bygdelaga
Etablera ein «KTP-Luster» (Kommunal TransportPlan – Luster) som grunnlagsdokument for kommunen si satsing og prioritering på offentleg transport/og kommunikasjonsnett i kommunen med fokus på desse oppgåvene: <ul style="list-style-type: none"> - Fylkesvegar - Kommunale vegar - Private vegar – tilskotsordn. - Gang- og sykkelvegnett - Veglys - Parkeringsplassar i utfartsområde - Ferjedrift - Anlegg for drivstoffylling for småbåtar - Ladestasjon for el-bil i Gaupne 	For å få ei effektiv og økonomisk drift av vegar, samt nybygging og endring vegar er det å ha ei langsiktig plan ynskjeleg. Sjølv om arbeidet startar opp i 2014 så vil det truleg ikkje verta fullført før i 2015. Arbeidet er starta opp, vidareførast og ferdiggjerast i 2017.	Fylkeskommunen, SVV
Utarbeida ein strategi for anlegg og vedlikehald av alle offentlege park/grøntområde	Redusert standard på grøntområde, spesielt i Gaupne sentrum. Dette gjeld spesielt blomster, trær og andre buskvekstar. Må leige inn nødvendig ressurs til å "shine opp", oppgradere grøntareala våre.	
Stimulera fellesorgan som bygde- og grendelag til å utvikla aktuelle uteområde, og premiera lokale initiativ til opprydding og opprusting av sine nærmiljø	Sjøast i samanheng med punkt om utarbeide strategi for anlegg og vedlikehald av alle offentlege park/grøntområde	Bygdelag

Tiltak etter 2017 (økonomiplan) frå samfunnsdelen til kommuneplanen:

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
Kommunal utbygging og utvida Offentleg-Privat-Samarbeid (OPS)	I samband med utbygging av byggjefelt er dette aktuelt, og som allereie er gjennomført	Private aktørar
Delta med finansiering i spesielle infrastrukturtiltak om det kan etablerast vinn-vinn	Må først definere/registrere infrastrukturtiltak som kan vere aktuelle	Fylkeskommunen, Vegvesen
Aktiv tilrettelegging for bygging av fritidshusvære /hytter i kommunen		Private

6.8 Tenesteområde Næringsutvikling og naturforvaltning

Organisering

Tenesteområdet er organisert i ei stabseining (næring) og ei resultatseining (landbruk og naturforvaltning).

Overordna mål

- Halda oppe talet på arbeidsplassar i kommunen, både i landbruket og andre næringar.
- Føre vidare den kommunale næringspolitikken som skissert i k-sak 11/16: «Grunnlaget for handsaming av nærings saker i Luster kommune».
- Leggja til rette for fast busetnad i heile kommunen, jf areal- og eigedomsforvaltninga.
- Leggja til rette for friluftsliv og sikra innbyggjarane tilgang til jakt og fiske.
- Ta vare på eit representativt tverrsnitt av naturtypar og naturkvalitetar for framtidige generasjonar og sikra levelege vilkår for vilt og fisk
- Ta vare på kulturlandskapet og få redusert/stansa attgroinga.
- Gjera berekraftig utvikling til eit overordna prinsipp ved all planlegging og drift.

Tenester og oppgåver - generelt

320 Kommunal næringsverksemd

- Gjeld i hovudsak inntekter ved sal av konsesjonskraft, jf kommentar innleiingsvis.
- Leigeinntekter for næringsbygg er budsjetterte på bakgrunn av avtalar. Avtalane baserer seg på prinsippa for husleigenivå på kommunale næringsbygg som vart vedteke i budsjettet for 2012

325 Tilrettelegging og hjelp for næringslivet

- Kontakt/samarbeid med næringslivet og samarbeidande partar som Innovasjon Noreg, fylkesmannen si landbruksavdeling, fylkeskommunen, næringsnettverket i Sogn og bankvesenet.
- Forvalte kommunen sitt konsesjons- og næringsfond.
- Delta i utviklinga av den regionale arbeidsmarknaden.
- Ha ledige næringsareal og tilgang til bygg for næringstiltak
- Delta i utvikling av kompetansen i næringslivet
- Kommunen skal ha ei aktiv rolle i arbeidet med å vidareutvikla reiselivet

329 Landbruksforvaltning

- Betra lønsemda innan tradisjonelt landbruk
- Få bestanden av rovdyr ned på streifdyrnivå
- Få etablert lønsame tilleggsnæringer på gardsbruk
- Leggja til rette for "Inn på tunet"-tilbod
- Handsama og kontrollera saker i høve Innovasjon Noreg (IBU-ordninga).
- Hjelpa dei som tek kontakt med søknader til Innovasjon Noreg.
- Handsama saker etter gjeldande lovverk (jordlov, konsesjonslov, odelslov mv).

- Følgja kommuneplanen ved avgjerder som vert fatta i areal- og eigedomsforvaltninga, t.d. ved å utøva ein liberal frådelingspolitikk av bustadtomter på uproduktiv mark.
- Sakshandsama og kontrollera statlege støtteordningar som areal-, kulturlandskaps- og produksjonstillegg for landbruket, SMIL-midlar mv.
- Landbruksfagleg rettleiing og planlegging.
- Handsama saker om elveforbygging og kraftutbygging
- Føra tilsyn med elveforbyggingar i samsvar med instruks frå NVE. Synfara alle anlegg minst kvart femte år. Ein jamn aktivitet tilseier kontroll av ca 25 anlegg årleg.
- Administrera veterinærordninga for kommunane som inngår i Luster veterinærdistrikt. Syta for tilgang til veterinær heile døgnet, alle dagar i året. Betala ut godtgjeringar og tilskot.

360 Naturforvaltning

- Viltforvaltning, fiskeforvaltning, miljøforvaltning og forvaltning av verneområde
- Utføra naturoppsyn etter avtalar med ulike oppdragsgjevarar. I tillegg utføra oppsyn på område der kommunen sjølv er sett til å handheva regelverk.
- Oppfølging av handlingsprogram for friluftslivet i gjeldande kommunedelplan.
- Følgja opp handlingsprogrammet i kommunen sin vedtekne miljøplan
- Arbeida for å få staten til å ta større ansvar for uttak av skadedyr/rovdyr.
- Gjennomføra dei kommunale oppgåvene med jegerprøven i samsvar med instruks.
- Arbeida med miljøfagleg rettleiing og yta hjelp til skular i prosjektarbeid i den grad det er kapasitet til det.
- Forvalta verneområde kommunen har fått ansvaret for i tråd med gjevne vernereglar og innarbeidd praksis i kommunen.
- Samarbeida med forvaltningsstyra og statlege stillingar knytt til oppsyn og forvaltning av verneområde.
- Følgja opp igangsette prosjekt under ”Naturarven som verdiskapar”.
- Arbeida for å få grunneigarane til å ta eit større ansvar for hjortevidtforvaltninga og tilretteleggja for gjennomføring av prosjektet for bestandsretta forvaltning.

Styringsmål:

Styringsmål			Datakjelde	Status		Mål 2017
				Luster	Landet	
Felles	B	Tal saker med brot på forvaltningslova sitt krav om 3 vekers svarfrist *)	Kostra / EDB sak og arkiv			0
	B	Tal klagesaker m/omgjæringsvedtak	Registrering	0		0
	Ø	Økonomisk resultat i tråd med budsjett eller betre	Rekneskap Visma	100%		<=100%
	M	Medarbeidertilfredsheit (skala 1-6)	BedreKommune 2014	4,5		4,5
	M	Sjukefråvær	Fråværsstatistikk	1%		<1%
Ten omr	B	Andel saker innan naturforvaltning med fristbrot (tilskotsordningar)	Registering	0		0

B = Brukarmål, M = Medarbeidarmål, Ø = Økonomimål

Budsjett og årsverk 2017

Tal i kr. 1000

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
285	BREIBAND	?	?	
320	KOMMUNAL NÆRINGSVIRKSOMHET	-290	-277	5
321	KONSESJONSKRAFT, KRAFTRETTIGHETER OG ANNEN KRAFT FOR VIDERESALG	-8 000	-6 150	30
325	TILRETTELEGGING OG BISTAND FOR NÆRINGSLIVET	2 993	3 154	-5
329	LANDBRUKSFORVALTNING OG LANDBRUKSBASERT NÆRINGSUTVIKLING	3 862	3 755	3
360	NATURFORVALTNING OG FRILUFTSLIV	581	642	-10
	SUM	-854	1 124	

285 Tilskot til breidbandsutbygging i kommunen har vore støtta med om lag 1 million kroner netto pr.år.

Tilskotet har vore og er føresettt fondsfinansiert. Nivå vil variere etter kva prosjekt ein får anna finansiering til.

325 reduksjon bedriftsutviklingstilskot.(budsjettet -150.000)

329 tilskotsordning redusert 81.000.

360 miljøtiltak redusert 65.000.

Årsverk:

2015: 4,5 årsverk (Herav 1,0 næring)

Landbruk er ned 0,5 årsverk frå 2014

2016: 5,5 årsverk

2017: 5,5 årsverk

325 Tilrettelegging og hjelp for næringslivet

Luster kommune skal vere aktiv i høve delfinansiering av både små etablerarprosjekt og større satsingar i næringslivet. Det er fleire interessante utviklingsprosjekt under gjennomføring og på planstadiet i næringslivet i Luster.

I februar 2016 i k-sak 11/16 vedtok kommunestyret;

”Grunnlag for handsaming av nærings saker i Luster kommune”, styringsdokument for både administrativ og politisk handsaming av nærings saker.

Det var ingen større endringar i dokumentet. Det var ei drøfting om renta på lån i næringsfondet som er 4%, skulle endrast. Renta vert 4% også framover.

I 2014 vart det vedteke at kommunale lån kan utgjere 20% av den totale kostnaden for eit prosjekt, tidlegare var det 30%. Det har ført til at utlåna i 2015 og 2016 går noko ned.

- Det vert rullering av dokumentet, ”Grunnlag for handsaming av nærings saker i Luster kommune” i kommunestyret februar 2017.
- Arbeidet med felles kompetanseutvikling for næringslivet vil bli vidareført med fleire temamøte vinteren 2017. Dette vil skje i samarbeid med næringslivet. Dette er arrangement der Luster kommune og Luster Sparebank samarbeider om det praktiske. Det er og møte og kurs på regionalt nivå der både Luster kommune og næringslivet i Luster er aktive deltakarar.
- Posten «Aktivitetsplan reiseliv» har i 2016 hovudsak vore nytta til finansiering av Luster kommune sin del av økonomisk bidrag til selskapet Visit Sognefjord AS. Selskapet har ein offensiv strategi for å gjere Sognefjorden til eit endå betre reisemål, og gjere næringa endå viktigare for regionen. Luster kommune har gjennom vedtak bunde seg til ein treårig avtale om økonomisk støtte til Visit Sognefjord. Visit Sognefjord har eit samarbeid med både skisentera og bedrifter elles om å vidareutvikle vintersesongen i Sogn. Sesongen 2016 har vore god for reiselivet i kommunen. Det er fleire verksemder som arbeider med utviklingsprosjekt framover mot sesongen 2017.
- Gjennom Sogn Regionråd er no alle næringsansvarlege i kommunane i eit samarbeidande nettverk. Dette arbeidet vil halde fram. Vidareutvikling av næringslivet i regionen og den regionale arbeidsmarknaden er sentralt i dette arbeidet.
- I 2016 har Luster kommune delteke i «byregionsamarbeidet» mellom Leikanger, Sogndal og Luster. Dette samarbeidet går vidare fram til sommaren 2017 med midlar frå Kommunal og moderinsjeringsdepartementet. Det vert arbeidd med tre hovudtema:
 1. Korleis kan kommunane utnytte tilflyttingspotensialet knytt til nye former for friluftsliv og aktivitetsbasert reiseliv?
 2. Korleis kan kommunane bidra til å sikre eksisterande , og leggje til rette for nye statlege og fylkeskommuanle arbeidsplassar i kommunane?
 3. Korleis kan vi kople og utnytte kompetansmiljøa i kommunane til innovasjon og nyskaping?

I 2016 har dei store reformene innan offentleg forvaltning og kva det kan få å bety for Sogn hatt hovudfokus, det vil nok vere sentralt i siste delen av prosjektet.

- I 2016 er det nye Galdatoppen Næringsområde på Hafslo teke i bruk. Fleire tomtar er selde, men det er enno att fleire ledige tomtar.
 - I 2016 var eit godt år for Sogn Skisenter og den nye Sognaheisen fungerte godt. Arbeidet med reguleringsplanen vil bli ferdig i 2017.
 - Utbygging av breiband pågår på fleire stader i kommunen. I 2015 søkte Luster kommune om statlege midlar og fekk til fiberutbygging på Skjolden. Dette prosjektet vart ferdig tidleg i 2016. Hausten 2015 var det og klart at Luster kommune sin søknad om statlege midlar til Luster/Dale var prioritert. Det er no utbygging av breiband her, ferdig vinteren 2017. Elles vil det bli vidare arbeid med kommersiell utbygging av fiber på Hafslo, Nes og Indre Hafslo i 2017.
- Luster kommune sin søknad om statlege midlar til fiberutbygging i Jostedalen fekk tilslag hausten 2016. Det vil no bli lyst ut eit prosjekt på anbud med planlagd utbygging frå våren 2017.

329 Landbruksforvaltning

- Gardsformidlingsprosjektet er avslutta og oppgåver som naturleg ligg til kommunen på saksområdet vert dekkja av faste stillingar i organisasjonen.
- Gebyrsatsane på budsjettområdet er gjennomgådde og oppjusterte i tråd med prisstigninga, ev litt over.
- Etter å ha vore uendra frå 2008 vart det kommunale stimuleringstilskotet til veterinærtenesta prisjustert på budsjettmøtet for 2016. Satsane er føreslegne vidareført i 2017 utan prisjustering. Dei andre kommunane i veterinærdistriktet deltek også i ordninga. Det er utfordrande å sikra stabil bemanning til vaksamarbeidet for veterinærtenesta, men frå hausten 2016 har det på nytt vore full bemanning. Det knyter seg også uvisse til dyrlegekontoret i Gaupne på grunn av at huseigar har signalisert anna utnytting frå våren av.
- Regelstyrde utbetalingar til landbruksføremål svingar frå år til år. Etter førre innsparingsrunde har det dels vore utfordrande å halda utbetalingane innanfor tildelt budsjetttramme. I framlegget ligg det ytterlegare ein mindre reduksjon, 81.000 og ordningar må tilpassast råma.
- Næringsstøtte til landbruket vert finansiert over næringsfondet og vil inngå i rulleringa av styringsdokumentet for nærings saker vinteren 2017.
- Kommunen deltek i skogsamarbeid for å fremja forvaltning og utviklingsarbeid i skogbruket i regionen, støtta av FM.
- Det er etablert «storfeprosjekt» for vidare satsing på det området.

360 Naturforvaltning

Stillinga som fjelloppsyn er vidareført i 50% stilling. Ny person kom på plass frå august av etter at stillinga hadde stått ledig frå i mai. Den faste naturforvaltaren kom på plass att i full stilling frå august etter avslutta permisjon frå deler av si stilling.

- Igangsette prosjekt frå naturarvprosjektet vert i hovudsak vidareført av fjelloppsynet
- Med godkjenning frå fylkesmannen kan fiskefondet også nyttast til vilttiltak. Skotpremien for raudrev vert finansiert herifrå og har vore uendra i over 40 år. Etter innspel frå beitenæringa er den føreslegen auka frå 300 kr i dag til 600 kr. Auken vil ikkje gå ut over andre område ettersom fiskefondet er eit bunde driftsfond med eigne vedtekter som sterkt regulerer bruken.
- Kommunen forvaltar verneområda som i si heilheit ligg innanfor kommunen sine grenser. For Nigardsbreen sin del har dette vorte eit krevjande ansvar med fleire ulukker og nestenulukker. Det har difor vore påkrevd med ekstrainsats innan oppsyn og informasjon. Denne har vore dekkja av statlege midlar, ei ordning som er forutsett vidareført.
- Budsjettering til miljøverntiltak er redusert med 65.000(315-250.00)
- Kommunen deltek i regionalt FOU-prosjekt; Forvaltningssystem for fleirbruk av utmark.

Tiltak 2017 frå samfunnsdelen til kommuneplanen:

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
Aktivt arbeida for auka tilflytting i alle delar av kommunen gjennom felles tilflyttingsprosjekt	Hausten 2013 vart prosjektet «Folk i fleire hus» avslutta. Sjå omtale ovafor. Det er ikkje noko eige prosjekt for tilflytting i kommunen no. Luster kommune vil likevel ha fokus på tilflytting ved å legge til rette for nye innbyggjarar (bustadfelt, bustadbygging og arbeidsmarknad). Det er og viktig å ta godt vare på dei som har flytte til kommunen. I «byregionsamarbeidet» mellom Leikanger, Sogndal og Luster vil eit av dei tema det vert arbeidd med: Korleis kan kommunane utnytte tilflyttingspotensialet knytt til nye former for friluftsliv og aktivitetsbasert reiseliv?	

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
Gjennomgå grunnlagsdokument for næringsaker / landbrukssaker i kvar valperiode	Grunnlagsdokumentet skal reviderast i kommunestyret vinteren 2017	
<p>Leggja til rette for:</p> <ul style="list-style-type: none"> -nye og eksisterande kompetanse-arbeidsplassar -nye og eksisterande industrielle verksemdar med høgt teknologinivå og marknadsfokus -ein arena for nettverksbygging og samhandling i næringslivet -satsing i energisektoren -å vera vertsskap for regionale samarbeids-tiltak 	<p>Kommentar:</p> <p>Punkta er ein del av det «daglege næringsarbeidet», og vert arbeidd med kontinuerleg.</p>	
Støtta opp om vidareutvikling av Sogn Skisenter	Utviklingsprosjektet ved Sogn Skisenter som vart vedteke i kommunestyret er komme godt i gang. I dette arbeidet skal det arbeidast fram grunnlag for ein ny reguleringsplan for «sentrale område på Heggmyrane». Denne reguleringsplanen vil bli ferdig i 2017. Den nye Sognaheisen fungerte godt vinteren 2016.	
Arbeida for tilrettelegging av effektive datakommunikasjonsløyningar i heile kommunen.	<p>Det er etablert fiber gjennom kommunen og frå Gaupne til fremst i Jostedalen. Det meste av næringslivet har tilbod om fibertilgang.</p> <p>Gaupne, deler av Hafslo, Solvorn og Nes har fått fiber.</p> <p>Luster kommune har fått statlege tilskot til utbygging av fiber på Skjolden (ferdig), Lustrabygdi (under arbeid) og Jostedalen Nord (skal lysast ut på anbod hausten 16 og byggast i 2017).</p> <p>Det vert arbeidd med fiber til fleire på Hafslo og Indre Hafslo i 2017.</p> <p>Veitastrondi har fått fiber fram til bygda hausten 2016.</p>	

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
	<p>Private kundar har elles breiband gjennom kopar (DSL) eller radiobasert breiband. Hausten 2013 vart det betre radiobasert breiband til fleire grender i kommunen. Enno står det att «hol» som må tettast. På sikt bør målet vere flest mogeleg med fibertilgang.</p> <p>Det er og komme på plass fiber og forbeta mobilforhold på Turtagrø i eit samarbeid mellom Telenor, Luster kommune, Turtagrø hotell og Hydro Energi.</p> <p>Mobildekninga er stort sett bra i kommunen, men enno dårleg einskilde stader med fast busetnad. Hausten 2015 hadde kommunen møte med deknings sjefane i både NetCom og Telenor. Fleire basestasjonar i Luster kommune er no bygde ut med 4G, etter planen vil det i i løpet av 2017 bli bygd 4G til alle basestasjonane i Luster kommune.</p>	
<p>Sikra at attraksjonar og aktivitetar i Luster får sin rettmessige fokus gjennom Visit Sognefjord, gjennom samordna marknadsføring og profilering av attraksjonane i kommunen</p>	<p>Visit Sognefjord fungerer godt og med god oppslutnad frå næringa i Luster. Det har vore arbeid med strategiplanar for selskapet der næringa i Luster er involvert.</p>	
<p>Støtta vidareutvikling og etablering av nye aktivitetsverksemdar i reiselivet etablering av nye.</p>	<p>Luster kommune har ei stor breidde i aktivitetsbedrifter i reiselivet, truleg ei av dei beste samlinga aktivitetsbedrifter i heile FjordNoreg. Luster kommune prioriterer medverknad til utvikling og vekst i etablerte aktivitetsverksemdar og utvikling av nye.</p>	
<p>Støtta større tilskipingar som skapar omsetning for besøksverksemdene og som</p>	<p>Dette er eit område som ligg under kultur sitt ansvar. Tilskipingar som har mål om å nå utanfor regionen og som skapar god profilering av kommunen, skal prioriterast.</p>	

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
skapar profilering for kommunen og regionen		
Fremja Lustrabadet som attraktivt reisemål i Luster	Lustrabadet er eit tilbod som vert nytta av tilreisande, særleg nordmenn. Potensialet for meir bruk av tilreisande er til stades.	
Ureinining, fjerning av skrot	Arbeid pågår kontinuerleg. Lovverket skal nyttast for å påleggja private å rydda opp på private område, kommunen skal ha ekstra fokus på sine egne område. Dei store oppryddingsprosjekta i Flåten og i Fortun er ferdigstilt med kommunal medverknad.	
Fjerning av framande og skadelege artar	Koordineringsansvar ligg i første rekke til fylkesmannen, i verneområde vernestyresmakt. Kommunen kan gje tilskot gjennom SMIL-ordninga ved gjennomføring av tiltak.	
Snøskuterløyper	Luster vart godkjend som deltakar i forsøksordninga med faste løyper for snøskuterterkøyring og fekk på plass kommunal forskrift om ordninga og har gjennomført pålagd kartlegging av alle friluftsområda i kommunen. Aktuelle løyper er konsekvensutgreidde, men ingen av dei oppfyller kravet om grunneigargodkjenning. Av formelle årsaker stoppa regjeringa forsøket og sette i staden i gang arbeid med lovendring på området. Kommunane kan no styra dette på nærare fastsette vilkår, m.a. reguleringsprosess.	.
Stimuleringstiltak for å:	Luster kommune har ei rekke ordningar på området. Gjennomgangen av grunnlaget	

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
1. få ungdom til å ta over gardsbruk 2. gjera bruka meir lønsame på sikt	for handsaming av næringssaker våren 2014 gav som resultat at storleiken på lån til bruksutbygging i landbruket vart noko nedjustert i høve til tidlegare, men framleis er dette ei god ordning for landbruket. Gjennom rådgjeving, planlegging og anna tilrettelegging har kommunen aktivt medverka til høg aktivitet innan bruksutbygging.	
Vektleggja rådgjeving for å oppnå: - auka driftsomsfang innan husdyrnæringar - fleire fellesdriftløysingar - samarbeid mellom skogeigarar - høg og relevant fagkompetanse hjå næringsutøvarane - gode fagmiljø med smittande optimisme	Våren 2016 vedtok kommunestyret at Luster skal gå i gang med sitt eige «storfeprosjekt» innanfor ei totalramme på 1,0 mill. kroner. Styringsgruppe er nedsett bestående av ein representant frå TINE, ein frå produsentlaget i Luster og ein frå Luster kommune.	Produsentlaget i Luster, TINE
Utarbeida heilskaplege arealplanar/planar for skogbruket	Arbeid som pågår kontinuerleg.	
Forvalta lovverket aktivt for å nå måla om bruksstruktur og busetjing	Arbeid som pågår kontinuerleg. Dei overordna måla i kommuneplanen er retningsgjevande for alt arbeid innan forvaltning og rådgjeving som eininga utfører	
Miljøsertifisering	Det er oppretta samarbeid med Sogndal om miljøsertifisering av verksemdar. Skal vurdere aktuelle tiltak for å oppgradere Luster rådhus til miljøfyrtårn	

Tiltak etter 2016 (økonomiplan) frå samfunnsdelen til kommuneplanen:

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
Stimulera til etablering av næringsfellesskap	Luster kommune vil til ei kvar tid arbeide for at det finst ledige lokale for etablerarar. Det er eit mål å få etablert slike lokale i felleskap, slik at ein kan oppnå gevinstar ved gode arbeidsmiljø.	
Leggja til rette for bygdeutviklingsprosjekt som er retta mot tilleggsnæringar i landbruket	Det to-årige, bygdeutviklingsprosjektet "Matopplevingar i Luster" vart avslutta hausten 2016. Prosjektrapport er under ferdigstilling. Det syner seg krevjande driva utviklingsarbeid av dette slaget utan faste stillingsressursar.	Bygdelaga

6.9 Tenesteområde Kultur

Organisering

Tenesteområdet er organisert slik: Biblioteket som eiga tenesteeining, Lustrabadet som eige KF, kulturskulen som interkommunal ordning (Sogn kulturskule) med Leikanger som vertskommune og øvrige kulturtilbod og tiltak som ein del av rådmannen sin stab.

Overordna mål

Dei overordna måla er nedfelt i kommuneplanen, kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet (2016-27), plan for lokale kulturhus (2010-21), kommunedelplan for forvaltning av kulturminne og fagplanar om barn og ungdom og rusførebygging. Dei overordna måla er:

- Gje innbyggjarane tilgang til moderne og tilpassa kulturanlegg,
- Utvikle eit mangfald av lag organisasjonar og stimulere til auka aktivitet i desse,
- Stø opp om profesjonelt kulturarbeid og vurdere tilskot til ungdom som har valt å satse ”profesjonelt” innan ei kulturell ytring,
- Satse på private investorar i bygging og drift av større kulturanlegg,
- Skape ”Lustraidentitet” og ta vare på språkleg kulturarv (nynorsk, dialekt, stadnamn),
- Nytte kultur som potensiale for næringsaktivitet.

Tenester og oppgåver - generelt

231 Aktivitetstilbod barn og unge/tilskot til lag og organisasjonar.

Ordninga er regulert i reglement for tilskot til kulturføremål (2016-2019).

365 Kulturminnevern

Koordinere den kommunale innsatsen innan kulturminnevernet, museum og lokalhistorisk arbeid. Aktiviteten er forankra i eigen kommunedelplan og i tilskotsreglementet.

370 Bibliotek

Funksjonen omfattar aktiv formidling av kunnskap og kultur i høve Biblioteklova.

377 Kunstformidling og utsmykking

Medverke til den offentlege satsinga på formidling av eit profesjonelt kulturtilbod i Den Kulturelle Skulesekken og andre kulturformidlingsprosjekt der kommunen er part. Ordninga skal vidareførast innan gitte rammer (budsjett, eksterne tilskot). Tilsvarande også for det som gjeld utsmykking av offentlege hus og anlegg.

380/386: Drift av idrettshall og samfunnshus

Gaupne idrettshall er lagt opp som kommunal aktivitet for skulane og barnehagane i Gaupne for gymnastikk på dagtid. Luster idrettsråd (brukarstyre) fordeler brukartid på ettermiddag og helg. Avtale av 2008 regulerer bruken av hallen (fordeling av tid, reglar for utleige/satsar/ betaling/ekstravask). Den gamle gymnastikksalen ved Luster ungdomsskule inngår også som ein ressurs for bruk på ettermiddag og kveldstid.

Jostedal samfunnshus er lagt opp som kommunal aktivitet for skule og barnehage sin bruk av gymnastikksal/symjebasseng på dagtid og frivillige lag/organisasjonar på ettermiddag/kveld. Eigen avtale med Jostedal bygdelag regulerer drift med badevakt og tilgang til symjebasseng. Den økonomiske delen av avtalen er på kr 15.000 i tilskot og disponering av bill. inntekter. Luster kommune betalar for straum og reinhaldsmidlar.

Fjordstova i Skjolden har ein eigen avtale om drift av symjebasseng, gymnastikksal og off. toalett. Budsjettet kjøp av tenester. Avtalen vart politisk handsama i k-sak 60/04.

380 Idrett

Området er regulert av kommunal plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. I samsvar med vedtak om bygging av anlegg finansiert med spelemidlar garanterer kommunen for at anlegga skal vera opne og drivast forsvarleg. Tilskot til drift er regulert i reglement for tilskot til kulturføremål. Sogn Skisenter får eit årleg driftstilskot, og det er føresett årleg driftstilskot til Lustrabadet.

383 Musikk- og kulturskule

Skulen vert organisert som eit interkommunalt samarbeid mellom Leikanger, Sogndal og Luster, med felles administrasjon og Leikanger som vertkommune.

385 Prosjektretta kulturtiltak

Funksjonen er samansett av kommunal finansiering av tilskot til nærmiljøanlegg, kulturpris/ kultur-stipend og tilskot til Luster frivillegsentral.

391 Kyrkja mv

Kontaktledd/rammeansvarleg for overføringar til kyrkjer, kyrkjegardar og andre trussamfunn.

I tillegg til ovannemnde funksjonar medverkar administrasjonen også innan planlegging, informasjonstiltak, prosjektarbeid, regionale samarbeidstiltak, større kulturarrangement, kontaktverksemd regionalt og nasjonalt/internasjonalt.

Styringsmål 2016

Styringsmål			Datakjelde	Status		Mål 2017
				Luster	Landet	
Felles	B	Tal saker med brot på forvaltningslova sitt krav om 3 vekers svarfrist *)	Kostra / EDB sak og arkiv			0
	B	Tal klagesaker m/omgjeringssvedtak	Registrering			0
	Ø	Økonomisk resultat i tråd med budsjett eller betre	Rekneskap 2014 Visma	97		<100
	M	Medarbeidartilfredsheit (skala 1-6)	BedreKommune 2014			
	M	Sjukefråvær	Fråværsstatistikk 2014			
Teneste	B	Tal utlånte bøker pr. innbyggjar	Nasjonallbiblioteket	6,6		
	B	Utlån av alle medium frå bibliotek pr. innbyggjar **	Nasjonallbiblioteket	8,8		

B	Andel av elevar i kulturskolen, av tal barn i alderen 6-15 år	SSB			
B	Tal besøk i biblioteka	Registrering			

B = Brukarmål, M = Medarbeidarmål (obs - ikkje tal pga for få personar), Ø = Økonomimål

*) Dette styringsmålet er nytt og registrering av ev. avvik/status vil bli gjort frå og med januar 2016.

**Utlånstala folkebibliotek vil gå ned i 2015. Lånegruppa frå Luster vidaregåande skule er borte, jf omlegging..

Budsjett og årsverk 2016

Tal i kr. 1000

Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
231	AKTIVITETSTILBUD	500	600	-17
365	KULTURMINNEVERN	100	100	-
370	BIBLIOTEK	2 345	2 321	1
375	MUSÉER	236	200	18
377	KUNSTFORMIDLING	55	50	10
380	IDRETT OG TILSKUDD TIL ANDRES IDRETTSANLEGG	1 803	1 900	-5
381	KOMMUNALE IDRETTSBYGG OG IDRETTSANLEGG	3 695	3 600	3
383	MUSIKK- OG KULTURSKOLER	2 608	2 597	-
385	ANDRE KULTURAKTIVITETER OG TILSKUDD TIL ANDRES KULTURBYGG	2 076	2 211	-6
386	KOMMUNALE KULTURBYGG	960	860	12
	SUM	14 378	14 439	
Funksjon		Bud 2017	Bud 2016	Endring i %
390	DEN NORSKE KIRKE	6 135	6 013	2
392	ANDRE RELIGIØSE FORMÅL	165	210	-21
	SUM	6 300	6 223	

231 –reduksjon i tilskot.

375- auka tilskot til Sogn Folkemuseum.

380- reduksjon tilskot, friområde og refusjon drift, 50+50.000.

385- reduksjon i støtte til lokale kulturhus m/130.000

Årsverk:

2015 3,5 årsverk

2016 3,5 årsverk

2017 3,5 årsverk

Særskilt om 2017

- Tilskotsordningar er regulerte av eige reglement (jfr. reglement for tilskot til kulturføremål 2016-2019). Føringar i reglementet tilseier at føremål retta mot barn og unge og kulturtiltak som skapar auka lokal aktivitet skal prioriterast. I budsjettet for 2017 er det tilrådd å redusere noko på ordningar. Støtte til lokale forsamlingshus er redusert m /130.000, innføring av tak på støtte og nærare prioriteringar vil bli vurdert i sak for revisjon av ordningar/reglement. Aktivitetstilskot og refusjon av utgifter er og teke noko ned.

- Kommunal løyving til Luster frivilligsentral er auka opp til kr 230.000. I lag med statstilskot som no blir finansiert gjennom det kommunale inntektssystemet dekkar ein opp lønna til dagleg leiar. Prosjekt og tiltak vert så finansiert med ulike ordningar. Frivilligsentralen er frå 2016 ein kommunal frivilligsentral med eit styre samansett av både kommuneoppnemnde og repr. frå frivillig sektor.
- Kulturminneplanen er under arbeid. På fleire område manglar det ressursar til oppfølging. Prioritering og ev auka ressursar må drøftast i samanheng med planarbeidet. Det er i dette budsjettframlegget ikkje prioritert midlar til å auka innsats som tiltak i Solvornstrondi, jf lokal forvaltningsplan og større tiltak i Ormelid og «Østerrike» i Skjolden. Kommunestyret har forplikta seg på ei løyving til Ornes 250.000. 100.000 er finansiert 2016, 150.000 er finansiert 2017. (fond)
- Kommunestyret har handsama sakskomitearbeid omkring utvikling av kulturskulen. Ved drøftingar med dei andre deltakarkommunane og leiinga i Sogn Kulturskule er det utarbeidd handlingsplan på korleis skulen kan møte utfordringane som er reist av Luster. Formannskapet tilrår at ein held fram samarbeidet i Sogn Kulturskule. Saka vert handsama parallelt med budsjettarbeidet.
- Ny avtale om finansiering av Sogn folkemuseum er bygt på framlegget til spleisemodellen kommunane i Sogn har føreslege og vil imøtekoma fylkeskommunen sitt opplegg for finansiering av drifta. For Luster utgjer dette ein kostnadsauke på ca kr 45.000.
- Tilskot til kyrkjeleg fellesråd er på generelt grunnlag auka med 2% til kr 6.135.300.
- Tilskotsordningar knytt opp til kommunal plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv vil for 2017 prioritere «nye» aktivitetar og tilbod for born og unge.
- Luster kommune har i sine planar lagt opp til å løyve kommunale tilskot til investeringar i spelemiddel-prosjekt i 2017. Anlegga utløyser søknader om refusjon for drift og vedlikehald jf. tilskotsreglementet.
- Driftstilskot til Sogn skisenter og Lustrabadet vert budsjettet på same nivå som 2016. 2,2 +0,75 mill til Lustrabadet og 0,9 mill til Sogn skisenter.

Driftsendringar etter 2017 (økonomiplan)

- Drift/tilskot til drifta av hus/symjebassenga i Fjordstova, Skjolden og Jostedal samfunnshus kan vurderast.
- Nivået på driftsinntekter av kommunale samfunnshus og idrettshall må vurderast opp mot «gratisprinsippet» og type arrangement. Jfr. Revisjon av reglement for tilskot til kulturføremål.
- Administrative endringar og forvaltning av det samla kulturfeltet må sjåast i samanheng med omfanget av dei oppgåver som skal utførast. Døme: berre ei fjerning av tilskotsordningar medfører mindre behov for administrasjon.
- Driftskonsekvensar av bygging av nye idrettsanlegg og refusjonar til private utbygarar, jf. eigen kommunal plan 2016-2019.
- På saksområdet finansiering av anlegg med spelemidlar er det eit visst behov for å sikre kapasitet og kompetanse i eigen organisasjon og inn mot idretten og deira

organisasjonar. Dette for å sikre at både kommunen og private søkerar får utnytte dei finansieringskjeldene og ordningane som rår på dette feltet.

Tiltak frå samfunnsdelen til kommuneplanen:

Tiltak	Oppfølging	Økonomi, samarbeid mm.
Utarbeida strategi for framtida sitt kulturliv i Luster	Regionalt kultursamarbeid. Samarbeid mellom organisasjonar og bygder	

7. Investeringsplan 2017 – 2020

INVESTERINGSPLAN 2017-2020							
	Opph 2016.	Reg budsjett 2016	2017	2018	2019	2020	2017-20
KOMM. BYGG							
H.B.U-skule, utbygging	30233	28433	2000				2000
Rådhuset - renovering	9196	8696	11000				11000
Jostedal oppvekstsenter, barnehage	500	150	4850				4850
Lustrabadet	1895	800	250				250
Yrkesskulebygget/Friskuset	1500	200	10000	2500			12500
Brannstasjon	1833	1700	130				130
Gaupne idrettshall, rehabilitering	750	200	200	3000		4000	7200
Fellesløyving bygg til fordeling	2000	2000	2500	2500	2500	2500	10000
KOMMUNALE VEGAR OG ANLEGG							0
Bilar og maskiner	2627	2427	1000	1000	1000	1000	4000
Gaupne sentrum	1024	324	1000				1000
Sentrumsopprusting Luster, Dale		122	1500	3000			4500
Sentrumsopprusting Gjerde		122		1500	3000		4500
Anlegg idrett og friluftsliv	3892	1692	3000	3000	3000	3000	12000
Anleggsutvikling til fordeling	2000	2000	2000	2000	2000	2000	8000
Trafikktryggingmidlar	300	300	500	500	500	500	2000
VAR							0
Vassforsyning	4069	819	6000	4000	4000	4000	18000
Avløpstiltak	3405	2005	6000	4000	4000	4000	18000
							0
BUSTADBYGGING							0
Bustadfelt Lundshaugen		300	200	1000			1200
Bustadfelt Bolstadmoen.	931	931	500				500
Bustadfelt infrastruktur					5000	5000	10000
FELLESSYSTEM							
IKT	1250	1250	1500	1500	1000	1000	5000
Felles inventar og utstyr	250	250	200	200	300	300	1000
Oppmåling/kart	300	0	300	300	300	300	1200
Adresseprosjektet	1500	0	1500				1500
							0
Unyttta investeringsramme, for seinare prioritering				5000	7500	7500	20000
Lån Husbanken til vidare utlån			5000	5000	5000	5000	20000
Innskot KLP			1300	1000	1500	1000	4800
Diverse;							0
Tilskot kyrkjelege fellesråd.		200	250	250	250	250	1000
							0
Alle summer inkl. mva.		54921	62680	41250	40850	41350	186130
Skisse for finansiering;							
Tidlegare finansierte -lånemidlar			16000				
Fond/salsinntekter			6000	5000	5000	5000	
Mva			9000	6000	6000	6000	
Lån			32000	30000	30000	30000	
Avdrag			15000	15000	20000	20000	
Auka lånegjeld			17000	15000	10000	10000	52000

Investeringar 2017 – 2020, Tekstomtale

BYGG:

Prosjekt: 22251 Hafslo barne og ungdomskule – utbygging og ombygging			
Fornyng av HBU, tilbygg og ombygging.			
Oppstart 2013 Ferdigstilling 2016			
Prosjektkostnad:			
År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2013	2000	876	- 1124
2014	7124	2000	- 5124
31.12.14	2876		
2015	41566	36566	-5000
31.12.15	36566		
2016	30233	28433	-1800
31.12.16	28433		
2017	2000		
2018			

Prosjektomtale:

Prosjektet nærmar seg fullføring.

Fullføring av uteområde er det som gjenstår til våren 2017.

Prosjektet vart noko omforma med vedtak om kjøp av fellesbygget.

Fellesbygget vart sentralt i ny planløyning for HBU. I fellesbygget og deler av samfunnsbygget er 8-10. Administrasjonen har sine kontor i øvste etasje i fellesbygget. I underetasjen er arbeidsromma for lærarane. Fellesromma som t.d. tekstilforming og tresløyd er som tidlegare.

Skulekjøkken er totalt renovert og tillagt tilstøytande rom. (Nytt skulekjøkken blei teke i bruk etter haustferien 2015.)

Etter noko ombygging og mindre tilbygg (SFO) er det vorte ein god og fleksibel skule ved bruk av eksisterande ungdomsskule til trinn 1-7 og SFO.

Tilbygg mellom bygningane på bakkenivå bind i hop anlegget og gir nye biblioteklokale, ny inngang til ungdomstrinnet og mellomsteget og gjennomgang innomhus.

I prosjektet inngår og overtaking av private naust og bygging av erstatningsnaust for tidlegare eigarar. (jf reguleringsplan.)

Kostnader knytt til det samla byggeprosjektet vil, omsyneteke prisutvikling, kunne gjennomførast nær til det tidlegare budsjetterte.

Framdrift:

Skuleanlegget vart teke i bruk til skulestart august 2016.

Ferdiggjering uteområde skule og naust våren 2017.

Økonomi:

Budsjett 2017 er overførte midlar frå 2016, 1,8 mill, pluss 200.000.

Prosjekt: 13050 Rådhuset – renovering**Teglsteinsfasaden må renoverast/etterisolerast, skifting av vindauge m.m.****Oppstart 2014 Ferdigstilling 2018****Prosjektkostnad: 21 mill. (2016 og 2017.)**

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2014	4000	500	-3500
31.12.14	500		
2015	6677	750	-5927
31.12.15	750		
2016	9196	8696	-500
31.12.16	8696		
2017	11000		
2018			

Prosjektomtale:

Teknisk anlegg:

I byggefase 1 som vert avslutta i 2016 vert det skifta ventilasjonsanlegg.

Det er 4 stk ventilasjonsaggregat som er saman bygt med varmpumper for varme- og kjøling på Luster Rådhus.

Det er og knytt i hop med sd-anlegg for styring av anlegga.

Etter tekniske forskrifter er det lagt opp til nytt brannalarmanlegg som vert sett i drift i desember 2016.

Med nye tekniske anlegg og betre gjenvinningsgrad vil drifts kostnadar verte vesentleg reduserte på rådhuset. Når byggefase 2 vert ferdigstilt med isolasjon tak, vegger og nye vindauger vil dette og gjere utslag i reduserte driftskostnadar for framtida.

Fasade:

Fasadane på Rådhuset har stort behov for renovering og reperasjon.

Løysninga/alternativ som var valt, som var likt slik rådhuset ser ut i dag, med fornya teglsteinsfasadar, synte at dei økonomiske anslaga var alt for låge.

Anbodskokurransen vart stogga og det vart gjort nye vurderingar ut frå følgjande føresetnader:

Ny prosjektbeskrivelse; All mur ytterfasade blir fjerna. Fasade isolasjon vert festa på eksisterande betong. Alle vinduer vert «standard» vinduer som er aluminiumskledd på utsida, for å minimere vedlikehald. Søyler og veggjar blir kledd med kebony. Vindaugefelt vert lekta ut og kledd med anna materiale for eks cembrit.

Taket over atriet vert bygd som tidlegare planlagt. Veggane i atriet vert pussa opp og vert ståande som eit vitne på det som var før. Dette er gjennomført i 2016.

Dette alternativet vart valt då kostnadsforskjellen mot å rehabilitere tilbake til eksisterande form i teglstein var for stor.

Framdrift:

Byggjeste 1, 2016: Tak, ventilasjon og glastak over atrium. Ferdigstilling desember 2016

Byggjeste 2, 2017: Renovering fasadar og eksisterande takdekke.

Økonomi:

Øp løyving 2017 var 10 mill, inkl overført løyving frå 2016 = 10.5 mill.

Prosjektbudsjettet vert auka med 0,5 mill. (prisutviklinga, uføresett/asbest) til 11 mill.

Prosjekt: Jostedal oppvekstsenter**Utviding barnehage.****Oppstart 2016 Ferdigstilling 2017****Prosjektkostnad: 5 mill.**

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	500	150	350
31.12.16	350		
2017	4850		
2018			

Prosjektomtale:

Jostedal samfunnshus vart oppført i 1985, og barnehagen vart oppført som tilbygg i 1990.

Ny planløsning skal ta høgde for mellom anna 24 plassar, større ,grovgarderobe, ny personalgarderobe, arbeidsplassar for pedagogar, 1 kontor,1 møterom/ kontor spes.ped., rehabiliterer stellerrommet, barnetoalett m lukka dører, div. lager, og soveplass for barnevogner

Det vart sett ned ei prosjektgruppe for vidare arbeid. Denne er representantar frå eigedomsavdelinga Luster Kommune, Rektor/styrrar, Jostedal bygdelag og Arkitekt.

Det er og innhenta prisar på prosjektering, og Norconsult AS skal prosjektere dei tekniske faga. Arkitektkontoret A 38 skal teikne og prosjektere det bygningsmessige.

Prosjekteringa skal vere klar rett over nyttår og kontraktar med entreprenørar skal signerast i februar.

Tidlegare kalkylar står ved lag.

Framdrift:

Byggjestart våren 2017, ferdigstilling haust 2017.

Økonomi:

ØP løyving på 4,5 mill vert budsjettert. I tillegg kjem plan og prosjekterings-kostnader for overføring til 2017 på 350.000. Til saman løyving på 4,85 mill.

**Prosjekt: 38161 Lustrabadet
Kjellarlokale Lustrabadet, m.m.**

Oppstart 2014

Prosjektkostnad gjenstående : 3 + 4 mill.

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2014	1176	800	-324
31.12.14	800		
2015	826	200	-626
31.12.15	200		
2016	1895	800	-700
31.12.16	800		
2017	250		
2018			
2019			

Prosjektomtale:

I 2014 vart det vedteke nokre mindre supplerande investeringstiltak i badet. Dette er gjennomført i 2016.

Lustrabadet har eit ikkje utnyttta areal i underetasjen på om lag 360 m² fordelt på to rom.

Det eine rommet, ca 120 m² (rom 001) nyttar Lustrabadet til lager m.m.

Ein del av dette rommet må nyttast til teknisk rom/ventilasjon for begge romma.

Kostnad inkl. prosjektering for ventilasjon var kalkulert til 1,45 mill. eks.mva.

Innreiing av dette rommet er utført i 2016. Ventilasjonsanlegg er henta frå skule-renoveringa på Hafslø og remontert på Lustrabadet. Det har redusert kostnaden med ca 0,7 mill. og sparde midlar blir trekt inn

Det andre rommet, ca. 240.m² (rom 002) kan nyttast til andre formål. Lustrabadet har komme med innspel/ynskje om eit møterom som kan nyttast til bursdagarar, livredningskurs og andre møter, interne og eksterne. Dette er mogleg å løyse og er ikkje til hinder for seinare innreiing av rom 002.

Lustrabadet er no kome i posisjon for utbetaling av spelemidlar, om lag 5 mill, 1/3 er utbetalt i 2016. resterande i 2017 og 2018.

Saka om mva kompensasjon er i utgangspunktet tapt, men i lys av nye tolkingar på området føl me opp saka.

Framdrift:

Rebudsjetterte midlar i 2017 blir nytta til innreiing av møterom i rom 002.

Vidare innreiing og bruk av rom 002 er ikkje avklart og må skje i samarbeid med Lustrabadet.

Økonomi:

Det vert sett av 0,25 mill for innreiing/møterom i kjellar.

Prosjekt: 32061 Yrkeskulebygget/Friskhuset**Oppgradering.****Oppstart: 2017, ev ferdigstilling 2020****Prosjektkostnad: 25 mill, usikre kalkylar.**

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2015			
2016	1500	200	1300
31.12.16	200		
2017	10000		
2018	2500		
2019			

Prosjektomtale:

Arbeidsgruppa som vart oppretta la fram ein rapport som konkluderte med at Yrkeskulebygg 1 bør ombyggjast til treningssenter, fysioterapi og kontor.

Arbeidsgruppa konkluderte med at Yrkeskulebygg 2 bør ombyggjast til dagsenter. Eit dagsenter vil gi avgrensa med inntekter, men anlegget bør kunne dekke fleire tilbod og ev og gi noko leigeinntekter. Rapporten omkring prospektet vart lagt fram for formannskapet den 14.10.2015 der prosjektleiar Jostein Melheim orienterte om prosjektet. Formannskapet var rosande til utført arbeid og gav signal om vidare arbeid.

Det vart så sett ned ei ny /utvida prosjektgruppe som har arbeidd med vidare planlegging.

Gruppa leverte sin rapport 27.05.16 med mål om handsaming før sommarferien.

I lys av behovet for store investeringsmidlar og ytterlegare avklaringar tilrådde rådmann/ formannskapet at vidare handsaming av prosjektet vart kopla til budsjettarbeidet hausten -16.

Bygget/prosjektet har fått namnet Friskhuset.

Førebels kostnadsanslag for renovering, ombygging er berekna til 25- 26 mill.

Inntekspotensiale, vesentleg til bygg 1 kan reknast til 500.000 pr år.

Interesse/leigeavtale treningssenter, meiraktivitet utover det som ligg i prospektet og samla driftsøkonomi er viktige punkt å avklare før endeleg vedtak vert fatta.

Grunna den høge investeringskostnaden har ein no vurdert å dele prosjektet i 2 byggjesteg. Pris for å rehabiliter Bygg 1, jamfør kostnadsoverslag til arkitekt, kan setjast til 12,5 million inkl. mva. med usikkerheit på 20 %.

Deling medfører noko endring for dei tekniske anlegga, spesielt ventilasjon, noko som vil påverka arealbruk/arealutnytting, men ser ut til å vere fullt ut mogeleg utan serlege ekstrakostnader.(men litt mindre tilgjengeleg areal i bygg1.

I eit folkehelseperspektiv/folkehelsesatsing er dette eit svært godt tiltak. Kopling mellom treningssenter, fysioterapi, rehabilitering og på sikt sosial møteplass for ulike grupper er ein god strategi. Mellombels vil ein måtte nytta andre møteplassar til byggesteg 2 vert gjennomført. På sikt vil og Luster ungdomsskule, kulturskulen, integreringsarbeidet m.fl. få utvida og betre lokalitetar i bygg2. Rådmann tilrår at ein prioriterer byggesteg1 i 2017 og kjem tilbake til byggesteg 2 i seinare budsjettarbeid. Ei investering på 12,5 mill kostar i avdrag/avskrivning om lag 416.000 pr år og med 2% rente 250.000-200.000 år 1 til 5 framover. Med 500.000 i inntekter vil nettokostnaden vere akseptabel.

Framdrift:

Oppstart del 1. våren 2017 under føresetnad av at økonomi og avtalar ovanfor kan sannsynleggjerast. Seinare budsjettarbeid må ta stilling til del2.

Økonomi.

Det vert løyvd 10.mill i 2017 og 2,5 mill i 2018.

**Prosjekt: 33991 Brannstasjon
Brannstasjon i Gaupne, ombygging**

Oppstart 2014 Ferdigstilling 2016

Prosjektkostnad: Ikkje berekna.

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2014	828	428	-400
31.12.14	428		
2015	799	799	
2016	1833	1700	-130
31.12.16	1700		
2017	130		
2018			

Prosjektomtale:

Luster kommune har kjøpt og teke i bruk «Øyene bygget» til brannstasjon.

For å få høveleg brannstasjon, utav «bilverkstaden», er det gjennomført ombygging innvendig i 1 etasje, i hovudsak garderobar og innstallert ventilasjon. Det er gjennomført noko oppussing i garasjedel /golv mm. Det er og asfaltert utomhus.

SBR IKS har, med økonomisk støtte frå Luster kommune, innreia 2. etasje.

Bygget (garasjedelen) blir i dag oppvarma med oljefyring. Jamfør Miljøplanen til Luster kommune skal kommunen aktivt arbeida for at ein fjernar eigne og private oljefyrar. På sikt må Luster kommune skifte ut oljefyren. (vert ikkje finansiert no.)

Helse Førde har og meldt inn at dei ynskjer landingsplass for ambulanshelikopter ved brannstasjonen. Eigedommen kan og i tillegg nyttast til øvingsområde for Sogn brann og redning mv.

Romma i 2 etasje er tenkt nytta som ein del av øvingsområde/kurslokale. I 2 etasje er det møte/kursrom og kontor. Romma treng oppussing. Det er stort potensiale i uteområdet til øvingar.

Det vert arbeidd med å gjere noko meir ut av dette øvings/kurs-anlegget.

For dette, eit eventuelt fellesprosjekt med andre naudetatar og organisasjonar i Indre Sogn, er det laga eit prospekt for bruk av anlegget til øving og kursing.

Målet er å få med fleire interessentar i tiltaket som brukarar og til å ta del i finansiering.

Med løyving i 2016 har Luster kommune teke jobben med å leggje til rette for gode brannstasjonsfasilitetar i Gaupne samt gitt eit visst bidrag til å få kurs/øvingsområde opp å gå.

Luster kommune legg til grunn at SBR IKS no har grunnlag for å fullføra dette.

SBR IKS har sett av investeringsmidlar i sine budsjett.

Framdrift:

Sjøelve brannstasjon er ferdigstilt. Kurs/øvingsområde er under opparbeiding.

Rebudsjetterte midlar vil bli, i samråd med SBR IKS, nytta til opparbeiding av øvingsområde.

Økonomi:

Restløyving, 130.000 vert nytta i samråd med SBR IKS.

**Prosjekt: Gaupne idrettshall
rehabilitering**

Oppstart:2018

Prosjektkostnad: Rehabilitering av Gaupne idrettshall, 7,5 mill.(netto)

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	750	200	-550
31.12.16	200		
2017	200		
2018	3200		
2019			
2020	4000		

Prosjektomtale:

Det er vorte avdekka takkelasje i idrettshallen og det er utarbeidd ein rapport på rehabilitering av Gaupne idrettshall. Utdrag frå rapport:

«Bygget fungerer godt funksjonelt, men det har vore ein del idrettsskader i hallen som ev kan skuldast eksisterande sportsbelegg. Ein del av overflatene innvendig i bygget nærmar seg tida for naudsynt fornying/utskifting. Vindauger òg dører har låg U-verdi i høve dagens byggekrav og bør mht energiøkonomisering snart skiftast ut. Det har òg vore ein del lekkasjar i bygget, delvis gjennom yttertaket i garderobedelen og delvis frå gesimsane i idrettshallen. Lekkasjane har vore heilt frå bygget var nytt, slik at delar av dei innvendige himlingane ber preg av omfattande fuktskader over lang tid. Delar av eller alle himlingane i garderobeanlegget bør difor skiftast. Garderobane ber òg preg av elde og slitasje og treng etter kvart oppgradering. Elektrisk anlegg og VVS-anlegg vert opplyst til å fungera tilfredstillande. Det vert likevel tilrådd ei viss oppgradering mot dagens standard. Desse tiltaka bør likevel vurderast av fagpersonell med aktuell fagkompetanse. Bygget er opplyst til å ha eit høgt energiforbruk, og det tilseier at det driftsøkonomisk er rett med tilleggsisolering av tak og vegger samt skifting av vindauger og dører.»

På bakgrunn av rapport synes det naudsynt å prioritere yttertaket, ved å fjerne gamal tak-isolasjon, legge heilt ny takisolasjon (30-40cm) opp på eksisterande korrugerte stålplater samt montere ny folietekking over. Det vart våren 2016 lyst ut anbod med dette arbeidet. Motteke anbod som var ca 2 mill. over kostnadsberekning førte til at arbeidet vart stoppa. Status var og at eksisterande tak synes vera rimeleg tett dog med utfordringar grunna manglande isolasjon.

Me tek oss og tid til å vurdere om det kan vere andre løysingar som kan vere økonomisk besparande som takløyning. Rehabilitering av Gaupne idrettshall er med i Kommunal plan for fysisk aktivitet og friluftsliv, 2016- 2027 og i regional plan etter 2020.(dvs me kan/vil få spelemidlar etter 2020.)

Tak, renovering garderobe og nytt golv er dei aktuelle tiltaka. Samla kalkyle vil vere i overkant av 10 million kroner, der 1/3 kan finansierast som spelemidlar.

Me lagar no ein samla plan der me førebur søknad til spelemidlar for rehabilitering. (nytt tak vil her kunne vere eit godkjent tiltak)

Framdrift:

Det trengs litt tid til vidare planlegging og prosjektering, samt utarbeiding av samla rehabiliteringssøknad. Tiltaket vil heller ikkje kunne oppnå spelemidlar før etter 2020.

Me vil gjennomføre rehabiliteringa i fleire prosjekt. Skifte av tak 2018.

Del 2 i 2020, ev delprosjekt tidlegare som BU-tiltak i eigen regi. (garderobe.)

Økonomi;

Det vert avsett 200.000 til planlegging og utarbeiding av rehabiliteringsplan i 2017.

Det vert avsett 3,2 mill til takskifte i 2018 og 4 mill i 2020 til fullføring av rehabiliteringa.

**Prosjekt: 20200 Fellesløyving bygg til fordeling –
Større vedlikehald og byggutvikling (BU)
Tiltak etter ei årleg prosjektlister.**

Årleg løyving

Prosjektkostnad: Løyving kvart år 2,5 mill.

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	2000	2000	
2017	2500		
2018	2500		
2019	2500		
2020	2500		

Prosjektomtale:

Luster kommune har om lag 45.000 m² bygningsareal.

Utvikling av dette arealet og tilpassing til driftsendringar tilseier eit kontinuerleg behov for oppgradering og vedlikehald.

Målsetjinga er at driftsbudsjett skal vere slik at større vedlikehald kan dekkast der medan mindre investeringar, standardauke, ny teknologi vert definert og prioritert som byggutvikling (BU). Desse tiltaka kan såleis både drifts- og lånefinansierast.

Større vedlikehald, som måling av eit bygg, kan ikkje lånefinansierast.

Etter nokre år der «mindre investeringstiltak/nyanlegg» har vore prioritert er behovet for større vedlikehald stort og aukande. Etter ei fagleg prioritering bør det prioriterast noko høgare, men slik den økonomiske stoda er så er det på kort sikt svært krevjande å greie det innanfor driftsramma.

Rådmann tilrår derfor at me for ein periode fondsfinansierar nokre større vedlikehaldstiltak. Måling og taktekke er eksempel på slike.

Me legg til grunn at 50% kan lånefinansierast som «nyanlegg».

Einingane melder inn behov og ynskjemål på mindre investeringstiltak/ større vedlikehaldstiltak i tenesteplanarbeidet (TP)

Prioriterte tiltak/i uprioritert rekkefølge 2017:

- Solskjerming - bla. Jostedal, Dale og Solvorn:
- Enøktiltak – Sd- anlegg Skjolden, Gaupne eldresenter mm:
- Hafslo barnehage – skifte tak utvendig (ber om pris frå entrep):
- Luster eldresenter – måling utvendig (ber om pris frå entrep):
- Gaupne omsorgssenter – div. ombygging kontor mm:
- Gaupne omsorgssenter – fjerne utebasseng, nye uteplassar og fontener:
- Helsesenteret – oppussing helsestasjon:
- Helsesenteret – oppussing tre legekontor:
- Gaupne skule – 8 klasserom treng måling + ein garderobe (startar med):
- Dale skule – golvbelegg kjøkken og «forkontor»:
- Veitastrand skule – sliping og lakking golv gymsal:

Administrativ fullmakt for gjennomføring /kombinerast med vedlikehaldsmidlar.

VEGAR OG ANLEGG:

Prosjekt: 33201 Bilar og maskiner			
Årleg løyving			
Prosjektkostnad:			
År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2015		1850	
2016	2627	2427	-200
31.12.16	2427		
2017	1000		
2018	1000		
2019	1000		
2020	1000		

Prosjekttale:

Kommunen har hatt ei rammeløyving for skifte av bilar/utstyr på teknisk drift.

I 2015 har ein gjort vedtak om å avslutta leasing av bilar innan heimetenesta og byggja opp eiga forvaltning av bilparken.

Bilar som blir prioritert 2017.

- 1 bil til Grandmo busenter, kostnad ca. 400.000,-
- Bytte 1 stk bil til heimetenesta, kostnad ca. 300.000,-. Ergoterapeut overtar bil som vert skita ut.
- Oppmålingsbil er ikkje tilrettelagt for å kunne ha med seg «kontoret» ut. Det er og ein del driftsutgifter på bilen. Det er ønskje/behov for ein type caravelle eller liknande, gjerne brukt. Kostnad ca. 300.000,-

Framdrift:

Med løyving i 2017 kan det vere ein prognose på at bilutskifting deretter kan løysast via dei leigeinntektene som vert betalte.

Det vil likevel vere behov for investeringsramme då teknisk drift vil møte behov for utskifting av maskiner/utstyr.

Økonomi:

Det vert avsett 1 million kroner i 2017.

Administrativ fullmakt

Prosjekt: 33570 Opprusting av Gaupne sentrum**Ulike tiltak tettstadutvikling Gaupne.**

Oppstart 2014	Ferdigstilling 2016		
Prosjektkostnad: Ikkje berekna.			
År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2014	860	260	-600
31.12.14	260		
2015	1000	350	-650
31.12.15	350		
2016	1024	324	-700
31.12.16	324		
2017	1000		
2018			
2019			

Prosjektomtale:

Det har over ein periode vore drøfta mindre tiltak for opprusting i Gaupne sentrum. Plan for området framfor inngangen av Pyramiden ynskjer Pyramiden utforma annaleis enn utarbeidd plan.

Som «strakstiltak» og etter avtale med Pyramiden er området framføre hovudinngangen asfaltert. Pyramiden vil sjølv vurdere utsetjing av benkar.

Arbeidet med opprusting av torgarealet framfor Pyramiden og trafikkløysningar, inkl trafikktryggingstiltak blir det arbeidd vidare med.

I samband med gjennomgang av trafikktrygging i området er det planlagt at bussparkeringen, og sjåførrom, skal flyttast til gamle brannstasjonsområdet. Det kommunale bidraget vil vere å tilby areal på nedsida av fylkesvegen og ruste opp «sjåførrom/garderobe» i gamle brannstasjonen mot ein leigeavtale.

Det er vidare planlagt sykkelskur ved busshaldeplassen.

Her er og utarbeidd plan for mjuke trafikkantar i område busshaldeplassen til Gaupne skule der tiltak vert prioritert som trafikktryggingstiltak i 2017.

Det blir arbeida med å etablere tilbod om offentleg toalett i tilknytning til Pyramiden.

Framdrift:

Tiltaka vil heilt eller delvis vere klar for utføring i 2017.

Økonomi:

Det vert avsett 1 million kroner i budsjettet for 2017.

Administrativ fullmakt.

**Prosjekt: 33571 Sentrumsopprusting
Ulike tiltak tettstadutvikling Dale/Luster.**

Oppstart 2017 Ferdigstilling 2018

Prosjektkostnad: Ikkje berekna.

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2015		Planarbeid	
2016 31.12.16	122	Fullføring av planarbeid	
2017	1500		
2018	3000		
2019			
2020			

Prosjektomtale:

Det er starta planarbeid som ikkje har hatt ynskt framdrift. Jamfør planprogrammet skal reguleringsplan vedtakast vinter/vår 2017

I Dale/Luster er det eit større tiltak for å realisere gangveg/fortau langs fylkesvegen og busstopp/bussparkeringsplass.

Tiltaka krev samvirke med vegstyresmakter og andre private interessentar.

Det er lite truleg med større bidrag frå vegeigar til tiltaka.

Det er ikkje gjort noko kalkulasjonar over kostnader slik at løyvingar er høgst førebelse.

Framdrift:

Arealplanarbeid er føresett ferdigstilt våren 2017.

Må innhente arkitekt/rådgivar for vidare prosjektering/anbudsutlysning og avklaringar med fylkeskommunen/statens vegvesen som vegstyresmakt.

Økonomi:

Det vert avsett 1,5 million kroner i 2017 og 3 million kroner i 2018 til prioriterte tiltak.

Prosjekt: 33571 Sentrumsopprusting**Ulike tiltak tettstadutvikling Gjerde.**

Oppstart 2018	Ferdigstilling 2019		
Prosjektkostnad: Ikkje berekna.			
År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2015		Planarbeid	
2016		Fullføring av	
31.12.16	122	planarbeid	
2017			
2018	1500		
2019	3000		
2020			

Prosjekttale:

Det er starta planarbeid som ikkje har hatt ynskt framdrift. Jamfør planprogrammet skal reguleringsplan vedtakast sommaren 2017.

På Gjerde er det tiltak for å realisere gangveg/fortau, utbetring av kryssløysing, ny veg og parkeringsløysing langs fylkesvegen.

Tiltaka krev samvirke med vegstyresmakter og andre private interessentar.

Det er lite truleg med større bidrag frå vegeigar til tiltaka.

Det er ikkje gjort noko kalkulasjonar over kostnader slik at løyvingar er høgst førebelse.

Framdrift:

Vurderinga er at det vil ta ein del tid i 2017 å få fullført reguleringsplan som grunnlag for nye tiltak. Aktuelle tiltak skal og drøftast med dei private interessene i området.

Anleggsmessige tiltak vil dermed først vere aktuelle frå 2018.

Det må hentast inn arkitekt/rådgivar for vidare prosjektering/anbudsutlysning og gjerast avklaringar med fylkeskommunen/statens vegvesen som vegstyresmakt.

Økonomi:

Det vert avsett 1,5 million kroner i 2018 og 3 million kroner i 2019 til prioriterte tiltak.

Prosjekt: 38002 Anlegg idrett og friluftsliv 2016 -27**Ny kommunal plan /handlingsplan vedtøken i kommunestyret i desember 2015****Kommunale løyvingar til anlegg, årleg råmeløyving.****Prosjektkostnad: Ikkje berekna.**

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	1000	1692	-2200
31.12.16	1692		
2017	3000		
2018	3000		
2019	3000		
2020	3000		

Prosjektomtale:

Luster kommune har prioritert nye anlegg i »Kommunal plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016-27« sitt 4-årige handlingsprogram. Løyvingane dekker den kommunale andelen av godkjend finansieringsplan til prosjekta. Løyvinga må sjåast i samanheng med statstilskot til bygging av idrettsanlegg (spelemidlar) og søkarane sin eigendel.

I ny handlingsplan er nokre anlegg prioriterte på nytt og framdriftsplanar er justerte. Det er pårekna at spelemidlar til store anlegg, også utover anlegga i Lustrabadet må pårekna relativ lang ventetid på dei statlege løyvingane, og mest realistisk er frå 3 til 4 år.

Nye kostnadsoverslag har auka kostnadane på ein del anlegg i høve planen.

I planen er fleire store anlegg prioriterte, men vil ikkje vere søkegode i 2017. (Stadion Gaupne, Sogn Skisenter og Motorsportssenter Leirmøygarden.)

Framdrift:

Oversikt over «forventa» kommunal del spelemidlar i 2017:

(A = anlegg som har søkt og fått innvilga spelemidlar, men ikkje teke ut heile den kommunale løyvinga fordi tiltaket ikkje er formelt revidert og fått utbet. statstilskotet.)

Ordinære anlegg:

A	Wittgenstein stien Fortun-Skjolden	kr	715.000
A	Tursti Feigumfossen	kr	171.000
1.	Tursti Feigfossen, Feigum	kr	29.000
2.	Tursti Døsen – Jostedal, Jostedal	kr	94.000
3.	Dagsturhytte Ytre Eikum	kr	50.000
4.	Tursti Molden	kr	500.000
5.	Innendørs skytebane Hillestadstølen	kr	850.000

Nærmiljøanlegg:

A	Klatrepark Hafslo	kr	200.000
1.	Klatrepark, Hafslo	kr	50.000
2.	Ulike nærmiljøanlegg Hafslo barne og ungdomskule	kr	492.000
3.	Tursti Kjos, Mollandsmarki	kr	100.000
4.	Skileikanlegg m/lys, Yttri Fortun	kr	90.000
5.	Tursti Stuaflåten, Mollandsmarki	kr	27.000
6.	Ballbinge rehabilitering, Luster	kr	50.000
	Tot. kr		3.418.000

Andre tiltak;

-Parkeringsplass Krossen m.m, utviding. – ikkje godkjent for spelemidlar. Løyving via rammeløyving anleggsutvikling.

Økonomi:

Det vert avsett 3 million kroner i 2017 og vidare i perioden.

Administrativ fullmakt, ajourføring av prioritering etter framdrift i søknadsprosess.

Prosjekt: 33200 Anleggsutvikling – til fordeling. Mindre investeringstiltak kommunale vegar og anlegg.			
Årleg løyving			
Prosjektkostnad: 2 mill. kvart år			
År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	2000	2000	
2017	2000		
2018	2000		
2019	2000		
2020	2000		

Prosjektomtale:

Rammeløyvinga har vore nytta til tiltak i vegar og anlegg. Dei siste åra har asfaltering/reasfaltering teke om lag 50 % av årleg rammeløyving.

I planane for 2017 er desse tiltaka prioriterte:

- Parkeringsplass Krossen.
- Parkeringsplass Høyheimsvik.
- Bru Breelvi, asfaltering
- Asfaltering deler av Øyagata inkl. 2 farshumpar.
- Mur Melheim
- Galdetoppen, asfaltering

Administrativ fullmakt.

Prosjekt: 33290 Trafikktryggingstiltak – plan for trafikktryggleik 2016 - 2028

Årleg løyving 0,5 mill.

Prosjektkostnad:

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2015	200	352	
2016	300	300	
2017	500		
2018	500		
2019	500		
2020	500		

Prosjektomtale:

Det er utarbeidd og vedteken ”Kommunal plan for trafikktrygging 2016-2028”

I samband med politisk handsaming, hausten 2015, vart det og prioritert tiltak 2016.

Fylkeskommune dekker inntil 75 % (60%) av kostnaden på tiltak under kategorien «aksjon skuleveg». Det kan vere aktuelt å vurdere eigne trafikktryggingstiltak, folkehelseiltak t.d turveg/gangveg-tiltak utanom dette.

Etter ein grundig runde i 2015 er det denne hausten gjort ein enkel oppsummering av aktuelle tiltak i handlingsplanen. Det ligg no føre plan for området ved gaupne skule og det er naturleg å følgja opp dette tiltaket i 2017.

Det vert lagt opp til ein større prioritering/sortering av tiltak i budsjettarbeidet for 2018.

Framdrift:

Følgjande tiltak vert prioritert som trafikktryggingstiltak i 2017;

- Trafikk/leik/uteområde Gaupne skule

Økonomi:

Det vert avsett 500.000 kvart år i økonomiplanperioden.

Administrativ fullmakt.

VAR

Prosjekt: 34501 Vassforsyning			
Tiltak for å sikra kvalitet og kvantitet på kommunal vassforsyning			
Jamleg løyving			
Prosjektkostnad:			
År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2015	1000		
2016	3750	819	-3250
31.12.16	819		
2017	6000		
2018	4000		
2019	4000		
2020	4000		

Prosjektomtale:

Hovudplan for vassforsyning m/handlingsplan vart vedteken i 2011, handlingsplanen vart rullert i 2015. Planen legg til grunn årlege investeringar i storleiksorden 2,750 mill.kr for å sikra kvalitet, kapasitet og fornying. Ny handlingsplan syner behov for fleire tiltak, kostnadskrevjande tiltak, som pressar på for sikker og nok vassforsyning. Ut frå dette er kostnadsnivået i handlingsplanen for lågt. For 2016 og 2017 vart investeringsråma auka til 3,750 mill.kr. det vil truleg vere behov for ytterlegare auke.

Naudsynt utbetring av Jostedal vassverk, omlegging av basseng Høgi og nytt vassverk Drægni vart gjennomført i 2016. I tillegg til utviding av overvakingssystemet (SD-anlegget). Utover dette vart investeringane i 2016 utsett, men vil bli prioritert i 2017.

Eit stort tiltak, nye filter membranlegg Kalhagen, må me ha beredskap til å skifte ut. Tiltaket har ein kostnad mellom 6-8 million kroner der noverande anlegg lever på «overtid.» I utgangspunktet ynskjer ein behalde det så lenge som mogeleg og det vert i utgangspunktet ikkje prioritert for utskifting i 2017. Vassverk Luster/Dale vassverk m/nytt vassbehandlingsanlegg og nytt basseng Røslbakkane har planlagd gjennomføring i løpet av 2017.

For 2017 er det slik prioritering;

	Stipulert kostnad
• Nytt basseng nedre Røslbakkane	1500
• Nytt vassbehandlingsanlegg Dale vassverk	3150

Vidare i økonomiplanperioden er det slik prioritering:

• Nye filter membranlegg Kalhagen	6-8000
• Utskifting kum og hydrant Melheim	500
• SD-anlegg utviding og tilknytning anlegg 50 000 per punkt,	250
• Lekkasjesøk og sonemålarar. Innmåling kummar	500
• Kommunalt vatn Eidslandet	
• Utviding basseng Kalhagen. Grunna nytt byggjefelt Beheim 2	1500

Ny vassforsyning til Marifjøra vil og ha høge kostnader når/om det vert aktuelt i perioden.

Ev utbygging av hyttefelt på Heggmyrane krev forsterking av vassforsyning og vil vere aktuelt å prioritere om planane vert vidareførte.

Administrativ fullmakt

Prosjekt: 35302 Avløpstiltak
Tiltak kopla til kommunedelplan for avløp 2004-15.

Jamleg løyving

Prosjektkostnad:

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2015	1000		1554
2016	3570	2005	-1400
31.12.16	2005		
2017	6000		
2018	4000		
2019	4000		
2020	4000		

Prosjektomtale:

Luster kommune sin gjeldande kommuneplan, 2016-2025, legg grunnlaget for prioritering av tiltak fram til 2025.

For 2016 vart ny pumpestasjon ved Jostedal skule framskunda då ein skulle setje opp nytt vassbehandlingsanlegg i same området. Ny pumpeleidning Ekservollen-Dalsøyri og nytt avlaupsanlegg Veitastrondi vart utsett til 2017.

Grunna stort behov for utbetring av kloakkpumpestasjon like ved kaien i Solvorn vert det planlagt å framskunda dette.

Dette gir og høve til å sjå på alternativ toalettløysing som er eit stort behov.

For 2017 er det slik prioritering;

- Pumpeleidning Ekservollen- Dalsøren camping 1 000
- Ny leidning Gaupnegrandane 1 000
- Ny pumpestasjon kaien Solvorn 1 200
- Ny pumpestasjon Ekservollen 1 000
- Hus over p-stasjon 70
- SD-anlegg utviding og tilknytning anlegg, 200
- Nytt avlaupsreinseanlegg Veitastrond byggjefelt 1 500

Vidare i økonomiplanperioden er det slik prioritering:

- Kommunalt avlaupsanlegg Eidslandet 1 500
- Nytt reinseanlegg Lundshaugen dersom nytt bustadfelt Vinda 2 000
- Tilrettelegging Grindane/Bruflat byggjefelt 3 000

Ev utbygging av hyttefelt på Heggmyrane krev framføring av avløpsleidning med pumpestasjon og vil vere aktuelt å prioritere om planane vert vidareførte.

Administrativ fullmakt

BUSTADBYGGING

Kommunestyret vil få lagt fram sak/saker med utbyggingsvedtak der ein prioriterar felt og ser på ev stegvis utbygging for å tilpasse utbyggingstakt til behov/etterspørsel.

Ved byggjerekneskap Beheim 2, Verket 2 og Kvitevollen vert det avsett midlar til asfaltering av felta som med fordel kan utsetjast noko. (til større delar av feltet er utbygd)

På kort sikt er det oppgåver på Indre Hafslo /Lundshaugen som vert prioritert.(eige tiltak)
I 2017 vert og andre tilretteleggingar for bustadbygging fullført.

Utover dette vert det sett opp eit tiltak ; Bustadfelt infrastruktur, der det vert reservert ei ev investeringsramme til vidare bustadbygging.

Lundshaugen				
Oppstart 2016				
Prosjektkostnad: Ikkje klart				
År	Budsjett	Forbruk	Regulering	
2016	300	0		
2017	200			
2018	1000			
2019				
2020				

Prosjektomtale:

Det har i 2016 vore drøfta vidare strategi for bustadbygging Indre Hafslo. I flg planprogrammet vert følgjande strategi lagt til grunn;

- 1) Friområde v/eksisterande felt vert omregulert til bustad og vil gi 2 tomtar.
-planarbeid vert starta vinter -17.
- 2) Eksisterande felt vert utvida ved forlenging av veg og vil kunne gi 5-6 tomtar.
-grunnerverv og planarbeid vert førebudd.

- 3) Vinda og Marifjøra vert nærare vurdert seinare.

-utviding er med i KPA. Begge områda er krevjande når det gjeld tilrettelegging av Infrastruktur. (VA)

Framdrift:

I 2017, planlegging og tilrettelegging for 2 tomtar ved omregulering av friområde.

I 2017 avklaring av grunnerverv for utviding av eksisterande felt.

I 2018 planlegging/opparbeiding utviding av bustadfeltet. (5-6 tomtar)

Økonomi:

Det vert avsett 200.000 2017 og 1 million i 2018 til planlegging/infrastruktur.

Bolstadmoen			
Oppstart :2016 Ferdigstilling			
Prosjektkostnad: Ikkje klart			
År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	931	931	
2017	500		
2018			

Prosjektomtale:

Reguleringsplanarbeid (11 daa) for ca 10 bueiningar er gjennomført. Planarbeid i eigen regi. Arkeologiske undersøkingar er no gjennomført. Reguleringsplan er godkjent.

Prosjekt er ikkje klart, men nokre tomtar kan truleg etablerast med små investeringar og på bakgrunn av «enkel planlegging.».

Utbyggingsrekkefølge: B4 før B3. B1 og B5 før B7. B3, B4 og B6 er tomtar for einebustadar. Luster kommune er eigar av B1, B6 og B7.

Framdrift:

Det er opparbeida VVA for tomtane B1,(konsentrert bustadbygging) B6 (einebustadtomt) og B7 (tomannsbustad). På bakgrunn av at B1 og B5 må byggjast ut før B7 må Luster kommune starte forhandling om grunnkjøp på områda B4 og B5 i 2017

Økonomi:

Det vert avsett 0,5 mill i 2017 til vidare arbeid, grunnnerverv, detaljplanlegging og infrastruktur.....

På bakgrunn av utbyggingskostnadar blir tomtepris for B6 satt til det same som på Høyheimsvik, kr. 400.000,-.

For B1 og B7 blir tomteprisen satt til kr. 600.000,-

Tomtepris for områda B4 og B5 må ein komme tilbake til når ein har oversikt over utbyggingskostnadane.

31500 Bustadfelt infrastruktur			
Oppstart			
Prosjektkostnad: Ikkje klart			
År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016			
2017			
2018			
2019	5000		
2020	5000		

Prosjektomtale:

Kommunen er pr dato godt oppdekka kva gjeld byggjeklare bustadtomtar. Utviklinga syner og noko større initiativ frå private utbyggjarar. Trend med hovudsakeleg einebustadtomtar står og for fall ved at etterspørselen er meir variert etter ulike bustadtypar.

Fullføring av eksisterande felt står i noko mon til rest med asfaltering. Ved avlegging av byggjerekneskap i 2017 vil ein sikra restmidlar til framtidig asfaltering.

Jf ovanfor så er det eit framlegg for Indre Hafslo/Lundshaugen som gir eit tilbod på kort/mellomlang sikt. Vidare utbygging her om det gjeld Marifjøra eller Vinda er krevjande med omsyn til kostnader på VA. Dette vert nærare utgreidd.

Ei anna utfordring i ØP vil vera å ha byggjeklare einebustadtomtar i Gaupne. Eit visst potensiale er i eksisterande felt og ved fortetting. I KPA er det føresett å planleggje og byggje ut Grindane. Det ligg føre krav om utbyggingsrekkefølge slik at Grindane ligg litt fram i tid, men planlegging og infrastruktur må førebuast.

Framdrift:

Asfaltering vil bli gjennomført etter at vesentleg delar av byggjefeltet er utbygd, seinast etter 5 år.

Vidare framdrift og prioritering nye felt Indre Hafslo og Gaupne vert utsett til neste budsjettarbeid.

Økonomi:

Det vert avsett til investeringsfond/asfalt.

Det vert avsett til infrastrukturløyvingar 5 mill i 2019 og 5 mill i 2020.

FELLESYSTEM

Prosjekt 12050: Tele og datakommunikasjon IKT			
Årleg løyving			
Prosjektkostnad: 1-1,5 million pr år.			
År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	1250	1250	
2017	1500		
2018	1500		
2019	1000		
2020	1000		

Prosjektomtale:

Fornyng av maskinvare og felles administrativ programvare må gjennomførast kontinuerleg.

I 2017 er desse særskilde prosjekta/tiltaka prioriterte:

- Backup system
- Nytt SAN (lagringssystem)
- Microsoft Server Datasenter lisenser
- Fornyng av Svitchar
- Fiber inn på rådhuset
- Wintid på mobil
- Infrastruktur for digitale løysingar i omsorgstenesta.
- Velferdsteknologi.
- Større oppgradering/omlegging av Gericar.
- Andre prioriterte tiltak i omsorgstenesta.

Administrativ fullmakt.

**Prosjekt 20210: Fellesløyving inventar og utstyr til fordeling.
Fellespost til innkjøp av utstyr og inventar.**

Årleg løyving

Prosjektkostnad:

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	250		
2017	200		
2018	200		
2019	200		
2020	200		

Prosjektomtale:

Behov for skifte av inventar og utstyr som det ikkje er mogleg å dekkja over rammer i einingsbudsjetta.

Felles kartlegging og prioritering vert gjort gjennom tenesteplanane for 2017.

Prioritert i 2017;

Inventar etter nærare vurdering.

Administrativ fullmakt.

**Prosjekt 30301: Oppmåling, kartverk
Utvikling av kart, karttenester med tilhøyrande utstyr.**

Årleg løyving

Prosjektkostnad:

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	300	0	-300
2017	300		
2018	300		
2019	300		
2020	300		

Prosjektomtale:

Kommunen deltek i regionalt samarbeid som påverkar prioriteringar og framdrift.

Geodataplan Sogn og Fjordane prioriterar nykartlegging.

Revisjon av plan vil klargjere tiltak, fordeling av kostnader og framdriftsplan for tiltak i Luster kommune. Kartprosjekt i Regionrådet er og aktuelt.

Administrativ fullmakt.

**Prosjekt 30302: Adresseprosjekt,
Skilt - skilting**

Oppstart: 2014 Ferdigstilling: 2017

Prosjektkostnad:

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2014	200 0	0	-200
2015 31.12.15	698 0	0	-698
2016 31.12.16	1500 0	0	-1500
2017	1500		

Prosjektomtale:

Alle eigedommar skal ha ei offisiell adresse i form av vegadresse med adressenummer og eventuell bokstav. Luster Kommune har pr. dato totalt 3632 adresser. Av desse er kun 965 vegadresser. Det vil sei at 2667 (73 %) har kun matrikeladresse (gards- og bruksn.)

I regionen er det oppretta eit felles adresseprosjekt, og i den forbindelse er det utarbeidd likelydande forskrifter. Kommunestyre i Luster vedtok den 23.mai 2015 lokal forskrift for namnsetjing, adressering og adresseforvaltning, gjeldande for Luster kommune.

Plan og forvaltningsstyret har følgd opp saka med fastsetjing av vegnamn.

Adressenamn er vedtekne. Arbeid med tildeling av adresse og utsending av vedtak starta i 2015. På grunn av forseinking av fylkeskommunalt skiltanbod blir oppsetting av skilt starta opp i 2017 . Eventuell omadressering av eksisterande adresser vil starte opp vinteren 2017.

Kostnaden gjeld skiltekostnader.

Framdrift:

Administrativ fullmakt.

Prosjekt: «Unytta investeringsløyving»**Oppstart; Ferdigstilling;****Prosjektkostnad:**

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2017	0		
2018	5000		
2019	7500		
2020	7500		

Fleire aktuelle tiltak er til vurdering for ev prioritering.

Investeringsplanen bør ta høgd for noko av dette slik at det ligg føre ei investeringsramme m/ finansiering for heile øp-perioden.

Ein vil så i budsjettarbeidet kunne konkretisere tiltak og nytta av den unytta/uprioriterte løyvinga.

Prosjekt: Lån i Husbanken til vidare utlån**Årleg løyving.****Prosjektkostnad: 2-5 mill pr år.**

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	5000		
2017	5000		
2018	5000		
2019	5000		
2020	5000		

Prosjekt: Eigenkapitaldekning KLP**Årleg løyving.****Prosjektkostnad: 1-1,5 mill pr år.**

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2016	1200		
2017	1300		
2018	1000		
2019	1500		
2020	1000		

**Prosjekt 39001: Kyrkjeleg fellesråd.
Investeringsstilskot til kyrkjeleg fellesråd.**

Årleg løyving

Prosjektkostnad:

År	Budsjett	Forbruk	Regulering
2015	750		
2016	200		
2017	250		
2018	250		
2019	250		
2020	250		

Prosjektomtale:

Kommunen skal yta drifts- og ev investeringstilskot til kyrkjeleg fellesråd. Kyrkjeleg fellesråd disponerer sjølv midlane som dei får tildelt.

I 2015 vart det løyvt midlar til bygg v/Jostedal kyrkje. Bygging utført i 2016. Det er søkt om ekstraløyving til dette prosjektet, i storleik som løyvinga.

DIVERSE UTGREIINGAR ;

Skuleeigedommen på Hafslo, «Husmorskulen.»

Luster kommune kjøpte i 2015 skuleeigedommen på Hafslo frå Sogn og Fjordane fylkeskommune. Kommunen overtok og gjeldande festeavtale. Festeavtalen vart innløyst pr 31.12.2015.

Det er gjort nokre førebelse vurderingar på tilstand og ev framtidig bruk.

Det er lagt til grunn at arbeidet no skal prioriterast med tilstandsvurdering, informasjon og nærare utgreiing. Det er bedd om at det vert halde informasjonsmøte/ope møte og at ein vurderer oppnemning av prosjektgruppe for vidare arbeid.

Bustad – bustadsosial utbygging.

Etter utbygging av bustadane «Løkjane» bør ein drøfte status og vidare tiltak innan bustadsosial utbygging. Bustadane ved Grandmo busenter har dårleg standard og areal er dårleg utnytta. Det bør vurderast om fornying her skal prioriterast ev andre tiltak. Eit fellesprosjekt mellom bustadstiftinga og kommunen kan vere trinn ein i eit slikt arbeid. Ev bør det og vere tilgjengelege økonomiske ressursar til ei «ideskisse» for vidare utbygging.

Brannsikring Solvorn.

Tiltak er gjennomført, men det gjenstår tiltak frå opphøveleg plan.

På bakgrunn av tiltaksplanen har ein prioriterte varslingsiltak og vannpostar.

I 2016 vart brannvarslingsanlegget ferdig utbygt og det sett opp 5 stk vasspostar m/50 meter vasslang i Solvorn sentrum. Desse kan nyttast av alle og er enkle å betjene.

Det er førebels ikkje avsett ytterlegare investeringsmidlar og det er noko uavklara omkring status på eksterne tilskotsmidlar.

Friskhuset – Luster ungdomskule m.m.

Gitt at del 1 i opprusting av Friskhuset vert gjennomført må ein drøfte vidare føresetnadane for del 2. Luster ungdomskule sine behov og lokale for musikk/kulturskule og innhaldet i forprosjektet må ajourførast og økonomiske vilkår klargjerast.

ATS –utviklingstiltak.

Tiltak frå utviklingsarbeidet til ATS, nytt bygg for brukthandel, verkstad mv., er m.a. grunna dei økonomiske utsiktene sett på vent.

Det skal vurderast nærare om tiltaka kan utviklast i eksisterande lokale/ledige lokaler elles i Gaupne.

ATS; toalett, pauserom vedhall

Diverse andre mindre kommunale byggjetiltak til nærare vurdering;

Gamle gymsal/basseng – tiltak for ev å ta i bruk som lager.

Brannstasjon Luster – sal/riving?

Takoverbygg Gaupne barnehage.

Tak Hafslø barnehage, skifte gammalt tak.

Rehab. Helsesenter, kva med framtidig fysioterapitilbod, utbetring ventilasjon.

Takoverbygg Indre Hafslø oppvekst, barnehage

Jostedal oppvekst, oppussing uteområde barnehage

Luster oppvekst, skule. -brannalarm

Skjolden oppvekst, oppgradering uteområde, trapp, brann

Gamlestova barnehage, vedlikehald vs flytting.

Bustader Bringebakkane. vedlikehald / sal ??

Billagsbygget

Gamlebrua Gaupne – renovering, høg kostn.

Flystripa, opprydding

Gangveg langs Engedalselva

Molo Engedalselva

Parkering Solvorn

8. Økonomiske taloversyn

Budsjettskjema 1A - drift

	Rekneskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Skatt på inntekt og formue	137 680 486	145 554 000	150 149 000
Ordinært rammetilskudd	152 763 254	155 115 000	158 619 000
Skatt på eiendom	61 034 748	61 660 000	49 370 000
Andre direkte eller indirekte skatter	15 266 477	15 266 000	15 723 980
Andre generelle statstilskudd	10 371 153	14 549 000	12 700 000
Sum frie disponible inntekter	377 116 119	392 144 000	386 561 980
Renteinntekter og utbytte	6 745 667	5 630 000	4 830 000
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	9 126 362	4 500 000	3 000 000
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	10 668 497	10 122 000	8 000 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-
Avdrag på lån	22 607 274	20 075 000	15 075 000
Netto finansinnt./utg.	-17 403 741	-20 067 000	-15 245 000
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	-	-	-
Til ubundne avsetninger	9 666 423	1 770 000	-
Til bundne avsetninger	28 198 128	38 110 000	24 723 980
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	5 887 128	-	-
Bruk av ubundne avsetninger	14 024 390	2 890 000	7 015 636
Bruk av bundne avsetninger	22 114 174	27 185 000	17 700 000
Netto avsetninger	4 161 141	-9 805 000	-8 344
Overført til investeringsbudsjettet	628 831	-	-
Til fordeling drift	363 244 687	362 272 000	371 308 636
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	-	-	371 308 636
Mer/mindreforbruk	363 244 687	362 272 000	-

Budsjettskjema 1B – netto driftsutgifter pr. funksjon

	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Endring %
Tal i kr.1000			
Politisk verksemd	3 370	3 577	6,0
Administrasjon, styring og fellesutgifter	37 678	39 036	3,6
Barnehagar	37 292	39 461	5,8
Grunnskuleopplæring	90 089	90 287	0,2
Kommunehelse	21 456	21 558	0,5
Pleie og omsorg	117 344	120 369	2,6
Sosialteneste	3 940	13 474	
Barnevern	9 454	9 856	4,2
Teknisk drift	11 263	11 298	0,3
Teknisk forvaltning	2 382	2 748	15,4
Brann- og ulukkesvern	5 080	5 245	3,3
VAR	-6 546	-7 041	7,5
Næringsutvikling og naturforvaltning	-432	611	
Kultur	14 439	14 378	-0,4
Kyrkje	6 223	6 300	1,5
	353 032	371 157	5,0

Budsjettskjema 2A – investering

	Rekneskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Investeringer i anleggsmidler	92 836 756	90 045 000	56 380 000
Utlån og forskutteringer	3 525 000	5 000 000	5 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 144 627	1 200 000	1 300 000
Avdrag på lån	2 356 592	-	-
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-
Avsetninger	-	-	-
Årets finansierungsbehov	99 862 975	96 245 000	62 680 000
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	49 497 797	75 300 000	47 680 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	8 818 097	8 945 000	6 000 000
Tilskudd til investeringer	221 000	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	10 636 375	12 000 000	9 000 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	2 325 619	-	-
Andre inntekter	-	-	-
Sum ekstern finansiering	71 498 888	96 245 000	62 680 000
Overført fra driftsbudsjettet	628 831	-	-
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-
Bruk av avsetninger	27 735 256	-	-
Sum finansiering	99 862 975	96 245 000	62 680 000
Udekket/udisponert	-	-	-

Budsjettskjema – økonomisk oversyn drift

	Regneskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Driftsinntekter			
Brukerbetalinger	19 718 103	19 503 338	16 160 543
Andre salgs- og leieinntekter	34 996 056	37 697 086	44 921 757
Overføringer med krav til motytelse	59 048 368	31 470 192	38 774 125
Rammetilskudd	152 763 254	155 115 000	158 619 000
Andre statlige overføringer	10 371 153	14 549 000	12 700 000
Andre overføringer	78 201	60 000	60 000
Skatt på inntekt og formue	137 680 486	145 554 000	150 149 000
Eiendomsskatt	61 034 748	61 660 000	49 370 000
Andre direkte og indirekte skatter	15 266 477	15 266 000	15 723 980
Sum driftsinntekter	490 956 847	480 874 616	486 478 405
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	268 089 168	253 563 041	260 017 433
Sosiale utgifter	60 214 688	63 582 500	62 174 504
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	83 221 130	79 551 734	85 964 636
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	42 844 093	46 627 270	55 437 862
Overføringer	34 614 400	34 058 571	39 653 012
Avskrivninger	24 556 623	-	-
Fordelte utgifter	-24 516 289	-26 420 500	-32 512 386
Sum driftsutgifter	489 023 812	450 962 616	470 735 061
Brutto driftsresultat	1 933 035	29 912 000	15 743 344
Finansinntekter			
Renteinntekter og utbytte	6 745 667	5 630 000	4 830 000
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	9 126 362	4 500 000	3 000 000
Mottatte avdrag på utlån	5 653 044	7 700 000	7 700 000
Sum eksterne finansinntekter	21 525 073	17 830 000	15 530 000
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	10 668 497	10 122 000	8 000 000
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-
Avdrag på lån	22 607 274	20 075 000	15 075 000
Utlån	9 617 554	7 740 000	7 740 000
Sum eksterne finansutgifter	42 893 325	37 937 000	30 815 000
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-21 368 252	-20 107 000	-15 285 000
Motpost avskrivninger	24 556 623	-	-
Netto driftsresultat	5 121 407	9 805 000	458 344
Interne finanstransaksjoner			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	5 887 128	-	-
Bruk av disposisjonsfond	14 024 390	2 890 000	6 565 636
Bruk av bundne fond	22 114 174	27 185 000	17 700 000
Sum bruk av avsetninger	42 025 692	30 075 000	24 265 636
Overført til investeringsregnskapet	628 831	-	-
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	9 666 423	1 770 000	-
Avsatt til bundne fond	28 198 128	38 110 000	24 723 980
Sum avsetninger	38 493 382	39 880 000	24 723 980
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	8 653 716	-	-

Budsjettskjema – økonomisk oversyn investeringar

	Rekneskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	8 815 097	8 945 000	6 000 000
Andre salgsinntekter	-	-	-
Overføringer med krav til motytelse	1 124 000	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	10 636 375	12 000 000	9 000 000
Statlige overføringer	-	-	-
Andre overføringer	221 000	-	-
Renteinntekter og utbytte	-	-	-
Sum inntekter	20 796 472	20 945 000	15 000 000
Utgifter			
Lønnsutgifter	-	-	-
Sosiale utgifter	-	-	-
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	82 200 381	89 845 000	56 130 000
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	-	-	-
Overføringer	10 636 375	200 000	250 000
Renteutgifter og omkostninger	-	-	-
Fordelte utgifter	-	-	-
Sum utgifter	92 836 756	90 045 000	56 380 000
Finanstransaksjoner			
Avdrag på lån	2 356 592	-	-
Utlån	3 525 000	5 000 000	5 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 144 627	1 200 000	1 300 000
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	-	-	-
Avsatt til bundne investeringsfond	-	-	-
Sum finansieringstransaksjoner	7 026 219	6 200 000	6 300 000
Finansieringsbehov	79 066 503	75 300 000	47 680 000
Dekket slik:			
Bruk av lån	49 497 797	75 300 000	47 680 000
Salg av aksjer og andeler	3 000	-	-
Mottatte avdrag på utlån	1 201 619	-	-
Overført fra driftsregnskapet	628 831	-	-
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	5 015 090	-	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	22 720 166	-	-
Sum finansiering	79 066 503	75 300 000	47 680 000
Udekket/udisponert	-	-	-

Økonomiplan 2017 – 2020, drift

	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	16 160 543	16 160 543	16 160 543	16 160 543
Andre salgs- og leieinntekter	44 921 757	44 921 757	44 921 757	44 921 757
Overføringer med krav til motytelse	38 774 125	38 774 125	38 774 125	38 774 125
Rammetilskudd	158 619 000	156 619 000	156 619 000	156 619 000
Andre statlige overføringer	12 700 000	12 700 000	12 700 000	12 700 000
Andre overføringer	60 000	60 000	60 000	60 000
Skatt på inntekt og formue	150 149 000	150 149 000	150 149 000	150 149 000
Eiendomsskatt	49 370 000	44 370 000	44 370 000	44 370 000
Andre direkte og indirekte skatter	15 723 980	15 723 980	15 723 980	15 723 980
Sum driftsinntekter	486 478 405	479 478 405	479 478 405	479 478 405
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	260 017 433	260 017 433	260 017 433	260 017 433
Sosiale utgifter	62 174 504	62 174 504	62 174 504	62 174 504
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	85 964 636	85 964 636	85 964 636	85 964 636
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	55 437 862	55 437 862	55 437 862	55 437 862
Overføringer	39 653 012	39 653 012	39 653 012	39 653 012
Avskrivninger	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-32 512 386	-32 512 386	-32 512 386	-32 512 386
Sum driftsutgifter	470 735 061	470 735 061	470 735 061	470 735 061
Brutto driftsresultat	15 743 344	8 743 344	8 743 344	8 743 344
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	4 830 000	4 830 000	4 830 000	4 830 000
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidl	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Mottatte avdrag på utlån	7 700 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000
Sum eksterne finansinntekter	15 530 000	15 530 000	15 530 000	15 530 000
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-	-
Avdrag på lån	15 075 000	15 075 000	25 000 000	25 000 000
Utlån	7 740 000	7 740 000	7 740 000	7 740 000
Sum eksterne finansutgifter	30 815 000	30 815 000	40 740 000	40 740 000
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-15 285 000	-15 285 000	-25 210 000	-25 210 000
Motpost avskrivninger	-	-	-	-
Netto driftsresultat	458 344	-6 541 656	-16 466 656	-16 466 656
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	6 565 636	3 565 636	-	-
Bruk av bundne fond	17 700 000	17 700 000	17 700 000	17 700 000
Sum bruk av avsetninger	24 265 636	21 265 636	17 700 000	17 700 000
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	-	-	-	-
Avsatt til bundne fond	24 723 980	24 723 980	24 723 980	24 723 980
Sum avsetninger	24 723 980	24 723 980	24 723 980	24 723 980
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-10 000 000	-23 490 636	-23 490 636

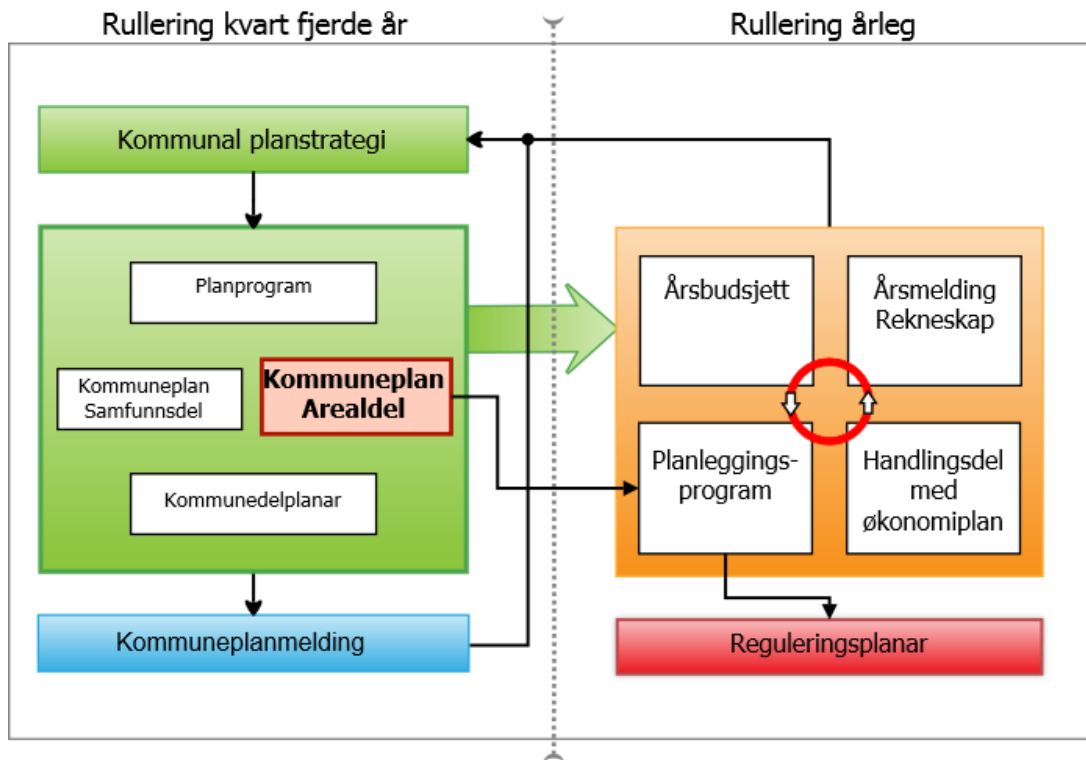
Skisse for saldering:

Endring drift		6 500 000	10 490 636	10 490 636
Utvida eiendomsskatt		3 500 000	8 000 000	8 000 000
Avdragsutsetting			5 000 000	5 000 000
SUM		10 000 000	23 490 636	23 490 636

Økonomiplan 2017 – 2020, investering

	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	6 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Andre salgsinntekter	-	-	-	-
Overføringer med krav til motytelse	-	-	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	9 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Statlige overføringer	-	-	-	-
Andre overføringer	-	-	-	-
Renteinntekter og utbytte	-	-	-	-
Sum inntekter	15 000 000	11 000 000	11 000 000	11 000 000
Utgifter				
Lønnsutgifter	-	-	-	-
Sosiale utgifter	-	-	-	-
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produks	56 130 000	35 000 000	34 100 000	35 100 000
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produks	-	-	-	-
Overføringer	250 000	250 000	250 000	250 000
Renteutgifter og omkostninger	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-	-	-	-
Sum utgifter	56 380 000	35 250 000	34 350 000	35 350 000
Finansransaksjoner				
Avdrag på lån	-	-	-	-
Utlån	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 300 000	1 000 000	1 500 000	1 000 000
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	-	-	-	-
Avsatt til bundne investeringsfond	-	-	-	-
Sum finansieringsransaksjoner	6 300 000	6 000 000	6 500 000	6 000 000
Finansieringsbehov	47 680 000	30 250 000	29 850 000	30 350 000
Dekket slik:				
Bruk av lån	47 680 000	30 250 000	29 850 000	30 350 000
Salg av aksjer og andeler	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	-	-	-	-
Overført fra driftsregnskapet	-	-	-	-
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	-	-	-	-
Sum finansiering	47 680 000	30 250 000	29 850 000	30 350 000
Udekket/udisponert	-	-	-	-

9. Planleggingsprogram 2017– 2020

Kommuneplanen sin arealdel i det kommunale plansystemet

Generelt

Kravet til styring og samordning gjennom planlegging er blitt stadig sterkere. Gjennom reglane i plan- og bygningslova er kommunane m.a. pålagde å utarbeide samla kommuneplan for utvikling og samordna oppgåveløysing. Kommunane har vidare mynde til å styre arealbruken gjennom å utarbeide arealplanar.

I politisk delegeringsreglement er det fastsett at formannskapet skal fungere som kommuneplannemnd, medan plan- og forvaltningsstyret tek seg av oppgåver knytt til utarbeiding av reguleringsplanar, dispensasjonar frå gjeldande arealplanar m.m..

I plan- og bygningslova er det sett krav om at alle kommunar skal ha planregister, m.a. for at brukarar skal kunne nytte elektroniske byggjesøknader. Luster kommune har no elektronisk planregister i samsvar med krav i lovverket.

Krav og utfordringar

I gjeldande lovverk er det teke inn reglar som stiller sterke krav til samordning av ulike omsyn på alle plannivå. Dette gjeld t.d. krav om vurdering av tryggleik gjennom utvida ROS-analyser («Risiko- og sårbarhetsanalyser»). Kommunane er pålagde å gjennomføre planarbeid både gjennom reglar i plan- og bygningslova, PLBL, og i særlover. Planlegging etter reglane i plan- og bygningslova skal femne vidt, dette går fram av føremålsparagrafen der det er lagt vekt på miljø og berekraftig utvikling, og av lovene om folkehelse og om naturmangfald. Luster kommunane skal leggje sterk vekt på desse tema i sitt planarbeid, dette er teke inn i vedteken planstrategi, jf. avsnittet nedanfor.

Formelle tilhøve

Kommunal planlegging skal skje etter reglane oppsette i kap. 10 – 13 i plan- og bygningslova, PBL. Kommunen sitt overordna plangrunnlag skal vurderast/reviderast av kommunestyret kvart 4. år, jf. reglane i Kap. 10, om kommunal planstrategi:

§ 10-1. Kommunal planstrategi

«Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.»

Kap. 11 i plan- og bygningslova omhandler kommuneplanlegging. Her heiter det m.a.:

§ 11-1. Kommuneplan

«Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

§ 11-2. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

For utarbeiding og vedtak av kommuneplanens samfunnsdel gjelder §§ 11-12 til 11-15.

§ 11-5.Kommuneplanens arealdel

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Det kan utarbeides arealplaner for deler av kommunens område.

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt.

Plankartet skal i nødvendig utstrekning vise hovedformål og hensynssoner for bruk og vern av arealer.-----»

Status i overordna planlegging - overordna føringar

Kommunestyret har i 2015 og 2015 handsama to saker som gjev retningslinjer for arbeidet med overordna planlegging i kommunen.

Kommuneplanmelding

Kommunestyret handsama ei kommuneplanmelding i september 2015. Konklusjonane i meldinga er at ein i neste valperiode bør halde fast ved hovudstrukturane i gjeldande kommuneplan.

Planstrategi

Kommunestyret skal minst ein gong i kvar valperiode, og seinast eitt år etter konstituering, utarbeide og vedta ein kommunal planstrategi. Planstrategien skal m.a. innehalde ei vurdering av kommunen sitt planbehov i valperioden. Utarbeiding og vedtak av planstrategi er såleis første trin i eventuell revisjon av samla kommuneplan, dvs. samfunnsdel og arealdel.

Planstrategi for åra 2016 -2020 vart vedteken av kommunestyret i møte 16.06.2016, sak 37/16.

Samfunnsdel

Samfunnsdelen av kommuneplanen vart vedteken i 2013. Revidert arealdel av kommuneplanen vart vedteken i mars 2015. Luster har såleis ein oppdatert samla kommuneplan. I planstrategien er det fastsett at samfunnsdelen skal gjennomgåast og reviderast i 2017 og arealdelen tilsvarande i 2018. Aktuelle tiltak frå samfunnsdelen frå 2013, blir kvart år tekne inn i budsjett og økonomiplan, jf. tabellar sist i kap. 6.7.

Når det gjeld planlegging av arealbruk, vil det vesentlege av planleggingskapasiteten i kommunen i dei næraste åra bli nytta til å utarbeide reguleringsplanar for byggjeområde avsette i arealdelen.

Kommunen si rolle i arealplanlegging

Gjennom plan- og bygningslova er kommunen gjeve mynde til å ha ansvaret for arealplanlegginga i Noreg. Nedanfor blir det skrive litt om ulike arealplanar. I hovudsak er det kommunestyret som må vedta slike planar.

Kommuneplanen sin arealdel

Kommuneplanen sin arealdel gjeld heile kommunen og er juridisk bindande for arealbruk og byggjetiltak fram til nytt planvedtak. Det er lovfesta at arealdelen også i nødvendig utstrekning skal vise omsyn og restriksjonar som vil påverke bruk av areal. Dette er vist gjennom påteikning av omsynssoner. Dette kan t.d. vere soner utsette for naturfare, miljørisiko, eller der det t.d. skal takast spesielle omsyn til landbruk, naturmiljø, friluftsliv eller kulturmiljø.

Detaljerte arealplanar

Av reguleringsplanar finst det to typar, ”områderegulering” og ”detaljregulering”.

Områderegulering kan berre setjast i gang av kommunen, medan detaljregulering også kan fremjast av privatpersonar, føretak, organisasjonar m. m.. For største delen av byggjeområda i gjeldande arealdel, er det fastsett at utbygging skal skje etter vedteken reguleringsplan.

Arealdelen seier ikkje noko om kven som skal stå føre planarbeidet.

Reguleringsplanar fremja av kommunen

Planframlegg fremja av kommunen som følgje av overordna kommunale vedtak/planar: Slike planframlegg kan bli utarbeidde som ein del av eit kommunalt prosjekt med eige budsjett, t.d. utbygging av eit offentleg anlegg. Kostnadene med planarbeidet blir då ført som utgift på prosjektet, anten framlegget blir utarbeidd av tilsette eller av innleigd konsulent.

Planframlegg fremja av kommunen som følgje av innspel frå private initiativtakarar

Kommunen får gjennom året fleire førespurnader om å setje i gang reguleringsarbeid, dvs. om at eit område bør regulerast og at kommunen skal gjennomføre planarbeidet. Saka må då vurderast frå to sider:

- Av kommunen som planstyresmakt. Det er kommunen som har reguleringsmynde og må avgjere om eit område skal takast opp til regulering.
- Av kommunen som utførande planleggjar. Utarbeiding av reguleringsplan krev ressursar/midlar både i form av arbeidsinnsats og pengar, anten kommunen gjer arbeidet sjølv eller set det bort til konsulent. Samla reguleringsoppdrag må samsvare med tilgjengeleg arbeidskapasitet/budsjettmidlar.

Private planframlegg

Kommunen har sjeldan oversikt over private reguleringsframlegg før det er aktuelt å fremje dei. Dette gjeld anten kommunen eller private skal stå føre reguleringsarbeidet. Kommunen, v/plan- og forvaltningsstyret, skal innan 12 veker etter at eit privat reguleringsframlegg er motteke, ta standpunkt til om framlegget skal fremjast og leggast ut til offentleg ettersyn. Handsaming av private planframlegg er å rekne som ei forvaltningsoppgåve. Kommunen krev gebyr for handsaming av slike planframlegg, jf. betalingsregulativet. Det er generelt vanskeleg å ha noko meining over kor mykje ressursar som vil gå med til handsaming av slike framlegg i komande år.

For det som gjeld detaljerte arealplanar, er planleggingsprogrammet delt inn i samsvar med det som står under «Detaljerte arealplanar» ovanfor.

Planleggingsprogrammet

Planleggingsprogrammet er eit konkret program for planarbeidet i Luster i dei fire neste åra, dvs. det har same horisont og blir rullert på same måte som økonomiplanen.

Planleggingsprogrammet er ein del av dokumenta som blir lagde fram for kommunestyret saman med økonomiplan og årsbudsjett.

Planleggingsprogrammet omfattar i hovudsak desse plantypene:

- Kommuneplan samfunnsdel, arealdel og tematiske kommunedelplanar.
- Detaljerte arealplanar - reguleringsplanar.
- Kommunedelplanar, jf. kommunal planstrategi.
- Fagplanar for utvikling og verksemd på ulike område.
- Strategi- og plandokument for oppfølging av samfunnsdel av kommuneplanen.

For det som gjeld overordna planarbeid og fagplanar, byggjer dette planleggingsprogrammet på vedteken planstrategi og samfunnsdel.

Føremål med planleggingsprogrammet

Eitt føremål med planleggingsprogrammet er å få ei forenkla sakshandsaming, særleg i samband med oppstart av reguleringsarbeid. Reguleringsarbeid i samsvar med planleggingsprogrammet kan startast opp utan vidare politisk handsaming/vedtak.

Eit anna føremål med å setje opp eit planleggingsprogram som blir handsama samtidig med budsjettet/ økonomiplanen, er å få ei samla vurdering av dei førespurnadene som er komne inn, og å få sett av prosjektmidlar til dei aktuelle prosjekta. Ein må rekne med at kostnaden med å utarbeide ein reguleringsplan varierer frå 100 000 til 250 000 kr, alt etter kor komplisert saka er.

Planarbeid fram mot 2020

Kommuneplanarbeid

I kommuneplanen sin samfunnsdel er det sett opp som mål at Luster skal vere ein god stad å bu, ein god stad for bedrifter og ein god stad å besøkja. Kommunalt planarbeid, både arealplanar og fag-/temaplanar, skal leggje til rette for å nå desse måla, jf. kap. 10, «Strategiar, målsetjingar og tiltak» i samfunnsdelen. Neste trinn i kommuneplanarbeidet vil no vere å revidere samfunnsdelen, deretter arealdelen.

Detaljplanarbeid initiert av kommunen

For det som gjeld reguleringsarbeid, tok gjeldande planleggingsprogram utgangspunkt i arealdelen frå 2015. Bustadområde på stader der det er mangel på tomter, vart prioriterte. Også ved handsaming av tidlegare planleggingsprogram, og ved handsaming av andre saker, har kommunestyret presisert dette. Planleggingsprogrammet for 2017 – 2020 legg vekt på å vidareføre denne prioriteringa.

I dei fleste bygdelaga vil byggjeområda fastsette i planen frå 2008, og som er ført vidare i 2015, dekke trongen også i komande planperiode. Unnataket her er område for tomter til einbustader i Gaupne og Indre Hafslo, der framlegg til ny arealdel legg opp til nye byggjeområde.

For Indre Hafslo, Lundshaugen, vert det no skissert ei utviding på to område, 2 pluss 5 tomtar. Utviding med forlenging av veg i eksisterande felt har me ikkje grunneigaravtale på. I planleggingsprogrammet er det framlegg på at kommunen går vidare med dei to planarbeida. Vinda vert ev. å koma attende til i slutten av perioden. Det vert og førebudd planarbeid for bustadbygging i Marifjøra, men her må grunnlags-investeringar(VA) og grunnerverv klargjerast betre før ein startar opp.

I Gaupne vil planarbeid for Grindane verte aktuelt å starte i 2018.

Kommunestyret gjorde i budsjettsaka vedtak om at kommunen skal initiere og finansiere planarbeid for oppgradering av Fv55 Nes – Høyheimsvik. Dette arbeidet vert teke inn i planprogrammet.

Planleggingsprogrammet for åra 2016-19, var ambisiøst, det vil gå fram av programmet for åra 2017 – 2020, at ein ikkje har hatt kapasitet til å følgje opp programmet fullt ut. Dette vil ein kome attende til også i årsrapporten.

Detaljplanarbeid initiert av private aktørar

I arealdelen er det vist nokre bustadområde med krav om reguleringsplan, utan at det er sagt noko meir om framdrift. Dette er område der det har vore rekna med at reguleringsarbeidet blir utført av private aktørar.

Rådmannen kan her spesielt nemne bustadområdet Botn på Hafslo, der har Hans Nes Eigedom AS no meldt oppstart av reguleringsarbeid. Her legg arealdelen av kommuneplanen opp til bygging av om lag 130 bueiningar.

I gjeldande planleggingsprogram vart det opna for at Norteck AS, v/Nils Øyvind Solbakken, kunne fremje privat reguleringsframlegg for bygging av terrassehus ved Sognaporten/YX-stasjonen på Galden. Norteck AS har seinare kome med framlegg også om å etablere eit forretningsbygg ved fylkesveg 55 nord for eksisterande anlegg. Dette vil m.a. krevje omregulering av friområde og vesentlege inngrep i terrenget i form av sprenging/fjellskjering i Beimshaugen. Rådmannen har enno ikkje teke standpunkt til om det blir rådd til å gjennomføre reguleringsendring her.

Plan- og forvaltningsstyret handsama i møte 12.09.2016, eit reguleringsframlegg for Sandal på Hafslo, utarbeidd av Hans Nes Eigedom AS. Reguleringsframlegget var fremja i samsvar med tidlegare tilråding frå Plan- og forvaltningsstyret. Framlegget vart ikkje fremja vidare, men sendt attende til Hans Nes Eigedom AS for evt. omarbeiding. Luster kommune har motteke revidert reguleringsframlegg, dette ligg ute til ettersyn vinteren 2016/2017.

Frå 2013 har området «Salen» i Gaupne vore regulert for oppføring av 6 einebustader. Planen var utarbeidd av Luster kommune, i samsvar med arealdelen frå 2008. Området er seinare kjøpt av Vestlandshus AS, som vil fremje reguleringsendring. Det er per i dag ikkje kjent kva reguleringsendringa vil gå ut på.

Sognefjord Sjokolade v/Paulus Fransen, ønskjer å føre opp produksjonsbygg i Marifjøra på oppsida av fylkesvegen vest for Marifjøra sentrum. Planane vil krevje omregulering av regulert landbruksområde, og også regulering av veg til eit bustadhus. Rådmannen vil tilrå at det blir fremja reguleringsendring for eit avgrensa område, og at planarbeidet blir utført av Luster kommune.

Teknisk utforming av planleggingsprogrammet

Planleggingsprogrammet er sett opp i tabellform. Det som gjeld kommuneplan- og reguleringsarbeid står fremst.

Deretter følgjer oversikt over tematiske kommunedelplanar og «fagplanar», både nye planar og gjeldande planar som må reviderast.

Del I Kommuneplanarbeid

Plan	Ansvar	Oppstart	Framdrift	Merknad
Samfunnsdel, revisjon	LK/ plan	Vår 2017	Vedtak: Haust 2017	
Arealdel, revisjon	LK/ plan	Vår 2018	Vedtak: Haust 2018	

Del II Reguleringsarbeid

KOMMUNALE REGULERINGSPLANAR

Reguleringsplanar merka* er i Kommuneplanen sin arealdel 2015 – 2026.

Bustadområde

Plan	Initiativ	Ansvar	Plan- leggjar	Framdrift	Merknad
Indre Hafslo Lundshaugen I	LK	LK/ Plan	LK	Oppstart: Vinter 2017. Vedtak: Haust 2017.	Omregulering av friområde.
Indre Hafslo, Lundshaugen II	LK	LK/ Plan	LK	Oppstart: Vinter 2018. Vedtak: Haust 2018.	Skisse utarbeidd våren 2016. Grunnerverv ikkje avklara, grunneigar er negativ.
Marifjøra, Marheim*	LK	LK /Plan	Konsulent	Oppstart: Vår 2018. Vedtak: Vinter 2019.	Utsett. (ikkje oppstarta) Må avklara grunnerverv og andre grunnlagsinvesteringar før formell oppstart av planarbeid.
Gaupne, Grindane*	LK	LK/ Plan	Konsulent	Oppstart: Vår 2018. Vedtak: Vår 2019.	Utbygging etter Verket 2 og Salen. 44 da, 110 bueiningar (2,5 per da).
Indre-Hafslo, Vinda *	LK	LK/ Plan	Konsulent	Oppstart: Ved behov, jf. behov etter Lunds- haugen/Marifjø ra. Vedtak:	Relativt store grunnlags- investeringar krevst, ligg i KPA. Grunnerverv ikkje avklara, grunneigar er negativ.

Plan	Initiativ	Ansvar	Plan- leggjar	Framdrift	Merknad
Hafslo, Prestegarden *	LK	LK/ Plan	Konsulent	Oppstart: Ved behov Må vurderast nærare avhengig av framdrift i andre område Hafslo. Vedtak:	Avhengig av infrastruktur. Utbygging etter Beheim 2, evt. Botn
Framdrift ikkje fastsett					
Ornes, Bakkane *	LK	LK/ Plan	Konsulent	Oppstart: Vedtak:	Omregulering
Jostedal, Haugåsen *	LK	LK/ Plan	LK	Oppstart: Vedtak:	Utviding av bustadområde. Eksisterande felt er ikkje fullbygt.

Sentrumsområde m.m.

Plan	Initiativ	Ansvar	Planleggjar	Framdrift	Merknad
Jostedalen, Gjerde*	LK	LK/ Plan	LK	Oppstart: Vår 2013. Vedtak: Sommar 2017.	Framlegg frå konsulent haust 2016, ikkje ferdig. Må reviderast før møte med grunneigarar og utlegging til offentleg ettersyn
Luster, Dale*	LK	LK/ Plan	Konsulent	Oppstart: Sommar 2011. Vedtak: Vår 2017.	Planframlegg i PFV 12.09.2016. Sendt attende. Ny handsaming 05.12. 2016.(Ute på ny høyring.)
Hafslo, «Billagstom ta»	LK	LK/ Plan	Konsulent	Oppstart: Vinter 2016. Vedtak: Sommar 2018.	Omregulering. Oppstartsvarsel 16.03.2016. Frist 30.04. Merknader/ grunneigar negativ. Ev alternativ med og utan bustad.
Solvorn, P-plass ved kyrkja*	LK	LK/ Plan	Konsulent	Oppstart: Vinter 2018. Vedtak: Vinter 2019.	Omregulering. Ikkje varsla oppstart. P-plass kan også tene badeplassen.

Plan	Initiativ	Ansvar	Planleggjar	Framdrift	Merknad
Luster, Dale sentrum - Døsen	LK	LK/Plan	Konsulent	Oppstart: Vinter 2017, etter vedtak av Dale sentrum. Vedtak: Vinter 2018.	Omregulering Samarbeid med Statens vegvesen. Jf. Dale sentrum.
Marifjøra, tomt for sjokoladefabrikk m.m.	S.-fjord sjokolade. P. Frans-en	LK/plan	LK	Oppstart: Vinter 2017 Vedtak: Sommar 2017	Næringsareal/bustad. Tomt for produksjons-lokale, veg m.m.. Grunna næring og fleire eigdommar inkl. i planarbeidet vert planen i kommunal regi.
Solvorn, kaiområde	LK	LK	Konsulent	Oppstart: Haust 2017 Vedtak: Haust 2018	Forbod mot tiltak, vedtak i PFV 06.06.2016. Går ut seinast 06.06.2020.
Framdrift ikkje fastsett					
Solvorn, parkering langs Fv 338 *	LK	LK	Konsulent	Oppstart: Vedtak:	Omregulering
Fortun, sentrum*	LK			Oppstart: Vedtak:	
Gaupne, Sandvik Sør - rassikring	LK	LK/Plan	Konsulent	Oppstart: Vedtak:	Omregulering Detaljert rasfarevurdering i 2015.
Gaupne, gangv.langs Fv55, til busstopp forbi Jostedals-elvi	LK	LK/Plan	LK v/plan	Oppstart: Vedtak:	Reguleringsendring, jf. stadanalysen og trafikktryggingssplan.

ANDRE REGULERINGSPLANAR / REGULERINGSENDRINGAR

Reguleringsplanar merka* er i samsvar med Kommuneplanen sin arealdel 2015 – 2026.

Aktivitetsområde - privat / offentlig

Plan	Initiativ	Ansvar	Plan- leggjar	Framdrift	Merknad
Hafslo, Heggmyrane*	LK	LK/ Plan	Konsulent	Oppstart: Sommar 2013 Vedtak: Vår 2017.	Omregulering av sentrale delar av skiområdet på jf. K-sak 107/12. Planframlegg off. ettersyn 03.10. -10.11.2016. Vedtak avhengig av berre ei utlegging.
Gaupne, Motorsport- senter, Leirmo- øygarden*	Sogn Motor- sport- senter/ LK	LK/ Plan	LK	Oppstart: Vinter 2016. Vedtak: Haust 2017.	I samsvar med arealdel 2015. Kommuneplan idrett og fysisk aktivitet etter 2016. Med i fylkeskommunal plan etter 2017. Støyvurdering utført. Varsel om oppstart, m/plan-program, vår 2016. Biologisk kartlegging utført hausten 2016. Planprogram i PFV februar 2017.
Omregulering Galden Nord	J. Hille- stad, (Hille- stad traktor- service)	LK/ Plan	LK	Oppstart: Vinter 2016. Vedtak: Sommar 2017	Frå friluftsområde til næringsområde. Gjeldande reg. plan vedteken 14.06.2012. Varsel om oppstart 28.04.2016. Frist 18.05. Planframlegg i PFV 17.10.2016. Off. ettersyn. Vinteren 2016-2017.
Fv 55 Nes- Høyheimsvik	LK	LK/ Plan	Etter nærare avtale STV/FK	Oppstart: 2017	Planarbeidet vert nærare fastlagt etter drøfting med FK/STV som vegeigar.
Framdrift ikkje fastsett					
Solvorn, badeplass *	LK	LK		Oppstart: Vedtak:	Omregulering. Utviding av eksisterande badeplass. Vil drøfte om planområdet

Plan	Initiativ	Ansvar	Plan- leggjar	Framdrift	Merknad
					skal inngå i planen for Solvorn kai.
Gaupne, badeplass, friområde og småbåthamn, Engjadalselvi *	LK	LK	Konsulent	Oppstart: Vedtak:	Omregulering. Oppfylging av stadanalyse Gaupne
Indre Hafslo * Oppvekst-senter, Aktivitets-område	LK	LK		Oppstart: Vedtak:	Ev regulering av LNF-område i tilknytning til oppvekstsenter

REGULERINGSPLANAR - FREMJA OG UTARBEIDD AV PRIVATE

Reguleringsplanar merka* er i samsvar med Kommuneplanen sin arealdel 2015 - 2026

Plan	Initiativ	Ansvar	Planleggjar	Framdrift	Merknad
Omregulering Galden Nord	Nils Øyvind Solbakken	Privat		Etter behov	Gjeldande reg. plan vedteken 14.06.2012. Ev. terrassehus.
Omregulering Salen Gaupne	Vestlands -hus m.fl.	Privat	Vestlands- hus		Gjeldande plan vedteken 18.04.2013. Det er varsla omregulering. Ventar på framlegg.
Botn *	Hans Nes Eigedom AS	Privat	Norconsult.		Oppstart varsla. Planframlegg under utarbeiding. 130 bueiningar.
Sandal, Hafslo	Hans Nes Eigedom	Privat	Arkitekt- kontoret A38 as.		Planframlegg i PFV 12.09.2016. Sendt attende. Nytt planframlegg til ettersyn vinteren 2016 – 2017.
Omregulering Galden Nord - 2.	Nils Øyvind Solbakken	Privat			Truleg krevjande prosjekt. Omregulering av friområde. Store inngrep/fjellskjering i

Plan	Initiativ	Ansvar	Planleggjar	Framdrift	Merknad
Utstillings- /salslokale.					Beimshaugen. Evt. oppstart etter politisk handsaming.
Høgemoen	Luster kommune jf. arealdel	Privat		Vedtak innan utgang av 2018.	JFr kommuneplan og driftskonsesjon er brev sendt 28.11.16 med oppmoding om at det vert utarbeidd reguleringsplan.

Utgreiingsarbeid – jfr. Kommuneplanen sin arealdel

Tema	Initiativ	Ansvar	Plan- leggjar	Framdrift	Merknad
Sentrumsutvikling					
Sentrumsstruktur og trafikkale løysingar Gaupne sentrum	LK	LK	Konsulent	Oppstart: Vedtak:	Oppfylging stadanalyse
Landbruk					
Kjerneområde for landbruk og kulturlandskap		LK- Landbruk/samarbeid med Plan	Revisjon av områda	Ferdig til oppstart av arealdelen.	
Landskapsanalyse Hafslo	LK	LK	Konsulent	Gjennomføring: Ferdig januar 2018	Grunnlag for framtidige utbyggingsretningar jfr jordvern. Grunnlag for revisjon av arealdel

Tema	Initiativ	Ansvar	Plan- leggjar	Framdrift	Merknad
Samferdsel					
FV 55 Gaupne – Skjolden	LK	SVV		Med bakgrunn i planar om Sognefjells-tunnelar bør det i planperioden skisserast alternative vegtrasear med mogelege tunnel-løysingar for RV 55 i Luster.	Meir gjennomgangs-trafikk vil utløyse utviding av vegen i full breidde. Med utgangspunkt i topografien i området vil dette redusera høve for busetnad, landbruk og reiseliv på strekninga.
Folkehelse friluftsliv - Tilrettelegging i utfartsområde					
Tiltaka bør takast inn i kommunedelplan for idrett- og friluftsliv. Må vurderast i reguleringsplan for enkelt av områda. Leggje til rette for parkering og evt. opparbeiding av stiar i viktige utfartsområde.					
Tema	Initiativ	Ansvar	Plan- leggjar	Framdrift	Merknad
Molden; <ul style="list-style-type: none"> • parkering Krossen • oppgradering /opparbeiding av sti. 	LK	LK	LK	Gjennomføring: 2017	Jfr. Kommunedelplan for idrett- og friluftsliv og kommuneplan
Feigum: <ul style="list-style-type: none"> • opparbeiding av p-plass. • opparbeiding av tursti (oppgradering ved m.a. muring). 	LK	LK	LK	Gjennomføring: 2017	Jfr. Kommunedelplan for idrett- og friluftsliv og kommuneplan

Tema	Initiativ	Ansvar	Plan- leggjar	Framdrift	Merknad
Sognefjordsvegen Opparbeiding av einskilde strekningar.	LK	LK	Samarbeid mellom Luster, Sogndal og Leikanger	Gjennom- føring: 2017	Jfr. Kommunedel- plan for idrett- og friluftsliv og kommuneplan
Hafslo Tursti rundt vatnet.	LK	LK	LK	Gjennom- føring: Kommune- plan idrett og fysisk aktivitet etter 2016	Jfr. Kommunedelplan for idrett- og friluftsliv og kommuneplan
Kilen; utviding av p-plass.	LK	LK		Gjennom- føring: Etter 2017	Jfr. kommuneplan
Vurdera område/ løyper som er aktuelle å leggje til rette for terrengsykling.			LK	Gjennom- føring: 2017	Generell vurdering av aktuelle område i Luster
Viktige friluftsområde	LK	LK	LK	Gjennom- føring 2017	Områda er registrert (jfr plan for snø- skuterløyper). Etterarbeid for innarbeiding i kartbase

Kommunedelplanar (fastsett i kommunal planstrategi, K-sak 12/68).

Plan	Vedteken	Kommentarar	Ny plan	Ansvar	Heimel
Kommunedelplan beredskap		Skal visa korleis kommunen skal vera førebudd på å handtera uynskte hendingar og minst innehalda plan for krise-leiing, varslingslister, ressursoversikt, evakueringsplan og informasjonsplan.	2015. Byggjer på ROS-analyse 2014. Vedteken vinter 2016.	Rådmann	Sivilbeskyttelses-loven. Plan- og bygningslova.
Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2016 – 2027.	2015	Grunnlag for kommunale tilskot + søknad om statstilskot til anlegg.	Vedteken des. 2015. Handlingsdel 2016-2019.	Kultur	
Kommunedelplan Lokale kulturhus 2010 -2021.	Stadfesting 2013	Grunnlag for kommunale tilskot + søknad om statstilskot til lokale forsamlingshus	Hovudrevisjon 2017.	Kultur	
Kommunedelplan kulturminne.	14.09.94. 29.03.00.	Må sjåast i samanheng med kommunal strategi for tildeling av SMIL-midlar.	Er starta opp. Vedtak tidleg 2017.	Plan	
Kommunedelplan Trafikktrygging 2016-2028.	05.11.15.	Hovudplan revidert kvart 4. år. Handlingsdel kvart år.	Revisjon 2019/2020.	Plan/ Eigedom	
Kommunedelplan avløp.	Vedteken des. 2015.	Hovudplan revidert kvart 4. år.	Revisjon 2019/2020	Eigedom	

Plan	Vedteken	Kommentarar	Ny plan	Ansvar	Heimel
2016 – 2025.					
Kommunedelplan vassforsyning 2011 - 2020.	Stadfesta 2015.		Stadfesting 2015. Revisjon/rullering handlingsprogram av 2015/16	Eigedom	
Kommunedelplan Småkraftverk.	25.01.07.		Stadfesting 2013, ved kommuneplanvedtak.	Rådmann	

Fagplanar

Oppvekst og fritid

Plan	Vedteken	Kommentarar	Framdrift	Ansvar	Heimel
Kommunal plan for tilpassa opplæring	2016	Oppstart hausten 2016.	Presentasjon for kommunestyret haust 2016	Kommunalsjef Oppvekst	
Kommunal leseplan for skule og barnehage.	2014	Gjeld til 2019.	Revisjon 2016.	Kommunalsjef Oppvekst	
Plan for skulefritidsordning Ny plan 2015 -2019.	18.06.15	Revisjon.	Vedteken des. 14/jan 15.	Kommunalsjef Oppvekst	
Plan for entreprenørskap i grunnskulen.	18.06.09	Gjeld enno.	Revisjon 2015.	Kommunalsjef Oppvekst	

Helse og sosial

Plan	Vedteken	Kommentarar	Framdrift	Ansvar	Heimel
Ruspolitisk handlingsplan 2016-2019.	22.09.16.	Plan vert justert for kvar valperiode.		Kommunalsjef helse/omsorg. Servicetorg	Alkohollova § 1-7d
Bustadsosial handlingsplan for åra 2015 - 19.	05.03.15			Kommunalsjef helse/omsorg.	
Helse- og omsorgsplan for 2010 – 2021.	24.09.09			Kommunalsjef helse/omsorg.	
Plan for legetenesta		Ev revisjon, jf legevakt		Helse	

Landbruk og natur

Plan	Vedteken	Kommentarar	Framdrift.	Ansvar	Heimel
Plan for forvaltning av fiske 1997.	13.12.96		Oppstart: 2017	Landbruk og naturforvaltning	

Plan	Ved- teken	Kommentarar	Framdrift.	Ansvar	Heimel
Tiltaksstrategi for SMIL/nærings- og miljøtiltak skogbruk (NMSK)	16.08.08	Ny strategi må tilpassast forskriftsendring		Landbruk og naturforvaltning	Forskrift for SMIL-ordninga og regelverk for NMSK-ordninga krev tiltaksstrategi
Plan for forvaltning av hjortevilt		Alle kommunar skal ha slik plan	Ferdig 2016.	Landbruk og naturforvaltning	Viltlova
Hovudplan for skogsvegar	2013	Plan for 10-års perspektiv		Landbruk og naturforvaltning	
Forvaltningsplan for verneområde: - Loi - Bargarden - Ytamoen - Luster Vestre Statsallmenning		Loi: Ferdig Bargarden: 2018 Ytamoen: 2017 Luster Vestre: 2017		Landbruk og naturforvaltning	Forskrift for verneområda
Forvaltningsplan for Drægnismorki/ Yttrismorki naturreservat			Oppstart 2018.	Landbruk og naturforvaltning	Verneforskrifta
Kjerneområde landbruk og kulturlandskap		Tidlaus, men skal justerast for område som er nytta til andre føremål	Ferdig januar 2018.	Landbruk og naturforvaltning	Grunnlag for revisjon av arealdel

Strategi og plandokument jf. kommuneplanen sin samfunnsdel.

Plan	Vedteken	Kommentarar	Framdrift Oppstart /vedtak	Ansvar	Heimel
Strategi for anlegg og vedlikehald av alle offentlege park/ grøntområde.		Stimulera fellesorgan som bygde- og grendelag til å utvikla aktuelle uteområde, og premiera lokale initiativ til opprydding og opprusting av sine nærmiljø.	2016/17 .	Eigedom / Teknisk drift	Kommuneplan - samfunnsdel (KPS).
Gjennomgå kommunen si drift av samfunnshus og private forsamlingshus.		Samarbeid med bygdelaga.	Er starta opp.	Eigedom / Kultur	Kommuneplan - samfunnsdel (KPS).
Strategi for integr. av arbeidsinnvandrarar og flyktningar 2015-2019.	05.03.15	Samarbeid med brukarrepr., frivillige lag og organisasjonar.			Kommuneplan - samfunnsdel (KPS).
Utarbeida ein strategi for framtida sitt kulturliv i Luster.		Fokus på: a. Kulturskulen b. Samarbeid mellom organisasjonar og bygder c. Regionalt samarbeid i indre Sogn, regionale tilbod. Bibliotektilbod for framtida	Er starta opp. Er starta opp. Er starta opp	Kultur	Kommuneplan - samfunnsdel (KPS)
Gjennomgå grunnlagsdokument for næringsaker/ landbrukssaker i kvar valperiode.			Rullering februar 2017.	Næring	Kommuneplan - samfunnsdel (KPS).

Plan	Vedteken	Kommentarar	Framdrift Oppstart /vedtak	Ansvar	Heimel
Utarbeida ein regional strategi som trekkjer opp rammene for samarbeidet i Sogn Regionråd sitt område.		Viktige nye tema er; kulturelt samarbeid, folkehelse, PPT, landbruk, teknisk drift/forvaltning, viltforvaltning (jakt)	Arbeid i gang.	Sogn Regionråd	Kommuneplan – samfunnsdel (KPS)
Etablere ein «KTP-Luster» (Kommunal Transportplan – Luster) som grunnlagsdokument for kommunen si satsing og prioritering på offentleg transport/og kommunikasjonsnett i kommunen		Fokus ; - Fylkesvegar - Kommunale vegar - Private vegar - tilskotsordningar - Gang- og sykkelveg - Veglys - Parkeringsplassar i utfartsområde - Ferjedrift - Anlegg for drivstoff-fylling for småbåtar	Oppstart 2016.	Eigedom.	
Utarbeida ein strategi for kommunen si satsing på fellesgode i besøksnæringane.		Vektleggja på: a. Omfang av tilrettelegging i turområde /tilretteleggingsgrad b. Prioriterte satsingsområde – oppgåver og ansvar c. Samhandling med andre aktørar	Etter 2017.	Landbruk /næring.	KPS. Jfr erfaringar frå «Naturarven»

Regionale planar og andre planar som kan påverke utvikling/arealbruk i Luster. Regional plan for vassforvaltning for Sogn og Fjordane vassregion 2016-2021 er i vedtaksfasen. Planen skal leggjast til grunn i kommunal planlegging, og får konsekvensar for kommunen sine prioriteringar særleg når det gjeld ureining, vatn og avløp, samt tekniske inngrep i vassførekomstane våre.

Luster kommune er med i ByR- fase 2 prosjekt i lag med Sogndal og Leikanger. Samanhengar i bu- og arbeidsområde, innovasjon, sikring av offentlege arbeidsplassar i regionen og aktivitetsbasert reiseliv er prioriterte satsingar i det plan- og prosjektarbeidet.

Regional plan for Ottadalen villreinområde er endeleg vedteken av berørte fylkeskommunar. Planen skal implementerast i kommunen sitt planarbeid, og får konsekvensar for dei delene av kommunen som inngår i villreinen sine leveområde.

Eit strategidokument, «Tryggingsstrategi for Nigardsbreen», er under utarbeiding. Dokumentet er eit fellesarbeid med reiselivsaktørar, naturoppsyn og politi.

10. Betalingssatsar - Luster kommune, 2017

21.11.2017

Føringar;

Kpi: 3,6% frå sept 15 til sep 16 (2,1 % sep 15 til sep 15)

Lønsutvikling: 2,5%

Framlegget tek omsyn til statleg regelverk/maks.tak mv.

Framlegget vert i utgangspunktet regulert med føringar til løns- og prisutvikling.

Der det er kommunalt handlingsrom og Luster har relativt låge satsar, med referanse til samanliknbare kommunar så er det lagt inn noko auka utover løns/prisutvikling. (om lag 5%)

Sjølvkostområde; renovasjon(pålagt), vatn, avløp og feiegebyr er prisa for 100% sjølvkost.

Plan, byggesak og oppmåling har ikkje sjølvkostinndekking, men er prisa på nivå med samanliknbare kommunar.

Innhold:

ADMINISTRASJON	3
OPPVEKST	3
BARNEHAGE.....	3
SKULEFRITIDSORDNING.....	3
HELSE	4
HELSESTASJON.....	4
AMBULERANDE SKJENKELØYVE M.M.	4
OMSORGSTENESTA	5
ATS.....	5
OMSORGSBUSTADER OG OMSORGSPLASSAR.....	5
TRYGGLEIKSALARMAR	6
HEIMEHJELP	6
SAL AV MAT.....	6
OPPHALD INSTITUSJON M.V.....	7
TEKNISKE TENESTER – EIGEDOM	7
KOMMUNALE BUSTADER – HUSLEIGE.....	7
TOMTAR I KOMMUNALE BUSTADFELT.....	8
RENOVASJONSAVGIFT	9
FEIE- OG TILSYNSAVGIFT	10
KAIAVGIFTER	10
KART- OG OPPMÅLINGSARBEID	10
VASS- OG KLOAKKAVGIFTER.....	13
BETALINGSSATSAR FOR BYGGESAKER.....	14
TEKNISK DRIFT.....	16
GEBYR FOR GRAVING I KOMMUNAL VEG	16
NÆRINGSUTVIKLING OG NATURFORVALTNING	17
TENESTER VED LANDBRUK OG NATURFORVALTNING.....	17
FELLINGSAVGIFT FOR HJORTEVILT	17
KOMMUNALE NÆRINGSTOMTAR– SAL	17
KOMMUNALE NÆRINGSBYGG – UMLEIGE.....	17
KULTUR	18
KOMMUNALE BYGNINGAR	18
BILETTPRISAR SYMJEBASSENGA	18
BYGDEBOK FOR LUSTER.....	18
KULTURSKULE	19
DANSEVERKSTAD.....	19
FESTEAVGIFT GRAVER.....	19

ADMINISTRASJON

Kommunen tilbyr tenester innan:

- Kopiering – eksterne dokument
- Kopiar/plott av kart m.m.
- Laminering

Tilbodet er prisa til inndekking av kostnadane. (Uprenta vedlegg/fullstendig prisliste på heimesida.) Enkel kopiering av kommunale saksdokument, innsyn er utan kostnader.

OPPVEKST

BARNEHAGE

Maksimalsatsar frå statsbudsjettet er nytta på heil plass, forslag 2017 er 2730,-.

Betaling i barnehagane pr. måned:

Opningstid	Pris plass 2016 (01.01.16)	Matpengar 2016	Pris plass 2017 (01.01.17)	Matpengar 2017
Heil plass	2 655	335	2730	340
80 % plass	2 450	285	2520	290
60 % plass	1 925	220	1980	225
Dagsats	260	25	268	26

Moderasjonsordningar for barnehagar:

	Moderasjon
Barn 1	Full pris
Barn 2	30% moderasjon
Barn 3 og fleire	50% moderasjon

I 2016 vil hushald med inntekt under 486 750 kroner ha rett til redusert foreldrebetaling. Barnehagebetaling skal vera avgrensa til 6 % av inntekt.

Ordninga med gratis kjernetid i barnehage for alle 4- og 5-åringar frå familiar med låg inntekt er vidareført, og frå 01.08.2016 er ordninga utvida til 3 åringane. Frå 1. august 2016 er inntektsgrensa 417 000 kroner.

På desse ordningane er det etablert søknadsopplegg.

SKULEFRITIDSORDNING

Plasstilbod

Heil plass: alle morgonar og alle ettermiddagar

Halv plass: morgon og ettermiddag 2 dagar ei veke og 3 dagar neste veke

Morgonplass: alle morgonar

Ettermiddagsplass: alle ettermiddagar.

Skuleferie: Dagtilbod

Betalingssatsar

	2016	2017
Timesats	29,50	30,50
Dagsats /SFO sommarferie.	250	257
Reduksjon pga leksehjelp	25	25

Omfanget av gratis leksehjelp vert fastsett for vår- og hausthalvåret. Søskenmoderasjon på 25 %.

Eksempel på pris:

- Skjolden heil plass 21 t/v= 84 t/mnd som vert kr 2 562 pr mnd.
- Indre Hafslo heil plass 18t/v: = 72 t/mnd som vert kr 2 196 pr mnd.
- Luster oppvekstsenter: 20 t/v= 80 t/mnd som vert kr 2 440,- pr mnd.

Skuleferiar i skuleåret: Føresette betalar ekstra for timane borna er på SFO utover tilbodet dei ordinært er påmelde til.

Sommarferie: Dagsats for SFO-tilbodet i Hafslo og Gaupne.

HELSE

HELSESTASJON

Satsar for vaksining i tilknytning til utanlandsopphald – helsestasjon	2016	2017
1. konsultasjon – barn	125	150
1. konsultasjon – vaksen	200	250
2. gongs konsultasjon/revaksining	130	150
Reseptar	0	85
Svangerskapskurs pr par	0	100
Materielle utgifter vaksine	0	100
Dersom ein ikkje møter til avtalt tid eller avbestiller mindre enn 24 timar før ein skal møte, må ein betale eit gebyr	160	160
Prisane på den ein skilde vaksine vert fastsett i samsvar med sjølvkostprinsippet for innkjøp av vaksine, avrunda oppover. jf. Eiga prisliste for dei ulike vaksinane	Eiga prisliste	Eiga prisliste

AMBULERANDE SKJENKELØYVE M.M.

	2016	2017
Pr. løyve/arrangement I tillegg kjem administrativt gebyr på kr.60,-	340	340
Etablerarprøva for serveringsløyve	400	400
Kunnskapsprøva for skjenkeløyve	400	400
Kunnskapsprøva for salsløyve alkohol	400	400

Dei verksemdene som har sals- og skjenkeløyve, må kvart år levere omsetningstal, og betale avgift i høve til alkoholforskrifta.

OMSORGSTENESTA

ATS

Kommunen/ATS tilbyr tenester innan:

Vaskeri

Ved

Sand

Catering

Bestillingsvarer frå kjøkkenet

Flyttehjelp

Div transport

Grøntarbeid

Makulering

Tilboda er prisa til inndeckning av kostnadane og opp mot marknadsvurdering (uprenta vedlegg/fullstendig prisliste på heimesida).

OMSORGSBUSTADER OG OMSORGSPLASSAR

Regulering av husleigesatsane føl husleigelova og er etter husleigelova avgrensa til indeks, endring i KPI, med 1 mnd varsel. – **3,6% frå sep 15 til sep 16**

Betalingssatsane for alle bustader er inkl VAR (vatn, avløp, renovasjon) og for omsorgsplassane er også straum inkludert i husleiga.

I omsorgsplassane er ein avskoren frå høve til å ordne mat sjølve. Dette ved sida av at det er nær til anna matsservering i institusjonane tilseier at pris på fullt matabonnement bør rabatterast, det er her er rabattert med om lag 15%.

Betalingssatsar per måned:

	2016	2017
Husleige husvære med 1 bebruar	5488	5682
Husleige husvære med 2 bebruarar	6712	6949
Husleige «Grandmo» Bustader med varmpumpe får eit tillegg på kr 300 per md.	5488	5682
Husleige omsorgsplassar med heildøgns tenester inkl. 4 måltid	9000*	9500*
*Av dette vert det betalt eit matabonnement på kr:	3500	3800
Bustader psykiatri	6055	6268

Alle leigetakarar kan søkja om bustønad etter gjeldande reglar.

Vask av tøy/omsorgsplass per måned:

Nytt betalingsområde frå 2017

	2017
Privattøy:	250
Tekstilar (handkle, sengetøy m.m.)	250

TRYGGLEIKSALARMAR

Tenesta er i utgangspunktet definert som eit servicetilbod.

Eigenbetaling for tryggleiksalarm per måned:

	2016	2017
Leige per md. (inkl. inkl. abonnement)	250	280
Monteringsavgift	600	620

HEIMEHJELP

Inntekts- grense	Inntekt husstand før særfrådrag	Timesats	Tak pr. mnd	Timesats	Tak pr. mnd
		2016	2016	2017	2017
Under 2 G	0 - 185152	190	190	195	195 *)
Inntil 3 G	185 153 - 277 728	180 (inntil 10t/md)	1800	186 (inntil 10t/md)	1860
Inntil 4 G	277 729 - 370 304	205 (inntil 10t/md)	2050	211 (inntil 10t/md)	2110
Over 4 G	370 305 -	240 (kun timepris)	Kun timepris	248 (kun timepris)	Kun timepris

1G = kr **92 576,-** pr. 1.6.2016

*)Tak/timesats under 2G er statleg forskriftsfesta.

Brukarar med inntekt over 4G betalar berre timesats.

Grunnlag for utrekning av inntekt vert henta frå skattelista for 2015. Tenesta vert fakturert etter vedtak med forfall den 20. i den månaden tenesta vert gjeven. Abonnement/tildelt teneste gjeld til brukar seier opp tenesta.

SAL AV MAT

Abonnementsordning for kjøp av mat for faste brukarar. Abonnement/tildelt teneste gjeld inntil brukar seier opp tenesta.

	2016	2017
Middag m/dessert el. kaffimat	-	80
Frukost	-	35
Kvelds	-	35
Mellommåltid(oppstart 20.02.17)	-	35
Frukost, middag, kvelds - dagleg	4247	4350

På omsorgsplass med heildøgns tenester i Gaupne og Hafslo vert det eit prøveprosjekt frå 20.02.17 med sein middag og difor eit ekstra mellommåltid. Det vil her bli servert 4 måltid: frukost, mellommåltid, middag og kveldsmat. På bakgrunn av omlegginga vil bebuarane på eldresentra også få høve til å kjøpe mellommåltid.

For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva. i tillegg til satsane.

	2016	2017
Råvarepris på middag tildelt som helsehjelp - inntekt under 2 G	-	55

Dersom tenesta vert gitt som **nødvendig** helsehjelp etter Pasient- og brukarrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektsskjerming inn, dvs.:

Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta.

OPPHALD INSTITUSJON M.V. Nasjonalt regelverk

	2016	2017
Dag-/nattopphald	-	80 *)
Dagtilbod demente frå 20.02.17 (Hafslo)	-	80 *)
Korttidsopphald	-	150 *)
Korttidsopphald over 60 døgn pr. kal.år	-	Bet. som langtidsopphald
Langtidsopphald	-	Jf.eiga forskrift Kurdøgnpris; kr 78042 pr. mnd

*)Vert endra etter statleg regulativ pr. 01.01.17

TEKNISKE TENESTER – EIGEDOM

KOMMUNALE BUSTADER – HUSLEIGE

- Husleige pr. månad
- Husleige er inkludert kommunale eigedomsavgifter, v.a.r. og forsikring.
- Husleige er eks straum

Satsane aukar med 3,6 % f.o.m. 1.1.2017

Luster	1.1.2016	1.1.2017
Bringebakkane 15 C – leil, 1 sov.	3702	3835
Bringebakkane 15 D -	3702	3835
Bringebakkane 15 E -	3702	3835
Bringebakkane 15 F -	3702	3835
Bringebakkane 15 G -	3702	3835
Bringebakkane 15 H -	3702	3835

Gaupne:	1.1.2016	1.1.2017
Einebustad; Sandvikvegen 77		
Grandmo 20 A-Hyblar/kontor - Avlasting Grandmo.		
Haugavegen 14C (Steinahagen)	5029	5210
Sandvikvegen 31A	4988	5168
Sandvikvegen 31B	4988	5168
Sandvikvegen 46A	4672	4840
Sandvikvegen 46B	4988	5168

Sandvik busenter , Tvingeborgneset	1.1.2016	1.1.2017
Tvingeborgneset 4a (nr.3)	4952	5130
Tvingeborgneset 4b (nr. 4)	4952	5130
Tvingeborgneset 4c (nr. 1)	4952	5130
Tvingeborgneset 4d (nr. 2)	4952	5130
Tvingeborgneset 6a (nr. 5)	4952	5130
Tvingeborgneset 6b (nr. 6)	4952	5130
Tvingeborgneset 6C,fellesareal (nr. 7)	6703	6944

Røselebyggane	1.1.2016	1.1.2017
Røselebyggane 11	7 796	8077

Hafslo	1.1.2016	1.1.17
Bustad ved Hafslo omsorgsenter	4 677	4845
Beimshaugen 4A og 4B	7657	7933

Løkjane bustadsameige - Gaupne	1.1.2016	1.1.17
Grandmo 5 - med to soverom 8 stk (Carport kr 400 pr mnd)	-	7500
Grandmo 7 - med eitt soverom 6 stk	-	6500
Grandmo 7 - med to soverom 4 stk	-	7500

SLU-bustadene: Bruflat I og Bruflat II (Bustadbyggelaget)	1.1.2016	1.1.2017
Bustader med 1 soverom:	4993	5175
Bustader med 2 soverom:	6676	6920
Bustader med 3 soverom:	7733	8010

*Rådmann har fullmakt til, etter nærare vurdering, å prisa nye avtalar høgare dersom det vert vurdert at leiga er under gjengs nivå.

TOMTAR I KOMMUNALE BUSTADFELT

	Ledige tomtar pr.01.11.2016	2016	2017
Haugåsen	6	0	100.000
Bringingebakkane	11	0	100.000
Borhaug	13	450 000	450 000
Beheim II	29	500 000	500 000
Kvitevollen	6 *	500 000	500 000
* 4 tomtar av 500'+2 tomtar a 450'			
Høyheimsvik	4		400.000
Fortun	3		400 000
Bolstad			
Einebustad 1 stk	1		400 000
Rekkjehus	2		600 000

I tillegg kjem kostnader med tilknytningsavgift og oppmålingsgebyr i samsvar med Luster kommune sine betalingssatsar, samt kostander med dokumentavgifter i samsvar med statens satsar.

RENOVASJONSAVGIFT

Renovasjon- og slamgebyr 2017

Kommunen:

Kommunen sin del av renovasjonsgebyret vert i 2017 auka til kr. 195,- pr. standard hushaldningsabonnement og slamgebyret til kr 97,50 pr. slamabbonement for å dekkja deler av kommunen sine egne kostnader.

Kommunen sine satsar	2016	2017
Renovasjon	187,50	195
Slam	93,75	97,50

SIMAS:

Representantskapet i SIMAS IKS har i møte 21.10.16, sak 18/16 vedteke driftsbudsjett for 2017. Det ligg ein auke i slamgebyret og renovasjonsgebyret på 4%.

Renovasjon	2016	2017
Standardabbonement	3632,50	3777,50
Minimumsgebyr	2361,25	2456,25
Abbonement som heimekomposterar	2361,25	2465,25
Hyttegebyr for dei abonnentane som leverer i felles container/dunk	1452,50	1511,25
Slam		
Tømming av slamavskiljar kvart 2. år (pkt. 7.1)	1007,50	1 047,50
Tømming av slamavskiljar kvart 4. år (pkt. 7.2)	536,25	557,50
Ekstra-/nødtømming av slamtank		
Mindre enn 4,5 m3 slamtank	frå 2587,50 til 6993,75	frå 2691,25 til 7273,75
Større enn 4,5 m3 slamtank, pris per m3	frå 655 til 803,75	frå 597,50 til 1616,25
Storleik behaldar 140/240 liter		
Våtorganisk	1711,25	1779,7
Restavfall	1111,25/1558,75	1155,7/1621,25
Papp/papir	810/1133,75	842,4/1178,75

Prisane er inkl mva. For meir utfyllande informasjon om SIMAS sine prisar – sjå simas.no

FEIE- OG TILSYNSAVGIFT

Representantskapet i SBR IKS har i møte 21.10.16 vedteke driftsbudsjett for 2017. I dette ligg ein auke i feie og tilsynsavgift på 4,0 %.

	2016	2017
Feiing kvart år/tilsyn kvart 4. år	600	625
Feiing kvart 2. år/tilsyn kvart 4. år	360	375
Feiing kvart 4. år/tilsyn kvart 4. år	240	250

Etter forskrift om Brann- og eksplosjonsloven § 28 2.ledd samt forskrift om brannførebyggande tiltak og tilsyn § 7-5. skal det feiast etter behov, men minst 1 gong kvart 4.år. Tilsyn av fyringsanlegg skal gjennomførast ein gong kvart 4.år.

KAIKAVGIFTER

	2016	2017
Kaiavgift pr døgn	250	258
Lossing/lasting pr tonn	6,50	6,70
Opplagsavgift: m ² /pr. døgn i inntil 2 mnd.	2	2
Opplag meir enn 2 mnd kan avtalast. Pris for langtidsleige, utover 2 mnd pr m ² /pr døgn.	1	1

For lagring og lossing av tømmer er det ein eigen avtale med pris pr. m³.

KART- OG OPPMÅLINGSARBEID

Lokal forskrift om gebyr i medhald av Matrikkelova

Luster kommunestyre har i møte den 17.12.2009, ksaknr. 09/104 og i medhald av Matrikkelova (lovas § 32, forskriftene § 16) fastsett gebyr for kommunale pliktoppgåver og tenester etter lova - Nivået på gebyra vert regulert i årleg budsjettvedtak: forslag 2017-3%

1. Oppretting av matrikkeleining.

1.1 Oppretting av grunneigedom og festegrund	2016	2017
Areal frå 0 – 500m ²	9 790	10 080
Areal frå 501 – 2000m ²	18 060	18 600
Areal frå 2001m ² – auke pr. påbegynt da.	1 400	1 440
<5001 Etter medgått tid.		
Oppmålingsforretning av større samanhengande areal enn 5 daa til landbruks-, allmenne, fritids eller allmennyttige føremål, vert rekna etter medgått tid etter pkt 8. I felt der yttergrensa er klargjort, vil enkelte tomter få gebyr etter minste sats (0 – 500 m ²). Ved først utsetting av tomt og permanent merking i ettertid (2 gangar markarbeid) vil tomtene få gebyr etter areal.		
Gebyr for forretning over innløysing av festetomtar: For saker etter Tomtefeste, lov om tomtefeste. (1996-12-20) §32, rett til innløysing av festetomt og gjennomføring av innløysing skal det betalast eit gebyr på 75 % av gebyr under pkt. 1.1, så framt grensene er tilfredstillande avmerka i marka.		

1.2 Matrikulering av eksisterande umatrikulert grunn	2016	2017
Areal frå 0 – 500m ²	9 790	10 080
Areal frå 501 – 2000m ²	18 060	18 600
Areal frå 2001 – 5000 m ² – auke pr. påbegynt da.	1 400	1 440
5001> Etter medgått tid, etter pkt 8		

1.3 Oppmåling av uteareal på eigarseksjon		
Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eigarseksjon	2016	2017
Areal frå 0 – 50m ²	5 600	5 880

Areal frå 51 – 250m ²	8 210	8 620
Areal frå 251 – 2000m ²	9 790	10 280
Areal frå 2001m ² – auke pr. påbegynt da.	850	890

1.4 Oppretting av anleggseigedom		
Gebyr for oppretting av anleggseigedom	2016	2017
Volum frå 0 – 2000m ²	20 850	21 475
Volum frå 2001m ² – auke pr. påbegynt 1000m ²	1 400	1 440

1.5 Registrering av jordsameige
Gebyr for registrering av eksisterande jordsameige, vert fakturert etter medgått tid pr. time, etter pkt.8

2. Oppretting av matrikkeleining utan fullført oppmålingsforretning

2.1 Oppretting av matrikkeleining utan fullført oppmålingsforretning
Viser til 1.1, 1.2, 1.4 og 1.5. I tillegg kan det koma tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretning.

2.2 Avbrot i oppmålingsforretning eller matrikulering
Gebyr for utført arbeid når saka vert trekt før den er fullført, må avvisast, ikkje let seg matrikkelføre på grunn av endra heimelsforhold eller av andre grunnar ikkje kan fullførast, vert det sett til 1/3 av gebyrsatsane etter 1.1 og 1.2

3. Grensejustering

3.1 Grunneigedom, festegrund og jordsameige		
Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eigedomar justerast med inntil 5 % av eigedomens areal (maksimalgrensa er sett til 500 m ²). Ein eigedom kan mellombels ikkje avgje areal som i sum overstig 20 % av eigedomens areal før justeringa. For grensejustering til veg- eller jernbaneføremål kan andre arealklassar gjelda		
Grensejustering grunneigedom, festegrund mm	2016	2017
Areal frå 0 – 250m ²	5 600	5 770
Areal frå 251m ² – 500m ²	9 790	10 080

3.2 Anleggseigedom		
For anleggseigedom kan volumet justerast med inntil 5 % av anleggseigedomens sitt volum, men den maksimale grensa vert sett til 1000m ³		
	2016	2017
Volum frå 0 – 250m ³	5 600	5 770
Volum frå 251m ³ – 1000m ³	9 790	10 080

4. Arealoverføring

4.1 Grunneigedom, festegrund og jordsameige		
Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomførast. Arealoverføring utløyser dokumentavgift. Dette gjeld ikkje arealoverføring til veg- og jernbaneføremål.		
	2016	2017
Areal frå 0 – 500m ²	19 570	20 160
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500m ² fører med seg ei auke av gebyret på	2 800	2 880

4.2 Anleggseigedom
For anleggseigedom kan volum, som skal overførast frå ei matrikkeleining til ei anna, - ikkje vere registrert på ei tredje matrikkeleining. Volumet kan berre overførast til ei matrikkeleining dersom vilkåra for samanføyning er til stades. Matrikkeleininga skal utgjera eit samanhengande volum.

	2016	2017
Volum frå 0 – 500m ³	19 570	20 160
Volumoverføring pr. nytt påbegynt 500m ³ fører med seg ei auke av gebyret på	1 530	1 575

5. Klarlegging av eksisterande grense der grensa tidlegare er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

	2016	2017
For inntil 2 punkt	2 550	2 625
For overskytande grensepunkt	1 220	1 255

6. Kartlegging av eksisterande grense der grensa ikkje tidlegare er koordinatbestemt / eller klargjering av rettar

	2016	2017
For inntil 2 punkt	5 600	5 770
For overskytande grensepunkt, pr. punkt	1 400	1 440
Gebyr for klargjering av rettar vert fakturert etter medgått tid, etter pkt 8		

7. Privat grenseavtale

	2016	2017
For inntil 2 punkt eller 100m grenselengde	2 800	2 880
For kvart nytt punkt eller påbegynt 100m grenselengde	1 530	1 575
Lågast kostnad vert vald for rekvirent. Alternativt kan gebyr fastsetjast etter medgått tid. (minimum 3 timar) etter pkt 8		

8. Timepris

For målearbeid som blir avtalt utført etter timepris:	2016	2017
Målelag i felt pr. time	1 760	1 810
Landmålar i felt pr. time	1 240	1 275
Kontorarbeid pr. time	890	915
Minstegebyret for slikt arbeid	3 150	3 245

9. Urimeleg gebyr

Dersom gebyret openbart er urimeleg i forhold til dei prinsipp som er lagt til grunn, og det arbeidet og dei kostnadane kommunen har hatt, kan rådmannen, eller den han/ho har gitt fullmakt, av eige tiltak fastsetje eit passende gebyr.

Fullmaktshavar kan under same føresetnadar og med bakgrunn i grunngeven søknad frå den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette eit redusert gebyr.

10. Vilkår

Gebyra skal fastsetjast etter det regulativ som gjeld på rekvisisjonstidspunktet, og skal krevjast inn etterskotsvis. I tillegg til gebyr etter dette regulativet skal rekvirenten betale dei tinglysingsutgiftene som følgjer av rekvisisjonen.

11. Endringar i grunnlaget for matrikkelføring av saka

Gjer rekvirenten under saka endringar i grunnlaget for matrikkelføring av saka, skal likevel gebyret oppretthaldast.

12. Skrive ut matrikkelbrev

	2016	2017
Matrikkelbrev inntil 10 sider	240	248
Matrikkelbrev over 10 sider	465	480
Endringer i maksimalsatsane vert regulert av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklinga.		

13. Meklarpakke

	2016	2017
Utarbeiding av materiell som grunnlag for sal av eigedom; kart, eigedomsopplysningar, nabolister m.m	2750	2830

VASS- OG KLOAKKAVGIFTER

Tilknytingsavgifter er regulert med 3,15 %

Årsavgiftene for vatn er regulert opp med 3-3,4%

Årsavgiftene for avløp er auka med 5-5,4%.

Tilknytingsavgifter	2016	2017
Vatn	9500	9800
Kloakk	9500	9800
Mellombels tilknytning til vatn og kloakk	Som 2015	

Årsavgifter	2016	2017
Vatn abonnementsgebyr (fastledd pr N)	1460	1510
Vatn forbruksgebyr (variabelt pr m3)	16	16,50
Kloakk abonnementsgebyr (fastledd pr N)	1280	1350
Kloakk forbruksgebyr (variabelt pr m3)	12	12,60

Årsavgifter for bustader utan vassmålar 2017

Vatn

		Forbruksgebyr		Abonnementsgebyr		Sum årsavg.	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017
0-80 m2	= 100 m3 a kr 16,50	1600	1650	1460	1510	3060	3160
81-250 m2	= 150 m3 a kr 16,50	2400	2475	1460	1510	3860	3985
> 250 m2	= 225 m3 a kr 16,50	3600	3712,50	1460	1510	5060	5222,50

Kloakk

		Forbruksgebyr		Abonnementsgebyr		Sum årsavg.	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017
0-80 m2	= 100 m3 a kr. 12,60	1200	1260	1280	1350	2480	2610
81-250 m2	= 150 m3 a kr. 12,60	1800	1890	1280	1350	3080	3240
> 250 m2	= 225 m3 a kr. 12,60	2700	2835	1280	1350	3980	4185

Meirverdiavgifta kjem i tillegg til alle summane.

BETALINGSSATSAR FOR BYGGESAKER

Satsane er auka om lag 5%

1.) Basisgebyr: Det skal betalast eit basisgebyr for alle søknadspliktige tiltak i medhald av lova. § 17

Eitt trinns hansaming:	2016	2017
Tiltaksklasse 1	6900	7245
Tiltaksklasse 2	11420	11990
Tiltaksklasse 3	17150	18000

FLEIR-trinns søknad	Rammeløyve		Igongsetjingsløyve	
	2016	2017	2016	2017
Tiltaksklasse 1	6900	7245	4610	4840
Tiltaksklasse 2	11420	11990	6900	7245
Tiltaksklasse 3	17150	18010	9140	9597

For kvart trinn meir enn to: kr 3 500,- (2016: kr 3 340) pr. trinn/søknad

2) Mangelfull dokumentasjon:	2016	2017
For <u>ufullstendige</u> søknader som gjev kommunen ekstra arbeid med innhenting av dokumentasjon og/eller synfaring skal det betalast eit tillegg	+25%	+25%

3) For separate søknader:	2016	2017
som krev godkjenning i medhald av lova, og som ikkje gjev BRA, herunder riving/fjerning av tiltak, er gebyret:	2300	2400

4.)	Tilbygg/påbygg betalast etter storleik:	2016	2017
4.1	nytt areal < 30 m ² betalast med	25% av basisgebyr	25% av basisgebyr
4.2	nytt areal > 30 m ² < 100 m ² betalast	50% av basisgebyr	50% av basisgebyr
4.3	nytt areal > 100 m ² betalast	100% av basisgebyr	100% av basisgebyr

5.) Fritidsbygg	2016	2017
	100% av basisgebyr	100% av basisgebyr

6.) Garasjar/naust/basseng etc. i tiltaksklasse 1	2016	2017
	50% av basisgebyr	50% av basisgebyr

7.) Søknadspliktige mellombelse bygningar	2016	2017
	100% av basisgebyr for vedkommande bygningskategori	100% av basisgebyr for vedkommande bygningskategori

8.) Endring, reparasjon eller bruksendring av bestående bygg:	2016	2017
søknad om bruksendring, vesentleg utviding/ endring av drift, men som ikkje medfører ombygging	25% av gebyr for den kategori bygget skal nyttast til.	25% av gebyr for den kategori bygget skal nyttast til.
Ved bruksendring som medfører ombygging	100% av basisgebyr for vedkommande bygningskategori	100% av basisgebyr for vedkommande bygningskategori
For arbeid som medfører hovudombygging	100% av basisgebyr for vedkommande bygningskategori	100% av basisgebyr for vedkommande bygningskategori

9.) Andre søknadspliktige tiltak	2016	2017
tiltaksklasse 1, som t.d. fasadeendring, støttemurar, støyskjermar, graving/fylling, antenner, skilt, balkongar etc.	1170	1230
søknad om avvik frå lova sine krav til høgde/avstand	1170	1230

10.) Dispensasjonsvedtak med heimel i pbl. Kap. 1	2016	2017
10.1 Dispensasjon frå føremål i godkjent plan og frå pbl § 1- 8	3680	3860
10.2 Andre dispensasjonar:	2730	2865
10.3 Fleire dispensasjonar omfatta av same søknad:	2730	2865
	3680	3860

11.) Godkjenning av føretak for ansvarsrett:	2016	2017
11.1 ved førstegongs handsaming for lokal føretaksgodkjenning	1840	1930
11.2 ved seinare handsaming med same funksjonar og tiltaksklasse	920	965
11.3 ved seinare handsaming med søknad om nye funksjonar/tiltaksklassar	1270	1330
11.4 føretak med sentral godkjenning	500	525
11.5 godkjenning av personleg ansvarsrett som sjølvbyggjar	1200	1260

12.) Ved fornying av byggeløyve eller samtykke	2016	2017
-med ingen eller lite vesentlege endringar	25% av opphavleg	25% av opphavleg
-vesentlege endringar i teikningar og/eller ansvarsrollar	100% (ny søknad)	100% (ny søknad)

13.) Førehandskonferanse	2016	2017
- Utover 1, pr gong	1850	1940

14.) Utferding av attestar	2016	2017
(ferdigattestar og mellombels bruksløyve unnatekne) skal betalast etter medgått tid	1200	1260

15.) Synfaring	2016	2017
som blir rekvirert av tiltakshavar eller føretak med ansvarsrett	Pr. time 700 Minstesats 2200	Pr. time 735 Minstesats 2350

16.) Utgifter til nødvendig sakkunnig hjelp eller undersøkingar i bygge- eller delingsssak herunder :
Kulturminnegranskingar og geologiske vurderingar etc., skal belastast tiltakshavar.

17.) Søknad om små endringar av reguleringsplan og/eller tilhøyrande planbestemmelsar	2016	2017
Små endringar er i denne samanheng saker som blir avgjort med administrativt vedtak i medhald av § 12-14 2. avsnitt siste ledd.	2500	2505
18.) Privat forslag til reguleringsplan – pbl §12-11	2016	2017
For forslag som kjem til realitetshandsaming, handsamingsgebyr	5800	6090
For forslag som blir vedteke fremja, tillegg pr. påbyrja 1000 m ² , avgrensa oppover til 10 dk /.	2900 max 29000	3045 max 30450
Areal som blir regulert til offentlege føremål skal det ikkje betalast arealgebyr for/blir trekt frå.		

19.) Forslag /søknad om reguleringsendring – pbl §12-14:	2016	2017
Handsaming av søknader om endring av reguleringsplan	4370	4590
Avslag på søknad blir fakturert etter reglane i kap.1 § 6.		

TEKNISK DRIFT

	2016	2017
Leige kommunal arbeidar	420	433
Kloakkstakar (Bassø) m/mann	625	644
Stimar m/mann	625	644
Veghøvel m/mann	940	968
Lastar m/mann	785	809
Lastar kantklypp m/mann	940	968
Lastar feiing m/mann	840	865
Gravemaskin m/mann	525	540
Traktor m/mann inkl. feiing	520	535
Lastebil m/mann	830	855

Alle summer ekskl. mva.

GEBYR FOR GRAVING I KOMMUNAL VEG

Gebyr for graving i offentlig veg er kr 2 000. Gebyret dekker eventuell synfaring, verifisering og handsaming av dokumentasjon.

NÆRINGSUTVIKLING OG NATURFORVALTNING

TENESTER VED LANDBRUK OG NATURFORVALTNING

Vurdering: Kommunen har handlingsrom innanfor eit visst regelverk til å fastsetje gebyr. Når det gjeld handsaming av forvaltningssaker så skal ikkje takstane vere urimeleg i høve arbeidsomfang kopla til handsaming.

Regulering av gebyr m/:	2016	2017
a) Handsamingsgebyr for delingssaker etter jordlova	kr 1 300 (+ gebyr pbl)	kr 1 350 (+ gebyr pbl)
Regulering av minstesats m/:		
b) Handsamingsattsar for konsesjonssaker: 3 promille av første 1 mill. av kjøpesummen + 2 promille av overskytande sum minste sats:	1 300	1 350
Regulering m/:		
c) Utarbeiding av fullstendig gjødslingsplan for gardsbruk	950	975
d) Innhenting av jordprøvar, pr. besøk	750	775
Regulering m/:		
e) Utleige av fjelloppsyn: ☐ pr. dag ☐ pr. veke ☐ pr. måned	2 475 12 375 49 500	2 550 12 750 51 000

FELLINGSavgIFT FOR HJORTEVILT

Hjort	2016	2017
Vaksen hjort	330	350
Hjortekalv	210	215
Elg		
Vaksen elg	450	470
Elgkalv.	260	275

KOMMUNALE NÆRINGSTOMTAR- SAL

Område:	2016	2017
Røneidsgrandane	260	268
Gaupnegrandane	260	268
Galdetoppen	350	360

KOMMUNALE NÆRINGSBYGG – UtleIGE

Vurdering: Satsane er i framlegget regulerte opp med 3,6%

Husleigesattsar ved utleige av kommunale næringsbygg:

Avtaleperiode:		2016	2017
År 1 og 2	pr m2	270	280
År 3 og 4	pr m2	434	450
År 5 og vidare	pr m2	650	673

Satsane er eks. mva og vert indeksregulerte.

KULTUR

BIBLIOTEK

Satsar for manglande innlevering/sein innlevering. (uprenta)

KOMMUNALE BYGNINGAR

Utleige til private, næringsdrivande, offentlege etatar, organisasjonar utanfor kommunen

	2016	2017
Idrettshallen Gaupne:		
Heile hallen m/garderobar	570	600
1/3 av hallen m/garderobar	250	270
Symjebasseng m/garderobar	500	550
Samfunnssal i Hafslo samfunnshus	420	440
Samfunns-/gymsalar i andre kommunale bygg	270	300
Andre rom	135	150
Alle prisar er kr.pr.time		

Leigeavtalar som gjeld heile dagar skal betalast med 5 gonger timepris. Eit leigeforhold som går ut over kl. 24.00, men er under 24 timar skal betalast som ein dag.

Lag og organisasjonar som nyttar basseng må betale i samsvar med dei satsar som gjeld for bruk av basseng, og skal vera avtala på førehand.

Lag og organisasjonar i kommunen får nytte bygningane vederlagsfritt - også til innteksbringande arrangement - så langt bruken ikkje påfører kommunen ekstra utgifter til reinhald og tilsyn.

Betalingsvilkår

Faste leigeavtalar forfell til betaling etterskotsvis 15. mars og 15.september - for einskildmøte vert å senda rekning ved utgangen av kvar månad.

Unnateke for betalingsssatsane er:

Kommunale aktivitetar som musikkskule og korttidsbarnehageverksemd. Kommunalt valde styre, råd og utval. Foreldreråd og samarbeidsutval.

BILETTPRISAR SYMJEBASSENGA

Vert fastsett gjennom budsjett Lustrabadet KF.

Jostedal og Fjordstova fastset prisane sjølve.

BYGDEBOK FOR LUSTER

	2016	2017
Kjøp av ei bok	750	750
Kjøp av serie på 3 el. fleire bøker	kr 750 for bok 1 og 2 og deretter kr 500 pr. bok	kr 750 for bok 1 og 2 og deretter kr 500 pr. bok
Sal i USA:		
Kjøp av 1 bok	150 USD	150 USD

KULTURSKULE

	2016(16/17)	2017(17/18)
Instrumentopplæring, individuell pr semester	1750	1850
Samspelgruppe pr semester	1250	1300
Instrumentleige pr semester	350	365

Det vert gjeve 25% syskenmoderasjon

DANSEVERKSTAD

	2016	2017
Kontingent pr semester	630	650

Det vert gjeve 30% søskenmoderasjon frå søsken nr. 2

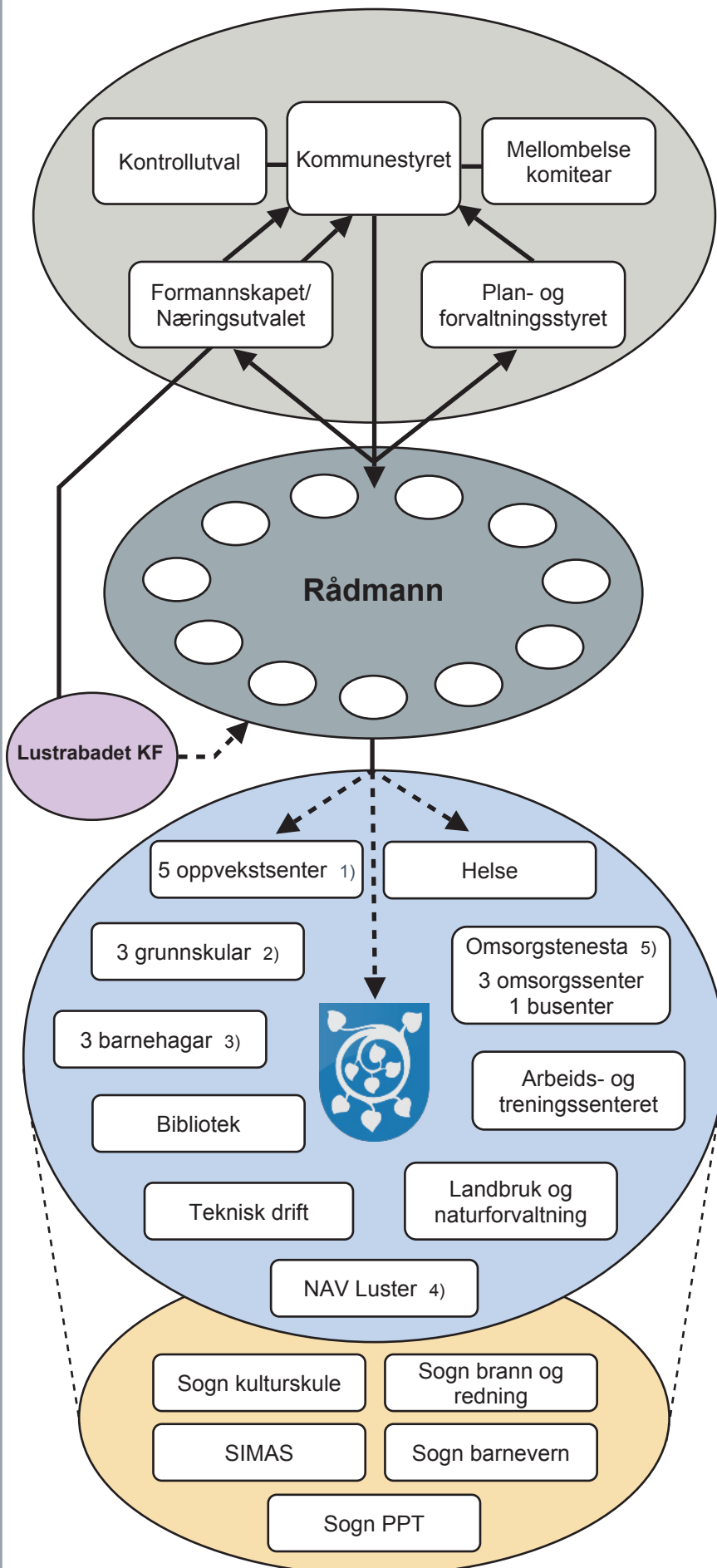
30% rabatt for deltaking på meir enn eit parti (meir enn ei danseøkt i veka).

FESTEAVGIFT GRAVER

Kommunestyret godkjenner i samsvar med tilråding frå fellesrådet at festeavgifta for graver er sett til kr 150,- pr år. (innkrevjing kr 750,- for 5 år)

Luster kommune - organisasjonsmodell

Politiske organ

Kommunestyret (25 representantar) er kommunen sitt øvste organ. Alle store/viktige saker vert avgjorde her, etter tilråding frå formannskapet/næringsutvalet (7) eller plan- og forvaltningsstyret (7). Dei to sistnemnde organ avgjer sjølv ein del saker etter fullmakt frå kommunestyret. I tillegg får kommunestyret også nokre saker frå eige kontrollutval (5) og frå mellombelse komitear (særskilde saker). Alle val til faste politiske organ er for 4 år. Ordføraren er kommunen sin fremste representant. Han leiår møta i kommunestyret og formannskapet/næringsutvalet.

Rådmannen

Rådmannen leiår administrasjonen, har tilrådingsrett i alle saker til politiske organ og har ein overordna oppfølgings- og støttefunksjon for alle underliggjande tenesteeiningar. Rådmannen avgjer sjølv ein del saker etter fullmakt frå kommunestyret. Rådmannen har 11 ulike stabseiningar til å hjelpe seg i dette arbeidet. Dette er personal/organisasjon, økonomi, eigedom, oppvekst, kultur, folkehelse, plan, næring, IKT og kvalitet, omsorg og servicetorget. Rådmannen, kommunalsjef Oppvekst og kommunalsjef Helse og Omsorg, er kontaktpersonar for tenesteeiningane.

Kommunale foretak

Lustrabadet KF er organisert som eit kommunalt foretak med eit styre som rapporterar til Formannskapet / Kommunestyret

Tenesteeiningane

Kommunen har 21 tenesteeiningar som primært yter tenester til innbyggjarane. Kvar eining har eigen leiår som rapporterar til rådmann, då primært til ovannemnde kontaktperson. Desse leiårane arbeider med grunnlag i eit eige administrativt delegeringsreglement, fastsett av rådmannen.

1) Kommunen har fylgjande oppvekstsenter: Skjolden oppvekstsenter, Luster oppvekstsenter, Jostedal oppvekstsenter, Indre Hafslo oppvekstsenter og Solvorn oppvekstsenter.

2) Kommunen har fylgjande grunnskular: Gaupne skule, Luster ungdomsskule og Hafslo barne- og ungdomsskule (administrerer også Veitastrand)

3) Kommunen har fylgjande barnehagar: Gaupne barnehage, Gamlestova barnehage og Hafslo barnehage.

4) NAV Luster er leia i partnerskap mellom stat og kommune.

5) Luster omsorgssenter, Gaupne omsorgssenter, Hafslo omsorgssenter og Grandmo busenter

Interkommunalt samarbeid

Kommunen har fylgjande interkommunale samarbeid:

- Sogn kulturskule (Leikanger er vertskommune)
- Sogn barnevern (Sogndal er vertskommune)
- SIMAS (IKS)
- Sogn brann og redning (IKS)
- Sogn PPT

I tillegg kjem fleire mindre interkommunale samarbeid